

ข้าราชการที่สามารถต้องมีความรู้ครบสามส่วน คือความรู้
วิชาการ ความรู้ปฏิบัติการ และความรู้คิดอ่านตามเหตุผลตามความเป็นจริง
ต้องมีความจริงใจและความบริสุทธิ์ใจในงาน ในผู้ร่วมงาน ในการรักษา
ระเบียบแบบแผน ความดีงาม ความถูกต้องทุกอย่างในแผ่นดิน ต้องมี
ความสงบและหนักแน่นทั้งในกาย ในใจ ในคำพูด ต้องสำรวจดูความ
บกพร่องของตนเองอยู่เสมอ แล้วปฏิบัติแก้ไขเสียโดยเร็ว ไม่ปล่อยให้
เจริญงอกงามทำความเสียหายให้แก่การกระทำ ความคิด และการงาน.

พระตำหนัก ภูพิงคราชนิเวศน์

วันที่ 2 มีนาคม พุทธศักราช 2530

1 เมษายน วันข้าราชการพลเรือน

☆ ปีที่ ๓๒ เดือนเมษายน ๒๕๓๐ ☆

ISSN 0125-0906

วารสารข้าราชการ

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๓๒ ฉบับที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๐

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านการบริหารงานบุคคล
๒. เพื่อเผยแพร่แนวความคิดในการปฏิบัติราชการ
๓. เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการในอันที่จะเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อราชการ

บริการสมาชิก

วารสารข้าราชการจำหน่ายปลีกเล่มละ ๑๒ บาท สำหรับสมาชิกค่าบำรุงปีละ ๑๓๕ บาท รวมค่าส่ง กรุณาบอกรับและส่งเงินในนาม **ผู้จัดการสวัสดิการสำนักงาน ก.พ.** ถนนพิษณุโลก กท. ๑๐๓๐๐ โดยส่งจ่ายธนาคาร/เช็คไปรษณีย์ที่ ป.ท.สำนักงานเนียบ นายกรัฐมนตรี

ต้องการถามปัญหากฎหมายระเบียบ และวินัย ข้าราชการพลเรือน ปัญหาคลัง หรือปัญหาข้อข้องใจอื่นใด รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะและบทความแสดงความคิดเห็น โปรดแจ้งไปยังบรรณาธิการโดยตรง

เจ้าของ สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.
ผู้จัดการสวัสดิการ นายปรีชา วิชัยดิษฐ์
ฝ่ายจัดการ นายเกรียงไกร กลิ่นอุบล

ที่ปรึกษา

นายสำราญ ดาวรายุคม
 นายวิลาศ สิงห์วิสัย
 นายอุดม บุญประกอบ
 นายเสริมสุข โกวิทวานิช

บรรณาธิการ

นางทิพาวดี เมฆสุวรรณค์

คณะบรรณาธิการ

นางสาวทัศนีย์ ดุสิตสุทธิรัตน์
 นางสาวจินดาพรรณน เขียวพันธ์
 นางสาวยุพียง เนี่ยวกุล
 นายมานิตย์ ศุทธสกุล
 นายเกริกเกียรติ เอกพจน์
 นางสาวจุไรเฉลิม บุญไทย
 ม.ล.พัชรภากร เทวกุล
 นาวสาวศิริวรรณ พิมพ์จันทร์

แบบปก

นายอัคนี หฤทัย

ประชาสัมพันธ์

นายธงชัย วาณิชกะ

สถานที่พิมพ์

บริษัท ประชาชน จำกัด
 (แผนกการพิมพ์)
 ๓๕ ซอยพิพัฒน์ ถนนสีลม
 บางรัก ๑๐๕๐๐
 โทร. ๒๓๔-๒๐๖๒
 ๒๓๕-๐๓๙๙

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

นายนิรันดร์ เหนระกุล
 พ.ศ. ๒๕๓๐

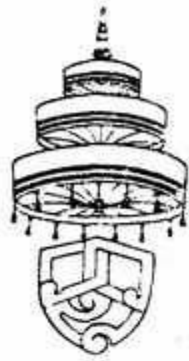

ข้าราชการที่สามารถต้องมีความรู้ครบสามส่วน คือความรู้
 วิชาการ ความรู้ปฏิบัติการ และความรู้ที่อ่านตามเหตุผลตามความเป็นจริง
 ต้องมีความจริงใจและความบริสุทธิ์ใจในงาน ในผู้ร่วมงาน ในการรักษา
 ระเบียบแบบแผน ความดีงาม ความถูกต้องทุกอย่างในแผ่นดิน ต้องมี
 ความสงบและหนักแน่นทั้งในกาย ในใจ ในคำพูด ต้องสำรวจความ
 บกพร่องของตนเองอยู่เสมอ แล้วปฏิบัติแก้ไขเสียโดยเร็ว ไม่ปล่อยให้
 เจริญงอกงามทำความเสียหายให้แก่การกระทำ ความคิด และการงาน.

พระคำหนัก ภูพิงคราชนิเวศน์

วันที่ 2 มีนาคม พุทธศักราช 2530

พระโอวาท

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสนมหาเถระ)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

วันข้าราชการพลเรือน

๑ เมษายน ๒๕๓๐

ข้าราชการพลเรือนทั้งหลาย

วันข้าราชการพลเรือน ซึ่งตรงกับวันที่ ๑ เมษายน ได้เวียนมาถึงอีกวาระหนึ่ง ข้าราชการพลเรือนทั้งหลายต่างสำนึกถึงวันอันเป็นสัญลักษณ์ของตน ร่วมกันจัดงานวันข้าราชการพลเรือน เพื่อร่วมกิจการงาน รวมใจเพื่อประโยชน์แก่การบริหารงานต่อประเทศชาติบ้านเมือง และความผาสุกของคนในชาติโดยส่วนรวม

ข้าราชการพลเรือนเป็นหน่วยงานที่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานครอบคลุมทั่วประเทศ มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารงานใกล้ชิดกับประชาชน เพื่อความผาสุกร่มเย็นของประชาชนและความเจริญรุ่งเรืองของชาติบ้านเมือง จึงนับเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญยิ่งหน่วยหนึ่ง ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในฐานะของข้าราชการพลเรือนจึงควรสำนึกในฐานะ เกียรติศักดิ์ศรีของตน และควรภาคภูมิใจที่ตนเองมีโอกาสดำเนินการได้ทำประโยชน์แก่ประชาชน และประเทศชาติ โดยส่วนรวม

การรักษาหน้าที่ รักษาเกียรติยศ ศักดิ์ศรี เป็นหน้าที่สำคัญจำเป็นของบัณฑิตชนผู้เจริญแล้ว คนบางหมู่บางพวกยังนิยมการหลบหลีกเลี่ยงงานในหน้าที่ผลักให้เป็นภาระของผู้อื่น หรือผู้ร่วมงานว่าเป็นการฉลาด เอาตัวรอดไม่ต้องทำงาน ไม่ต้องเหนื่อยยาก ถึงคราวพิจารณาขึ้นเงินเดือน ความดีความชอบ ก็พลอยได้กับเขาไปด้วย บางครั้งใช้วิธีฉ้อฉลทุจริตต่าง ๆ เพื่อให้ตนได้รับความดีความชอบเหนือผู้อื่นก็มี หรือหน้าที่ ๆ ทุกคนจะต้องปฏิบัติตามระเบียบประเพณีกฎหมาย ก็กลับคิดว่าการละเมิดฝ่าฝืนได้ถือเป็นการความสามารถ ความยิ่งใหญ่ ถือว่ามียศมีอำนาจ มีผู้ใหญ่หนุนหลังจะทำอะไร ๆ ก็ได้ ฝ่าฝืนกฎระเบียบแม้กระทั่งกฎหมายก็ได้ ความคิดเช่นนี้ เป็นการกระทำที่ขาดสติสัมปชัญญะ ในฐานะของพุทธศาสนิกชนอย่างยิ่ง เป็นกิริยาที่น่าละอายแก่ใจ สำหรับมนุษย์ผู้มีการศึกษา มีความรับผิดชอบ

บ้านเมือง เป็นสมบัติอันล้ำค่าของคนในชาติ เป็นที่เกิดที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัยและมีฐานะของมวลชนในโลก ประชาชนที่ไม่มีบ้านเมืองอยู่อาศัยเป็นของตนเอง ย่อมมีฐานะเป็นผู้ร่ำร้อนไร้ที่พึ่ง เป็นคนไร้สมบัติ มีความรู้สึกต่ำต้อย ไม่เสมอหน้าเหมือนประชาชนในชาติต่าง ๆ ที่เขามีบ้านเมืองเป็นที่อยู่อาศัยของตน ๆ บุคคลผู้เกิดมาในแผ่นดินอันเป็นที่อยู่อาศัย เป็นประเทศชาติบ้านเมืองของตน จึงควรภาคภูมิใจในความมีชาติบ้านเมือง มีแผ่นดินอยู่อาศัยอันเป็นสมบัติของตนอย่างสง่าผ่าเผย ไม่ควรเห็นแผ่นดินบ้านเมืองเขานอื่นมีค่าดีกว่าแผ่นดินบ้านเมืองของตน

ข้าราชการพลเรือน มีหน้าที่ความรับผิดชอบใกล้ชิดกับประชาชนในชาติมากกว่าข้าราชการส่วนอื่น อาจกล่าวได้ว่าเป็นเสมือนสมาชิกในครอบครัวของประชาชนในชาติ ได้รับความยกย่องนับถือจากประชาชน จึงควรปฏิบัติตนให้ดีเป็นแบบอย่าง มีระเบียบวินัย มีศีลธรรมตระหนักถึงความรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่มีต่อประชาชนและประเทศชาติ ความร่วมเย็นเป็นสุขและความเจริญรุ่งเรืองก็ย่อมจะบังเกิดมีขึ้น เป็นความสุขความเจริญโดยทั่วกัน

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย จงดคุ้มครองและอำนวยพรให้ข้าราชการพลเรือนทั้งหลาย พร้อมทั้งครอบครัว ประสบความสุขจำเริญ เจริญด้วยจตุพิชพรชัยมงคล คืออายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณธนสารสมบัติ ในที่ทุกสถานตลอดกาลทุกเมื่อ เทอญ.

กำหนดการ

พิธีเปิดงานวันข้าราชการพลเรือน ของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

๑ เมษายน ๒๕๓๐

ณ ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง

- เวลา ๐๙.๐๐ น. - ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เดินทางถึงอาคารกีฬาเวสน์ ๒ ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง
- ประธานคณะกรรมการจัดงานวันข้าราชการพลเรือน (นายสุธี อากาศฤกษ์) พร้อมคณะกรรมการจัดงานวันข้าราชการพลเรือนทุกท่าน ให้การต้อนรับ และนำ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีสู่บริเวณพิธี (ที่นั่งบนเวที ในห้อง AUDITORIUM)
- เวลา ๐๙.๑๐ น. - พิธีกรกล่าวเชิญประธานคณะกรรมการจัดงานวันข้าราชการพลเรือนกล่าวรายงาน
- ประธานคณะกรรมการจัดงานวันข้าราชการพลเรือนกล่าวรายงาน และเวียนเชิญ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี กล่าวเปิดงาน
- พิธีกรกล่าวเชิญ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี
- เวลา ๐๙.๑๕ น. - ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี กล่าวเปิดงาน (เสร็จแล้ว ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี กลับที่นั่งเดิม)
- เวลา ๐๙.๒๕ น. - พิธีกรสรุปรายละเอียดเกี่ยวกับการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนดีเด่น และเวียนเชิญ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี มอบเกียรติบัตรแก่ข้าราชการพลเรือนดีเด่น
- เวลา ๐๙.๓๐ น. - ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีมอบเกียรติบัตรแก่ข้าราชการพลเรือนดีเด่น
- เวลา ๑๐.๓๐ น. - ประธานคณะกรรมการจัดงานวันข้าราชการพลเรือน นำ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ชมนิทรรศการ
- ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เดินทางกลับ

หมายเหตุ

แต่งกายชุดไทยพระราชทาน หรือแต่งกายสุภาพ

กำหนดการงานวันข้าราชการพลเรือน ประจำปี

พ.ศ. ๒๕๓๐

ในกรุงเทพมหานคร

วัน/เวลา	กิจกรรม	สถานที่
<u>๒๙ มีนาคม ๒๕๓๐</u> ๘.๐๐ น.	การแสดงพระธรรมเทศนา โดย พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ)	สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย
<u>๓๐ มีนาคม ๒๕๓๐</u> ๘.๐๐ น.	การแสดงพระธรรมเทศนา โดย พระราชนันทมุนี (ปัญญานันทภิกขุ)	สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย
<u>๓๑ มีนาคม ๒๕๓๐</u> ๑๘.๓๐-๑๙.๐๐ น.	รายการอภิปรายพิเศษ เรื่อง "พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับราชการพลเรือน" โดย - อธิบดีกรมวิชาการเกษตร - รองอธิบดีกรมชลประทาน (นายเล็ก จินดาสงวน) - นายแพทย์ประคิษฐ์ เจริญไทยทวี	สถานีโทรทัศน์สีช่อง ๙ อสมท.
๒๐.๐๐ น.	- พระบรมราโชวาทของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อดุลยเดช โดย นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ประธาน องคมนตรี - พระโอวาท ของสมเด็จพระ พระสังฆราช	สถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ
<u>๑ เมษายน ๒๕๓๐</u> ๖.๓๐ น.	- สัมมนาพิเศษของ สมเด็จพระญาณสังวร	สถานีวิทยุกระจายเสียง
๗.๐๐ น.	- พระบรมราโชวาท ของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อดุลยเดช โดย นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ประธาน องคมนตรี	แห่งประเทศไทย

วัน/เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๗.๓๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> - คำปราศรัยของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี - พระโอวาท ของสมเด็จพระสังฆราช 	
๑ เมษายน ๒๕๓๐		
๖.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> - พระสงฆ์ จำนวน ๒๐๕ รูป ถึงบริเวณพิธี 	ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง
๖.๔๕ น.	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มพิธีตักบาตร 	
๙.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> - พิธีเปิดงานวันข้าราชการพลเรือนและพิธีมอบเกียรติบัตรข้าราชการพลเรือนดีเด่น 	
๙.๐๐-๒๐.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> - นิทรรศการของส่วนราชการต่าง ๆ - การให้บริการประชาชนและบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ - การจำหน่ายสินค้าราคาถูกของส่วนราชการต่าง ๆ - แข่งขันกีฬา : เชกิกตะกร้อ แบดมินตัน เทนนิส เทเบิลเทนนิส 	
๑๔.๐๐-๑๖.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> - การแสดงปาฐกถา เรื่อง ทศพิธราชธรรมกับข้าราชการพลเรือน โดย ฯพณฯ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ 	
๑๖.๓๐-๑๘.๓๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> - การแสดงดนตรี : หัสดนตรีของกรมประชาสัมพันธ์ 	
๒ เมษายน ๒๕๓๐		
๙.๐๐-๒๐.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> - นิทรรศการของส่วนราชการต่าง ๆ - การให้บริการประชาชน และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ - การจำหน่ายสินค้าราคาถูกของส่วนราชการต่าง ๆ - แข่งขันกีฬา : เชกิกตะกร้อ แบดมินตัน เทนนิส เทเบิลเทนนิส 	ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง
๑๔.๐๐-๑๖.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพยนตร์พิเศษเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และโครงการตามพระราชดำริ 	

วัน/เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๑๖.๓๐-๑๘.๓๐ น.	- การแสดงดนตรี : หัสคนตรีของ กรุงเทพมหานคร	
๓ เมษายน ๒๕๓๐		
๙.๐๐-๒๐.๐๐ น.	- นิทรรศการของส่วนราชการต่าง ๆ - การให้บริการประชาชนและบำเพ็ญ สาธารณประโยชน์ - การจำหน่ายสินค้าราคาถูกของส่วน ราชการต่าง ๆ	ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทฮ-ญี่ปุ่น) ดินแดง
๑๐.๐๐ น.	- ชิงชนะเลิศเทเบิลเทนนิส - ชิงชนะเลิศเทนนิส - ชิงชนะเลิศเซปักตะกร้อ - ชิงชนะเลิศแบดมินตัน	
๑๓.๐๐ น.	- ชิงชนะเลิศเกมส์เบ็คเคิล็ค ๓ เกมส์ : ชักเช่อ วิ่ง ๓ ขาคล็ค วิ่งกระสอบคล็ค	
๑๔.๐๐-๑๖.๐๐ น.	- ภาพยนตร์พิเศษเกี่ยวกับพระราช กรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระ พระเจ้าอยู่หัว และโครงการตาม พระราชดำริ	
๑๕.๓๐ น.	- แข่งขันฟุตบอลทีมรักเมืองไทย (อาวุโส) กับ ทีมรวมข้าราชการพลเรือน (อาวุโส) - แข่งขันฟุตบอลทีมรักเมืองไทย (หนุ่ม) กับทีมรวมข้าราชการพลเรือน (หนุ่ม) - พิธีมอบรางวัลชนะเลิศการแข่งขันกีฬาแต่ ละชนิด	
๑๖.๓๐-๑๘.๓๐ น.	- การแสดงดนตรี : วงดุริยางค์ ของกรม ศิลปากร	
๔ เมษายน ๒๕๓๐	การแสดงศรีสุขนาฏกรรม รวม ๓ รอบ รายการแสดงมีดังนี้ ● รำอวยพร วันข้าราชการพลเรือน ● ดนตรีวงดุริยางค์สากล ของกรมศิลปากร ● ระบำบัลเลต์	โรงละครแห่งชาติ
- รอบ ๑๐.๐๐ น.		
- รอบ ๑๔.๐๐ น. (บัตรราคา ๓๐บาท และ ๕๐ บาท)		

วัน/เวลา	กิจกรรม	สถานที่
<p>- รอบ ๑๙.๐๐ น. (บัตรราคา ๑๐๐ บาท ทุกที่นั่ง)</p> <p><u>๑๒,๑๙,๒๖</u> <u>เมษายน ๒๕๓๐</u></p> <p>- รอบ ๑๐.๐๐ น. - รอบ ๑๔.๐๐ น. (บัตรราคา ๓๐ บาท ๔๐ บาท และ ๕๐ บาท)</p>	<p>● โขน เรื่องรามเกียรติ์ ตอน "อาสาเจ้าจนตัวตาย"</p> <p>● ละครพันทาง เรื่อง ผู้ชนะสิบทิศ ตอน มหาเศรษฐีโคกข่อยจะเค็ด</p> <p>บัตรมีจำหน่ายที่ส่วนราชการและที่โรงละคร แห่งชาติ</p> <p>การแสดงโขนชุดพิเศษ เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน "หนุมานชาญสมร" ของกรมศิลปากร แสดงวันละ ๒ รอบ</p> <p>บัตรมีจำหน่ายที่โรงละครแห่งชาติ</p>	<p>โรงละครแห่งชาติ</p>

ปก: พระบรมราโชวาท

พระราชทานในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน

๑ เมษายน ๒๕๓๐

สารบัญ

พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	๓
พระโอวาท สมเด็จพระสังฆราช	๔
กำหนดการงานวันข้าราชการพลเรือน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๐	๖
บทบรรณาธิการ	๑๒
บทกล่าวนำ	๑๔
ปาฐกถาพิเศษ : เรื่องพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับปวงชนชาวไทย	
โดย หม่อมหลวงทวีสันต์ ตตาวัลย์ ราชเลขาธิการ	๑๖
ห้วงส่องใคร่ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๓๒
กำเนิดทุนเล่าเรียนหลวง	๓๔
สัมภาษณ์พิเศษ : อธิการบดีโรงเรียนทุนเล่าเรียนหลวง	
คุณสนั่น สุมิตร	
ดร.เชิดชัย ชันธนะภา	
คุณอนันท์ วิเชียรเจริญ	
ดร.วุฒิพงษ์ เปรียบจรัสวัฒน์	๔๖
เจ้านายนา - ปรัชญา เวสารัชช์	๕๕
มารู้จักผสมกันเดอะ - ไมโครวิช	๖๖
ด้อยค่าแค่ไหน ที่ทำให้ลูกน้องจ้อย แล้วจะได้เลิกเสนอความคิดใหม่ ๆ	๗๒
ศูนย์ข่าวการสอบ	๗๔
กฎหมายและระเบียบใหม่	๗๘
อุทาหรณ์ก่อนทำผิด - เอกศักดิ์ ตรีกรุณาสวัสดิ์	๘๒
ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน	๙๐
ก่อนปิดปก	๙๖

จากบรรณาธิการ

สวัสดิ์ค่ะ

กาลเวลาข้อม ไม่หยุดยั้งในการเดินทาง และบัดนี้ก็ได้นำเรามาถึงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๐ อันเป็นวันข้าราชการพลเรือนอีกวาระหนึ่ง

โดยที่ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ นี้เป็นปีมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราจะมีพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ คณะกรรมการวันข้าราชการพลเรือนจึงได้จัดให้วันข้าราชการพลเรือนปีนี้เน้นในเรื่องพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับข้าราชการพลเรือน

วันข้าราชการพลเรือนนั้น ถือเสมือนได้ว่าเป็นวันคล้ายวันเกิดของข้าราชการพลเรือนในสวนรวม ซึ่งเมื่อถึงครบวันเกิดเราก็มักจะนึกทบทวนดูว่าในปีที่ผ่านมา มีประสบการณ์อะไรที่สอนใจได้บ้าง

ปีที่แล้วทั้งปีเราข้าราชการพลเรือนส่วนใหญ่คงยังทำงานหนักอยู่เช่นเคย และเรายังรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้มีโอกาสประกอบอาชีพอันสำคัญนี้ แต่ลึก ๆ ลงไปในความรู้สึกเชิงบวกนี้ ก็มีความรู้สึกเชิงลบที่แหลมคมขึ้นทุกขณะรวมอยู่ด้วยอย่างน้อยสองประการ ประการแรกคือความรู้สึกว่าเหตุใดตนจึงจะต้องมีความอดทนเป็นพิเศษมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น เช่น ต้องอดทนต่อระเบียบข้อบังคับมากมาย ที่ทำงานเก่า ๆ ที่แออัด ทรัพยากรจำกัดจำเขี่ย ต้องอดทนสงบปากสงบคำต่อการถูกวิพากษ์วิจารณ์ ถูกไล่เบียด ถูกโขกสับจาก "เจ้านาย" ต่าง ๆ มากมาย

นอกจากจะต้องอดทนแล้วยังต้องทนอดอีกประการหนึ่ง เราไม่เข้าใจว่าเหตุใดสิ่งตอบแทนในการทำงานของกลุ่มอาชีพข้าราชการจึงด้อยกว่าต่ำกว่ากลุ่มอาชีพอื่นในสังคม ทั้ง ๆ ที่เราก็คงเป็นคนเก่งมาก ดีมาก ทำงานมาก ในขณะที่กลุ่มอาชีพอื่นได้รับการเอาใจใส่ช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา เหตุไฉนกลุ่มนี้จึงได้รับการบอกกล่าวให้ต้องเสียสละ สมณะ และให้ทนต่อสิ่งเขี้ยววนต่าง ๆ ไปพลางก่อนอยู่เรื่อยไป

ความรู้สึกในเชิงลบนี้ หากมีมากถึงระดับหนึ่ง ก็จะเป็นอันตรายที่เกือบหมดทางแก้ไข แก่การรักษาวินัย ความซื่อสัตย์เที่ยงธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ การทำงานโดยถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ซึ่ง “วิญญูณอันจำเป็นต้องมี” เหล่านี้ของข้าราชการพลเรือนกำลังอ่อนแรงลงทุกทีแล้ว

เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ นี้ เราขอฝากคำเตือนต่อรัฐบาลและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้ตระหนักถึงปัญหาขวัญกำลังใจของข้าราชการพลเรือนซึ่งกำลังตกต่ำลงอยู่ในขีดอันตรายอย่างมาก โดยควรหันมาแก้ปัญหาในเรื่องนี้อย่างจริงจังโดยเร็วที่สุด และเราขอฝากคำอวยพรต่อเพื่อนข้าราชการพลเรือนทุกท่านให้มีสุขภาพจิต สุขภาพกายเข้มแข็ง มีความอดทนสูง ยังคงรักษา “วิญญูณ” และความสามารถในการเป็นข้าราชการพลเรือนที่ดี มีคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เพื่อความสุขของพี่น้องร่วมชาติทั้งปวง

คุณสมบัติประการสำคัญของข้าราชการพลเรือน ปี ๒๕๓๐ คือ อดทน เที่ยงธรรม และรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์

คำกล่าวนำ

ย้อนหลังจากวันนี้ไปประมาณห้าปี วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นวันข้าราชการพลเรือนที่สำนักงาน ก.พ. ได้เวียนเชิญ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช มาแสดงปาฐกถาพิเศษเรื่อง **จริยธรรมของข้าราชการ** ที่หอประชุมโรงละครแห่งชาติ

หลังจากจบการแสดงปาฐกถาพิเศษนั้นแล้ว รายการต่อเนื่องในช่วงท้ายก็คือการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถามปัญหาจากท่านวิทยากร-ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้

คำถามหนึ่งที่มีผู้เขียนขึ้นไปถามก็คือ-ใครคือข้าราชการดีเด่นที่เป็นตัวอย่างอยู่ในใจของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช

คำตอบที่สวนมาทันทีทันควันตามสไตลิ่งของอาจารย์คึกฤทธิ์ก็คือ-**พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลมหาราช**

เป็นคำตอบที่กระอ่างซักเจน และสร้างมติอันเป็นเอกฉันท์ในหอประชุมแห่งนั้น ได้อย่างแท้จริง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำรงพระอิสริยยศอยู่ในฐานะ **"เจ้าแผ่นดิน"**

แต่ทรงทำงานหนักให้แก่แผ่นดิน มากกว่าข้าแผ่นดินคนไทย ๆ ทั้งนั้น

พระราชกรณียกิจทุกประการที่ทรงบำเพ็ญมากมายเหลือคณานับ

**จารึกไว้ในแผ่นดินก็เต็มแผ่นดิน
จำหลักอยู่ในหัวใจก็ไม่รู้จบ**

วารสารข้าราชการฉบับพิเศษ เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๐ จึงขอนำเสนอ บางส่วนของพระราชกรณียกิจที่แสดงถึงพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อแผ่นดินและไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน

ปรากฏอยู่ในถ้อยคำที่ถอดจากแถบบันทึกเสียงการปาฐกถาพิเศษเรื่อง **"พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับปวงชนชาวไทย"** บรรยายโดยท่านราชเลขาธิการ ม.ล.ทวีสันต์ ลดาวัลย์/"ห้วยฮ่องไคร้" โครงการศึกษาการพัฒนาตามพระราชดำริและประวัติของทุนเล่าเรียนหลวง กับบางความรู้สึกของคนที่เคยได้รับพระราชทานทุกวันนี้

**เป็นความรู้สึกอันงาม สูงส่ง ศรัทธาบูชา
และจงรักภักดีของไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินทั้งแผ่นดิน**

ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการพลเรือนหรือไม่
วารสารข้าราชการนำเสนอในวันข้าราชการพลเรือน วันที่ 1 เมษายน 2530 นี้

ห้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

ปาฐกถาพิเศษ
เรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
กับปวงชนชาวไทย

โดย
หม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์ ราชเลขาธิการ
ณ ศูนย์สารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันอังคาร ที่ ๑๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๙

ดร.เกษม สุวรรณกุล

เรียนราชเลขาธิการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ท่านได้รับเชิญมาเป็นองค์ปาฐกให้แก่สถาบันไทยศึกษาฝ่ายวิชาการ เรื่อง "การจัดปาฐกถาพิเศษเกี่ยวกับในเรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับปวงชนชาวไทย" ในวันนี้ การจัดปาฐกถาพิเศษเกี่ยวกับในเรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี้ มีเหตุผลสำคัญคือ ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๐ จะเป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา และปีพุทธศักราช ๒๕๓๑ จะเป็นปีแห่งรัชสมัยคลาภิเษก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จเฉลิมฉลองวโรกาสสมบัติยาวนานกว่าพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ ทั้งสองวโรกาสนี้เป็นสิ่งที่หาได้ยากยิ่งสำหรับประชาชนชาวไทย ดังนั้น จึงเป็นการสมควรยิ่งที่คนไทยจะได้แสดงออกซึ่งกตัญญูกตเวทิตาต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสทั้งสองนี้ ยิ่งไปกว่านั้น สถาบันพระมหากษัตริย์ โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริเนื่องในวโรกาสรัชสมัยคลาภิเษกในรัชสมัยของพระองค์ที่จะให้มีสถาบันการศึกษาชั้นสูงขึ้นในประเทศไทย ที่จะเป็นแหล่งผลิตวิชาความรู้ ตลอดจนวิทยาการสาขาต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน ด้วยพระราชดำรินี้เอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงถือกำเนิดขึ้น ดังนั้น สถาบันพระมหากษัตริย์จึงมีความหมายเป็นพิเศษสำหรับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฉะนั้น การแสดงออกเพื่อการเผยแพร่พระราชกรณียกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ จึงเป็นการกระทำที่ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยตรง เป็นที่ยอมรับกันแล้วในหมู่ประชาชนชาวไทยว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงเป็นพระมหากษัตริย์ของประชาชนไทยอย่างแท้จริง

พระองค์ทรงมีพระราชจริยวัตรและพระราชกรณียกิจมากมายอย่างสม่ำเสมอตลอดมา เพื่อประโยชน์สุขของพสกนิกรของพระองค์ในทุกส่วนของสังคมไทย ไม่ว่าความทุกข์ยากและความเดือดร้อนของประชาชนจะอยู่ที่ใด พระองค์จะทรงบากบั่นไปให้ถึงที่นั่น เพื่อช่วยบรรเทาและแก้ไขความทุกข์ยาก ความเดือดร้อนของประชาชนให้จงได้ ยามใดที่บ้านเมืองเกิดวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ที่จะกระทบถึงความมั่นคงและความอยู่รอดของประเทศชาติ พระองค์จะทรงเข้ามาช่วยนำประเทศชาติและประชาชนของพระองค์ให้พ้นภัยเสมอมา พระราชภารกิจเหล่านี้ของพระองค์ นับตั้งแต่เรื่องเล็กไปจนถึงเรื่องใหญ่ จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความรักความห่วงใย จนถึงความเสียสละอย่างใหญ่หลวงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีต่อประเทศชาติและพสกนิกรของพระองค์ นอกจากนี้ การที่พระองค์สามารถนำประเทศชาติและประชาชนให้ผ่านปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มาได้ โดยตลอด ย่อมเป็นเครื่องแสดงถึงพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถของพระองค์ สมดังหลักของพระพุทธศาสนาที่กล่าวถึงพระราชจรรยาวัตรและพระราชนิคธรรมของพระมหากษัตริย์ คือสังคหวัตถุที่ ๓ ได้แก่ สัมมาปาส์ ที่ว่าด้วยการผูกคณังน้ำใจ ประทานิกรให้นิยมยินดี คือทรงบำบัคความทุกข์ ความเดือดร้อนบำรุงให้เกิดความสุขต่อประชาราษฎร์และบ้านเมือง ดังนั้น การที่ท่านในฐานะของราชเลขาธิการในพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ย่อมเป็นผู้ที่เหมาะสมที่สุดที่จะอัญเชิญพระราชจริยวัตรและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยเฉพาะในส่วนที่ประชาชนทั่วไปไม่มีโอกาสได้เฝ้าเบื้องพระยุคลบาท ใกล้ชิดเช่นท่านมาแสดงให้ประชาชนทั่วไปได้ชื่นชมและภาคภูมิใจ

ขณะนี้ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมในนามสถาบันไทยศึกษา และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านได้โปรดแสดงปาฐกถาพิเศษ

เรื่อง "พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับปวงชนชาวไทย" ณ บัดนี้ ขอบพระคุณ

ราชอาณาจักร

ท่านอธิการบดี ท่านอาจารย์ และท่านผู้ฟังที่เคารพ ผมรู้สึกยินดีที่ได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นในวันนี้ ก่อนอื่น ผมใคร่จะเรียนต่อท่านทั้งหลายว่า ผมไม่ใช่นักพูด และเดิมทีก็เป็นนโยบายของผมในฐานะราชเลขาธิการผู้ใกล้ชิดในใต้เบื้องพระยุคลบาทว่า ไม่กล้าที่จะบรรยายเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวกับพระองค์ท่าน เพราะเหตุว่าทรงพระมหากรุณาและทรงปฏิบัติราชกรณียกิจนานัปการ เป็นการยากที่จะมาบรรยายสรุปให้ทราบในระยะเวลาอันสั้น การที่จะพูดมากก็เสียและพูดน้อยก็เสีย จึงทำให้ผมตกอยู่ในฐานะค่อนข้างจะอ้าปาก อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี เนื่องจากผมถือว่าได้รับความกรุณาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแห่งนี้ การตามเสด็จพระราชดำเนินมาพระราชทานปริญญาบัตรทุก ๆ ปี ก็ได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากบรรดาท่านอาจารย์ของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินมาพระราชทานปริญญาบัตรในระย ๒ ปีหลังนี้ ได้เสด็จประทับร่วมกับบรรดาคณาจารย์ในโอกาสงานรับรอง ภายหลังเสร็จจากการทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาบัตร^(๑) ได้ทรงพระสำราญและทรงเป็นกันเองกับบรรดาคณาจารย์เป็นภาพที่ผมปลื้มใจและประทับใจมาก แสดงให้เห็น

ว่า ภายใต้บรรยากาศที่เรียกกันอย่างศัพท์ธรรมด ๆ ได้ต้นจามจรี และภายในบรรยากาศของสถาบันแห่งนี้เต็มไปด้วยความอบอุ่น ผมจึงกล้าที่จะรับเชิญด้วยความยินดีอย่างยิ่ง ที่จะมาบรรยายในเช้าวันนี้

ข้อหนึ่งที่ผมอยากจะเรียนออกตัว ขอออกตัวไว้สักนิดหนึ่งที่ว่าผมเป็นผู้ใกล้ชิด ต้องรู้ทุกสิ่งทุกอย่างของพระองค์ท่านและข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับพระองค์ท่านนั้น บางครั้งผมเข้าใจว่า คนข้างนอกอาจจะมีโอกาสทราบและรู้จักว่าผม โดยเฉพาะที่เรียกว่าสภา กาแฟ หรือโดยเฉพาะที่ในร้านทำผมสตรี มีเสียงซุบซิบกัน รู้สึกว่าเป็นข่าวที่ตนเองไม่เคยทราบเลย ดังนั้นเป็นต้น แต่ผมใคร่จะเรียนว่า ส่วนใหญ่ก็เป็นข่าวลือ นะครับ จนถึงกับเพื่อนข้าราชการตามสถานทูตต่างประเทศปรารภกับผมว่าเคยอยู่หลายประเทศมาแล้วไม่เคยได้ยินได้ฟังข่าวลือมากเหมือนอยู่ในเมืองไทยเลย เมืองไทยนี้มีข่าวลือมากเหลือเกินครับ

ผมขอกลับมาพูดถึงภารกิจที่ผมได้รับมอบหมายการบรรยายเกี่ยวกับเรื่อง "พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับประชาชนชาวไทย" หัวข้อค่อนข้างจะกว้างพอใช้ แต่ผมก็พยายามที่จะบรรยายให้ท่านผู้ฟังได้ทราบเท่าที่เวลาจะฟังอำนวย ผมได้รับคำถามจากชาวต่างประเทศเสมอว่า เหตุใดคนไทยจึงเคารพเทิดทูนบูชาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คำถามข้อนี้ผมก็ได้ตอบเขาไปสั้น ๆ ว่า เพราะทรงเสด็จเสด็จความสุขส่วนพระองค์ และมีพระราชหฤทัยเปี่ยมด้วยพระมหากรุณา ทรงทุ่มเทพระปรีชาสามารถ เพื่อช่วยเหลือผดนักกรชาวไทยให้มีการอยู่ดีกินดีตามสมควรแก่ศักยภาพโดยถ้วนหน้ากัน แต่อย่างไรก็ดี เมื่อผมจะบรรยายในที่นี้ ผมก็ใคร่จะขอเพิ่มเติมไปจากข้อที่ผมได้สรุปให้เพื่อนหรือชาวต่างประเทศที่มาถามผม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประพฤติปฏิบัติพระองค์อยู่ภายใต้กรอบแห่งรัฐธรรมนูญ จารัตระเพณี คือ ทศพิธราชธรรม ราชสังคหวัตถุ

(๑) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๘ และทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๘

๔ จักรวรรดิ ๑๒ และทรงยึดมั่นอยู่ในราชธรรม
เหล่านี้อย่างแน่นแฟ้น ครับ ข้อหนึ่งที่ผมอยาก
 จะเรียนให้ทราบ ก็คือว่าทรงสนพระทัยและศึกษา
 ธรรมะคำสั่งสอนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 อย่างลึกซึ้ง และทรงถือปฏิบัติธรรมะเหล่านั้นด้วย
 พระองค์เอง ทรงยึดมั่นในธรรมะเหล่านั้น แล้วก็ใช้
 ธรรมะเหล่านั้นในการดำเนินพระบรมราชาบายหรือ
 พระราชดำริต่าง ๆ ได้อย่างแนบเนียน บางครั้งใน
 เมื่อทรงมีเวลาก็พระราชทานพระมหากรุณาสอน
 ธรรมะให้แก่ราชเลขาธิการด้วยซ้ำไป ซึ่งก็นับว่า
 เป็นพระมหากรุณาแก่ผมเป็นอย่างยิ่ง และเป็น
 ประโยชน์แก่ผมในการที่จะนำไปปฏิบัติให้เป็น
 ประโยชน์ต่อตนเอง โดยเฉพาะเมื่อคนเรามีอายุมาก
 ขึ้นแล้ว จำเป็นต้องมีอะไรหลายอย่างที่จะมาช่วยให้
 เราสามารถทำจิตใจให้สงบ และสามารถที่จะปฏิบัติ
 งานด้วยจิตใจที่เป็นธรรมได้ ผมใคร่จะเรียนย้ำว่า
 เท่าที่ปฏิบัติราชการอยู่ในใต้เบื้องพระยุคลบาท
 มาประมาณ ๑๗ ปี **ทรงยึดมั่นอยู่ในหลักทศพิธ-**
ราชธรรม โดยเฉพาะทรงพยายามเสริมสร้าง ความ
สามัคคีให้เกิดในชาติ จึงทรงเป็นจุดศูนย์รวม
จิตใจของชนในชาติ หรือที่จะเรียกว่าความเป็น
อันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ ด้วยคุณธรรมที่กล่าว
มานี้ พระองค์ท่านจึงเป็นที่เคารพของคนไทย
ทั้งปวง

แต่สิ่งทีนอกเหนือยิ่งไปกว่านั้นก็คือ ทรงเอา
 พระทัยใส่ในทุกข์สุขของประชาชนคนไทย ทรง
 พยายามที่จะแก้ไขปัญหาเดือดร้อนต่าง ๆ ของ
 ประชาชน การแก้ไขปัญหเหล่านี้ จึงทำให้เกิดมี
 โครงการตามพระราชดำริต่าง ๆ เกิดขึ้นเป็นจำนวน
 มากมาย เกินกว่าที่ผมจะสามารถนำมาพรรณนาในที่นี้
 ผมก็ได้ถือโอกาสนี้ให้เจ้าหน้าที่ได้แจกเอกสาร
 โครงการตามพระราชดำริ ซึ่งอาจจะเป็นข้อมูล
 อันน้อยนิด คือส่วนหนึ่งของพระองค์ท่านเท่านั้นครับ

แต่มีโครงการอีกมากมายที่ได้พิมพ์หรือสามารถ
 รวบรวมอยู่ในหนังสือเล่มนี้ได้ ก็คิดว่าคงจะมีโอกาส
 จัดพิมพ์ขึ้นเผยแพร่ในโอกาสต่อ ๆ ไป

ก่อนอื่น ผมใคร่จะพูดถึงแนวพระราชดำริใน
 การพัฒนาของพระองค์ท่าน และจะขอกกล่าวโดย
 สรุปรูป ซึ่งก็บังเอิญท่านอาจารย์ท่านหนึ่งก่อนที่จะเข้า
 มาในที่ประชุมแห่งนี้ ก็ได้ถามผมถึงแนวพระราช-
 ดำริที่ชัดเจนในด้านการพัฒนาโครงการพัฒนา
 ของพระองค์ท่าน ผมต้องขอประทานโทษที่จะต้อง
 เชิญแนวพระราชดำริมาพูดในที่นี้ เพื่อให้เกิดความ
 ถูกต้อง อาจจะทำให้เสียเวลาบ้างพอสมควรครับ
 แต่ก็คิดว่าจะเป็นประโยชน์ โดยเฉพาะสำหรับท่าน
 อาจารย์ที่สนใจในเรื่องเหล่านี้ คือแผนพัฒนาใน
 ปัจจุบันว่าชนบทล้าหลัง เป็นเขตที่มีคนไทยอีก
 ประมาณสักสิบล้านคนที่ประกอบอาชีพทางเกษตร-
 กรรม ด้วยความขาดแคลนยากจน แล้วก็ขาดความรู้
 บัณฑิตในการประกอบอาชีพ ขาดน้ำในการเกษตร
 และบริโภค ขาดแคลนที่ดินที่ทำมาหากิน ดินขาด
 ความอุดมสมบูรณ์ ขาดการศึกษาและขาดการ
 สาธารณสุข ถูกเบียดเบียนด้วยโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทราบปัญหา
 เหล่านี้เป็นอย่างดี เพราะได้เสด็จพระราชดำเนินไป
 เยี่ยมราษฎรในภูมิภาคต่าง ๆ เป็นประจำอย่างเสมอ
 มา โดยเฉพาะอย่างยิ่งถิ่นทุรกันดารที่รัฐบาลเอง
 หมายความว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลอาจเข้าไปได้ไม่
 ทั่วถึง จึงมีพระราชหฤทัยมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหา
 ความเดือดร้อนให้ประชาชนเหล่านี้ เสมือนเป็น
 ความทุกข์ส่วนตัวพระองค์ และที่สำคัญที่สุดก็คือ
ไม่ได้ทรงนึกว่าเป็นองค์พระประมุขเหมือนอย่าง
ประมุขประเทศอื่น ๆ แต่พระองค์ทรงนึกว่า
พระองค์เป็นคนไทยที่จะต้องร่วมทุกข์ร่วมสุขกับ
คนไทยทุกคนทั่วประเทศ จึงมีพระราชดำริที่จะ
พัฒนากลุ่มชนผู้ยากไร้เหล่านี้อยู่ตลอดเวลา โดย
ทรงเน้นการพัฒนาให้เกิดความพออยู่พอกินครับ

ผมขอเน้นในข้อนี้ครับ คือพระราชดำรินั้นให้มีความพออยู่พอกินครับ ซึ่งหมายความว่า เป็นพระราชดำริพื้นฐานขั้นแรก พระราชดำริเริ่มแรกอันนี้เป็นโครงการช่วยเหลือประชาชนเริ่มตั้งแต่ปี ๒๔๙๔ คือโปรดเกล้าฯ ให้กรมประมงนำปลาหมอบเทศ ซึ่งได้รับจากผู้เชี่ยวชาญด้านการประมงของโครงการอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติเข้าไปเลี้ยงในสระอบน้ำที่พระที่นั่งอัมพร แล้วหลังจากนั้น ๒ ปี คือปี ๒๔๙๖ ก็โปรดเกล้าฯ ให้กำหนดผู้ใหญ่บ้านทั่วประเทศเข้ารับพระราชทานพันธุ์ปลาหมอบเทศ ไปเลี้ยงทำพันธุ์ในหมู่บ้านของตน เพื่อให้ประชาชนคนไทยได้รับประทานอาหารโปรตีนได้บ้างพอสมควร เพราะปลาหมอบเทศเป็นปลาชนิดที่สามารถจะแพร่พันธุ์ได้ง่าย ถือว่าเป็นโครงการประมงพระราชทานและอยู่ในอันดับแรก ๆ ที่เป็นโครงการตามพระราชดำริ พระราชกรณียกิจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่จะสร้างความอยู่ดีให้กับประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศอย่างสม่ำเสมอตลอดมาก็ได้เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ เมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับมาและได้ข้อมูลต่าง ๆ จะพระราชทานพระราชดำริให้เจ้าหน้าที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และบางครั้งก็ใช้สวนจิตรลดาตนเองเป็นสถานที่ทำการค้นคว้าหรือทำการทดลองโครงการนั้น ๆ เพื่อจะเป็นตัวอย่างที่จะให้หน่วยราชการต่าง ๆ รับผิดชอบปฏิบัติและรับไปช่วยเหลือราษฎรต่อไป ซึ่งผมจะได้บรรยายถึงรายละเอียดต่อไปในภายหลัง

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้มีบทบาทอย่างสำคัญในการแก้ปัญหาความยากจนและปัญหาหลักอื่น ๆ ของประชาชนในชนบท โดยได้มุ่งเน้นการพัฒนาแบบผสมผสาน การพัฒนาแหล่งน้ำ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาการเกษตรและส่งเสริมอาชีพ การสาธารณสุข

และสาธารณสุขมูลฐาน ซึ่งโครงการต่าง ๆ เหล่านี้ได้มีผลอย่างสำคัญทำให้ชาวชนบทมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างมาก ยิ่งกว่านั้น โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรียังมีบทบาทสนับสนุนต่อการรักษาความมั่นคงของประเทศชาติโดยตรง อีกนัยหนึ่งการ หมายถึงว่า โครงการของพระองค์ท่านมีส่วนในการแก้ไขปัญหาของผู้ก่อการร้ายดังเราได้ทราบกันอยู่แล้ว

การที่เสด็จพระราชดำเนินลงไปสัมผัสคลุกคลีกับประชาชนนี้ ทรงกระทำโดยวิธีที่เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยียนและให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้แก่ประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ เริ่มมาตั้งแต่ปี ๒๔๙๔ โดยเสด็จพระราชดำเนินเริ่มในภาคกลางครับ เท่าที่ผมจำได้พวกจังหวัดอุทัยธานี ต่อจากนั้นก็เสด็จพระราชดำเนินทางภาคอีสานและภาคอื่น ๆ เป็นลำดับมา แล้วก็ถือว่าเป็นพระบรมราโชบายและพระราชประสงค์อันสำคัญที่จะประทับหรือเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปประทับอยู่ต่างจังหวัดมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่อที่จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ของประชาชนชาวชนบท สิ่งเหล่านี้บางทีก็ก่อให้เกิดปัญหาสำหรับหน้าที่ของราชเลขาธิการเหมือนกัน ก็คือว่าในระยะหนึ่งหากทรงมีพระพลานามัยสมบูรณ์ หมายความว่าไม่มีอะไร คือไม่ทรงพระประชวรแต่อย่างไรแล้ว หรือไม่มีพระราชกรณียกิจสำคัญแล้วปีหนึ่ง ๆ จะประทับอยู่ในต่างจังหวัด ๗-๘ เดือน และในปีหนึ่ง ๆ พุดแล้วไม่น่าเชื่อว่าเสด็จพระราชดำเนินเป็นระยะยาวตามสถิติที่เราทำไว้เป็นหมื่น ๆ กิโลเมตร เพราะทรงเห็นความสำคัญในการที่จะไปช่วยชาวไทยผู้ยากไร้ในชนบทให้มากที่สุด เร็วที่สุดที่จะทรงกระทำได้ ที่ผมว่าเกิดเป็นปัญหาสำหรับราชเลขาธิการ เพราะปรากฏว่ามีพระราชกรณียกิจอีก

มากมายในกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่สามารถจะบรรจุลงในพระราชกรณียกิจในกรุงเทพมหานครได้ อย่างเช่น การพระราชทานปริญญาบัตรซึ่งปี ๆ หนึ่งก็มีใช้น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มากมาย มีจำนวนนิสิตนักศึกษามากขึ้น แต่ในที่สุดก็ต้องแก้ปัญหาด้วยการโปรดเกล้าฯ ให้พระราชโอรส พระราชธิดาเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ในการนี้ครับ

เหตุผลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนพระราชหฤทัยในเรื่องการพัฒนาเพื่อพึ่งตนเองของประชาชนผู้ยากจนในชนบท ตามที่ผมได้เรียนมาข้างต้นนั้น ทรงรับสั่งว่าการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น จะต้องสร้างพื้นฐานคือความพอมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดและถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจขั้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วยก็จะเกิดความไม่สมดุลย์ในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด ดังเห็นได้ที่อารยประเทศหลายประเทศ กำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอยู่ในเวลานี้ การช่วยเหลือสนับสนุนประชาชนในการประกอบอาชีพและตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ก่อนอื่นเป็นพื้นฐานนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งยวด เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าระดับที่สูงขั้นต่อไปได้โดยแน่นอน ส่วนการถือหลักที่จะส่งเสริมความเจริญให้ค่อยเป็นไปตามลำดับ ด้วยความรอบคอบระมัดระวังและ

ประหยัดนั้นก็เพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลว และเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้แน่นอนบริบูรณ์ นี้แหละครับ เป็นหลักการพัฒนาที่สำคัญของพระองค์ท่านครับ และผมคิดว่าน่าจะกระจ่างพอใช้ที่จะเห็นแนวพระราชดำริของพระองค์ท่าน

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้น กล่าวโดยทั่ว ๆ ไปมีลักษณะมุ่งที่จะแก้ไขปัญหาในจุดที่ต้องการแก้ไขอย่างรีบด่วน ซึ่งประชาชนไม่สามารถจะรอได้ ทั้งเป็นจุดที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างแท้จริงในพื้นที่นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีแนวพระราชดำริชัดเจนว่าเราต้องถือจิตวิทยา ต้องไปเร็วที่สุด หลักจิตวิทยาและแนวทางที่มุ่งแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้ประชาชน จะเห็นได้จากกรณีของโครงการแพทย์หลวงและแพทย์พระราชทาน ซึ่งเริ่มในปี ๒๕๐๘ ตลอดจนโครงการธนาคารข้าวและธนาคารโคกระบือ ทุกสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกษตรกรไทยเราต้องการอย่างมากเพราะขาดแคลนอยู่ในด้านชนบทครับ

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้น ผมอยากจะเน้นว่าเป็นการช่วยเสริมงานตามโครงการในระบบปกติของรัฐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเน้นอยู่เสมอว่า โครงการของพระองค์ท่านนั้นมิได้มีวัตถุประสงค์ที่จะเข้ามาส่งงานของรัฐหรือมีลักษณะซ้ำซ้อนกับงานของรัฐ ทั้งนี้ เพราะไม่มีพระราชประสงค์ที่จะให้แผนงานปกติของหน่วยงานใด ๆ ที่มีอยู่เดิม ต้องหยุดชะงักหรือเสียหายได้ด้วยเหตุนี้ที่ใดหรือสิ่งใดที่รัฐทำอยู่และได้ผลคืออยู่แล้ว พระองค์ท่านจะผ่านเลยไป ไปทำในที่ที่เหมาะสมแห่งอื่น ตามหลักในการพัฒนาประการหนึ่งของพระองค์ท่านก็คือหลักสังฆทาน หมายความว่าพื้นที่ใดเหมาะสม มีบรรยากาศที่สมควรได้รับการพัฒนา ก็พิจารณาจากสภาพภูมิประเทศ ความกระตือรือร้นของคน ตลอดจนสภาพทางเศรษฐกิจของสังคม

ของชุมชน และพระองค์ก็ทรงตัดสินใจที่จะทำเรื่องนี้ มีพระราชดำรัสว่า การพัฒนาจะต้องเป็นไปตามภูมิประเทศทางภูมิศาสตร์ และภูมิศาสตร์ทางสังคมศาสตร์ในสังคมวิทยา ภูมิประเทศตามสังคมวิทยาคือนิสัยใจคอของคน เราจะไปบังคับให้คนคิดอย่างอื่นไม่ได้ เราต้องแนะนำเขา เราเข้าไป ไปช่วยเหลือ เราเข้าไปดูว่า เขาต้องการอะไรจริง ๆ แล้วก็อธิบายให้เขาเข้าใจหลักการ การเข้าไปพัฒนาน่าจะเกิดผลอย่างอื่น คือท่านไปไม่ไป ไปบังคับราษฎรให้รับอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ท่านไปคล้าย ๆ กับไปถามว่า ชาวชนบทในกลุ่มนั้นมีความประสงค์มีความต้องการอย่างไร ท่านจึงจะช่วยในสิ่งที่เขาต้องการ จากการที่ได้ทรงมีโอกาสไปเยี่ยมเยียนราษฎรประชาชนในที่ต่าง ๆ ทำให้ทรงทราบปัญหาต่าง ๆ ของประชาชนเป็นอย่างดี พระราชประสงค์อันแรงกล้าที่จะมุ่งแก้ปัญหาให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดีนั้น ทำให้มีพระราชดำริในลักษณะเป็นการริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาอยู่เสมอ ทั้งนี้ โดยที่จะทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อศึกษาค้นคว้าทดลอง และทรงปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ จนกระทั่งแน่พระทัยว่า โครงการนั้น ๆ จะให้ผลดี เป็นประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติอย่างแท้จริงแล้ว จึงมีพระราชดำริให้มีการนำไปปฏิบัติเป็นโครงการในที่ต่าง ๆ โดยมีลักษณะคล้ายเป็นการเริ่มต้นให้รัฐบาลก่อน เพราะบางครั้งโครงการอาจจะแลดูใหญ่โตกว้างขวาง เป็นโครงการระดับชาติ ทำให้รัฐบาลไม่แน่ใจ แต่เมื่อทรงริเริ่มไปแล้ว รัฐบาลเห็นว่าเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง ก็จะเข้ามาสนับสนุนในภายหลัง คล้าย ๆ กับทรงทำเป็นแบบที่เรียกว่า Pilot Project เป็นการที่จะนำให้รัฐบาลได้ไปพิจารณาแล้วจัดทำที่หลัง เพราะฉะนั้นสิ่งที่พระองค์ท่านทำจึงเป็นการให้แต่ฝ่ายเดียว โดยมีได้ทรงหวังสิ่งใดตอบแทน นอกจากความสบาย

พระราชหฤทัยที่ได้ทรงทำเช่นนั้น นี่เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ทรงคิดค้นหาวิธีการสำคัญ ๆ ที่มีผลต่อการยังประโยชน์อย่างกว้างขวางต่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศอยู่เสมอ

โดยสรุปแล้วอาจจะกล่าวได้ว่า พระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่แสดงออกโดยผ่านโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้นที่ต่าง ๆ นั้น เป็นจุดสำคัญที่ทำให้ลักษณะการปฏิบัติงานแบบตัวใครตัวมันค่อย ๆ หดไปนี้เป็นประการสำคัญ เพราะเป็นลักษณะ tragic ของข้าราชการไทย ขอบพระทานโทษที่ผมใช้ถ้อยคำอย่างนั้นะครับ แต่ผมคิดว่าบางทีก็จะต้องพูดในสิ่งที่จำเป็นจะต้องพูด แม้ว่าระบบนี้คือหมายความว่าระบบตัวใครตัวมันนี้จะยังไม่หมดไปโดยสิ้นเชิง แต่แนวพระราชดำรินี้ได้เป็นจุดกระตุ้นให้เกิดการประสานงานอย่างสำคัญครับ คือระบบการประสานระหว่างหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแต่เดิมไม่ค่อยได้มีระบบนี้เกิดขึ้นในบรรดาหน่วยราชการ โดยมากก็ต่างคนต่างทำ เพราะหน่วยงานต่าง ๆ ก็มีเป้าหมายอย่างเดียวกัน ในอันที่จะปฏิบัติราชการเพื่อสนองพระราชดำริให้ดีที่สุด ให้มีประสิทธิภาพที่สุด

เพราะเหตุว่า การจัดโครงสร้างองค์กรที่มีการจัดระบบการบริหารชั้นแบ่งแยกแจกแจงหน้าที่กันอย่างแน่ชัดว่า หน่วยงานใดเป็นหน่วยงานหลักในพื้นที่ หน่วยงานใดบ้างที่จะเข้ามาประสานการดำเนินงานเพื่อให้การพัฒนาได้ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างสมบูรณ์ นี้ละครับ จึงเป็นบ่อเกิดของพระราชดำริที่ให้จัดตั้งโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาในภูมิภาคต่าง ๆ ขึ้น เรื่องนี้ก็มีพระราชดำริว่า กรมกองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันชีวิตประชาชนทุกด้านได้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นปรองดองกัน

ประสานงานกันตามธรรมดาแต่ละฝ่ายต้องมีศูนย์ของตน แต่ว่าอาจมีงานถือว่าเป็นศูนย์ของตัวเอง คนอื่นไม่เกี่ยวข้อง และศูนย์ศึกษาการพัฒนาต่าง ๆ เป็นศูนย์ที่รวบรวมกำลังทั้งหมดของเจ้าหน้าที่ทุกกรมกอง ทั้งในด้านเกษตรหรือในด้านสังคม ทั้งในด้านงานการศึกษาหรือการศึกษามาอยู่ด้วยกัน ก็หมายความว่าประชาชนซึ่งจะต้องใช้วิชาการทั้งหลายก็สามารถที่จะมาดู ส่วนเจ้าหน้าที่ที่จะให้ความอนุเคราะห์แก่ประชาชนก็มาอยู่พร้อมกัน ในที่นี้ที่เป็นที่เดียวกันเหมือนกัน ซึ่งเป็นสองด้านก็หมายถึงว่าที่สำคัญปลายทางประชาชนจะได้รับประโยชน์ และต้นทางของผู้เป็นเจ้าหน้าที่ที่จะให้ประโยชน์ นอกจากนี้ยังพระราชทานแนวพระราชดำริที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ว่า ส่วนราชการต่าง ๆ ที่เคยจัดตั้งหน่วยหรือสถานีทดลองแยกกัน แต่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน หากจะตั้งโครงการพัฒนาขึ้นใหม่ ก็น่าจะมาอยู่ร่วมในสถานที่เดียวกัน ในลักษณะศูนย์ศึกษาการพัฒนาครับ นี่คือวัตถุประสงค์ นี่เป็นพระราชดำริสำคัญเรื่องการตั้งศูนย์การพัฒนาขึ้น ซึ่งก็นับว่าเป็นพระราชดำริที่ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อไม่ช้าไม่นาน และก็ได้ออกผลเป็นที่พอพระราชหฤทัย เท่าที่ผมได้เคยไปติดตามดูมา ก็ทำให้โครงการต่าง ๆ นี้สามารถจะดำเนินไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นครับ อย่างที่เห็นได้เด่นชัดก็อย่างศูนย์พัฒนาที่นราธิวาสที่เรียกว่า ศูนย์พัฒนาพิภพทอง ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องการเปลี่ยนแปลงที่ดินที่เรียกว่าพรุมาใช้ในการเกษตรและการเลี้ยงสัตว์ให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรและทำรายได้ให้แก่เขา ใช้เป็นที่อยู่ได้ ซึ่งแต่เดิมเป็นที่น้ำท่วมเหล่านั้นเป็นต้น

ที่ผมได้กราบเรียนให้ทราบนั้นก็เรียกว่า แนวพระราชดำริในด้านการพัฒนาชนบทของพระองค์ท่าน ซึ่งผมคิดว่าท่านอาจารย์ก็คงจะสนใจที่ได้รับ

ทราบแนวพระราชดำริดังกล่าวนี้ ก็คิดว่าค่อนข้างจะกินเวลาพอใช้ ผมจะพยายามสรุปเรื่องอื่น ๆ ให้รวดเร็วยิ่งขึ้นครับ ที่นี้ ผมอยากจะได้เรียนให้ทราบถึงโครงการต่าง ๆ ของพระองค์ท่านที่มีอยู่มากมาย แต่ใครจะเน้นให้เห็นถึงโครงการหนึ่ง บางท่านก็จะทราบ บางท่านก็อาจจะไม่ทราบ ในพระราชวังสวนจิตร หรือที่เรียกว่าพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน จะมีลักษณะที่เรียกว่าคล้าย ๆ หมู่บ้านเล็ก ๆ ในใจกลางกรุงเทพมหานคร ในหมู่บ้านแห่งนี้มีทั้งโครงการด้านการเกษตร โรงงานอุตสาหกรรม มีโรงพยาบาล มีโรงเรียน มีแม้กระทั่งโรงช้างเผือกอยู่ในนั้นด้วย ซึ่งชาวต่างประเทศมาเห็นก็รู้สึกชื่นชมและค่อนข้างจะประหลาดใจอยู่มากครับ และโครงการแห่งนี้ก็เป็นจุดสำคัญในการที่จะทำให้โครงการตามพระราชดำริต่าง ๆ ได้รับการพิจารณาอย่างถูกต้องในทางวิชาการ ในระยะเริ่มแรก แล้วก็นำไปใช้ปฏิบัติในโครงการต่าง ๆ ที่เสด็จพระราชดำเนินออกไปช่วยประชาชนในชนบท

โครงการต่าง ๆ นี้ ผมเข้าใจว่าเริ่มมานานแล้ว ที่ปรากฏหลักฐานก็อย่างเช่น ในปี ๒๕๐๔ โปรดเกล้าฯ ให้จัดทำแปลงปลูกต้นไม้เรียกว่ายางนา ประมาณจำนวน ๑,๒๕๐ ต้น และได้โปรดเกล้าฯ ให้นำพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ทั่วประเทศมาปลูกในบริเวณที่ประทับสวนจิตรลดาลักษณะป่าสาธิต ก็เพราะเหตุว่าทรงพระปรีชาญาณเห็นการณ์ไกลว่า ป่าของเราเริ่มถูกทำลายไปปีหนึ่ง ๆ มีใช้น้อย เพราะฉะนั้นก็ทรงพระราชดำรินำมาทดลองที่จะปลูกต้นไม้ในสวนจิตรว่าต้นไม้ใดสามารถที่จะปลูกและให้นำไปปลูกที่อื่นได้ด้วย เท่ากับเป็นตัวอย่งที่จะให้ราษฎรชาวไทยได้ประพฤติปฏิบัติ คือส่งเสริมให้ได้มีการปลูกป่าเท่านั้นเองครับ และในปีเดียวกันนี้เองก็ได้โปรดเกล้าฯ ให้กรมการข้าวจัดทำนาข้าวทดลองปลูกข้าวพันธุ์ต่าง ๆ แล้ว ในภายหลังก็ได้ใช้ข้าวเปลือกได้ส่วนหนึ่งเป็นข้าวใช้ในพิธีพิธีมงคลและ

พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ กับแจกให้ชาวนาและเกษตรกรโดยใส่ถุงพลาสติกเล็ก ๆ ซึ่งทำนองหลายก็คงทราบดีว่าเป็นที่นิยม คล้าย ๆ กับว่าเป็นข้าวที่ ผมไม่อยากจะคำว่าศักดิ์สิทธิ์ แต่เป็นมงคลที่เขาจะนำไปปลูกในนาของเขา แล้วก็ในปีต่อ ๆ มา หมายความว่าจากปี ๒๕๐๔ ก็ได้โปรดเกล้าฯ ให้พระยาแรกนา หลังจากทำพิธีที่สนามหลวง แล้วก็เข้าไปหว่านข้าวในนาแปลงทดลองต่อท้ายงานพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ อันนี้ก็เป็นที่โอกาสที่จะมีรับสั่งพระราชทานพระราชดำริต่าง ๆ ให้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และบรรดาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของกระทรวงเกษตร ฯ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ของกระทรวงนี้ ก็เพราะถืองานของกระทรวงเกษตร ฯ เป็นงานที่สำคัญและทรงเอาพระทัยใส่เป็นอย่างมาก นอกจากนั้นในสวนจิตรลดาที่มีปอปลาลีเดียปลานิลในปี ๒๕๐๘ เจ้าชายอาภิชิโต มกุฎราชกุมารญี่ปุ่น ได้ทูลเกล้าฯ ถวายปลานิล ๕๐ ตัว ก็ทรงเลี้ยงไว้ในปอปลา และพระราชทานลูกปลาให้กรมประมงไปขยายพันธุ์แจกราษฎรทั่วประเทศ พระราชทานชื่อทับศัพท์วิทยาศาสตร์ว่าปลานิล ซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลายไปทั่วประเทศในขณะนี้ นอกจากนั้นก็มีการทดลองปลูกข้าวไร่ในสวนจิตรลดา ซึ่งสามารถผลิตข้าวไร่ได้ในอัตรา ๒๐ ถึง ๓๐ ไร่ เพื่อพระราชทานไปแพร่พันธุ์ในชนบทต่าง ๆ ในปี ๒๕๒๘ ก็ได้มีการทดลอง เมื่อมีการพัฒนาดินพรุทางจังหวัดภาคใต้ ทางโครงการสวนจิตรลดาได้ทดลองนำดินดังกล่าวมาประสมสารต่าง ๆ เพื่อลดกรด รวมทั้งทดลองประสมดินลูกรังในส่วนผสมต่าง ๆ แล้วก็ทำโครงการนุ้ยหมัก และนุ้ยอินทรีย์เพื่อไปใช้ในโครงการต่าง ๆ

โครงการที่สำคัญอันหนึ่ง และที่รู้สึกค่อนข้างจะใหม่ เกิดขึ้นเมื่อปี ๒๕๒๔ คือ โครงการเพาะเลี้ยง

เนื้อเยื่อ ซึ่งเป็นวิทยาการสมัยใหม่ ภาษาอังกฤษเรียกว่า Plant Tissue Culture ครับ คือเป็นโครงการทดลองตามพระราชดำริที่จะอนุรักษ์พันธุ์ไม้ที่ไม่สามารถใช้วิธีเพาะเมล็ด ตัดตา หรือต่อกิ่งได้ วิธีการนี้เรียกว่า การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช โดยนำเซลล์เนื้อเยื่อพืชมาเพาะเลี้ยงในอาหารและพืช ปรับสูตรจนพืชสามารถออกรากงอกลำต้นออกมาจนนำไปปลูกได้และไม่กลายพันธุ์ เมื่อทดลองได้ดีแล้ว โปรดเกล้าฯ ให้ทำการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อของพันธุ์ไม้ที่เลียมมีแคโบราณ ได้แก่ ต้นขนุน ซึ่งได้ทราบว่าเป็นพันธุ์ไม้ที่เลียมมีแคโบราณ ได้แก่นต้นขนุน ซึ่งได้ทราบว่าเป็นพันธุ์ไม้ที่เลียมมีแคโบราณ ได้แก่นต้นขนุนนี้ปลูกอยู่ที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวังเป็นขนุนเนื้อหนาดถึง ๑ เซนติเมตร รสหวานสนิทแม้กระทั่งซังก็ว่ารับประทานได้หมดเลย ต้นขนุนนี้ไม่สามารถนำไปเพาะพันธุ์ได้ด้วยวิธีอื่น ก็ใช้วิธีที่เรียกว่าเพาะพันธุ์ด้วยเนื้อเยื่อพืชนี้แหละครับ นอกจากนั้นก็มีต้นสมอไทย ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ ทรงปลูกที่พระที่นั่งอัมพรสถาน มีผลใหญ่ไม่ผ่าคั้น ไม้ทั้งสองต้นนี้คือทั้งต้นขนุนและต้นสมอมืออายุเกือบ ๑๐๐ ปี นอกจากนั้นทางโครงการได้ทำการทดลองเพาะเลี้ยงพืชต่าง ๆ ในวังหลวง เช่น ต้นมณฑา ต้นทุค สำหรับนำดอกมาร้อยมาลัย ซึ่งมีคุณสมบัติพิเศษคือก้านยาว และทิ้งไว้ ๒-๓ วันก้านยังสดไม่เปลี่ยนสี นี่เป็นโครงการที่นับว่าค่อนข้างใหม่ นอกจากนั้นก็มืออย่างที่ผมเรียน ในสวนจิตรลดาที่มีโรงงานอุตสาหกรรมผลิตนมผงและนมที่เป็นเม็ด และนำออกจำหน่ายแก่ประชาชนเป็นที่แพร่หลายพอใช้ทีเดียว นอกจากนั้น ทรงพระราชดำริให้มีการทดลองนำอ้อยมาทดลองเพื่อใช้เป็นวัสดุเชื้อเพลิง โดยเฉพาะที่จะใช้ในการประเภทน้ำมันเบนซิน ที่เรียกว่า Gassohol นี่เป็นการขั้นทดลอง พระองค์มีพระราชดำริไว้ว่า ปัญหาเรื่องอ้อยคงจะเป็นปัญหาที่เกษตรกรจะต้องได้รับความลำบากเพาะปลูกกันมาก ก็น่าจะมีการทดลองที่จะใช้อ้อยให้เป็นประโยชน์ในทางอื่น นอกจาก

การทำน้ำคาล ผมใคร่จะเรียนว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดที่จะทำทุกอย่างด้วยตนเอง การที่ทรงสนพระทัยในการเกษตรนี้บางครั้งบางคราวทรงปลูกพืชด้วยพระองค์เอง อย่างเช่นทรงปลูกพืชถั่วด้วยพระองค์เอง เท่าที่ผมทราบทรงปลูกไว้ที่พระตำหนักไกลกังวล เป็นต้น ทรงทำเอง เพื่อจะได้ทรงทราบว่า การเพาะปลูกพืชอย่างนั้น ๆ มีปัญหาอย่างไร

ผมต้องขอประทานโทษ เวลาที่รู้สึกหมดเรี่ยวพอใช้ครับ ผมอยากจะได้โอกาสเรียนว่า การเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรในชนบทในต่างจังหวัดนั้นถือว่าเป็นพระราชภารกิจหลัก ก็จะแบ่งเป็นการเสด็จพระราชดำเนินเป็นทางการไปเยี่ยมงานของโครงการต่าง ๆ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเสด็จพระราชดำเนินไปในพิธีต่าง ๆ ตามที่จังหวัดกราบบังคมทูลเชิญเสด็จพระราชดำเนิน แต่โดยปกติงานพิธีต่าง ๆ จะรับเชิญต่อเมื่อมีโอกาसानวยเท่านั้น ปกติมักจะใช้เวลาส่วนใหญ่ไปในการทอดพระเนตรและไปเยี่ยมโครงการในพระราชดำริ เป็นส่วนใหญ่ การเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรทำให้ได้มีโอกาสทอดพระเนตรสภาพพื้นที่และสภาพความเป็นอยู่ของราษฎร ลักษณะของการเสด็จพระราชดำเนินส่วนใหญ่เป็นการส่วนพระองค์ แต่บางแห่งทางฝ่ายเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายก็ได้ช่วยกันพิจารณาตามความเหมาะสม โดยกลั่นกรองจากข้อมูลที่รวบรวมจากหนังสือขอพระราชทานอัญเชิญเสด็จพระราชดำเนินจากหน่วยราชการต่าง ๆ ส่วนที่หมายอื่น ๆ บางที่ทรงกำหนดเอง คือบางทีคล้าย ๆ กับว่าเสด็จพระราชดำเนินไปยังจุดต่าง ๆ เพื่อที่จะไม่ให้เจ้าหน้าที่รู้ล่วงหน้า เป็นการป้องกันเรียกว่าผักชีโรยหน้า ซึ่งเคยมีอยู่บ้างเหมือนกัน อย่างนี้เป็นต้นครับ แล้วก็การเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรทุกครั้ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงศึกษาสถานการณ์ล่วงหน้า จะทรงพิจารณาเส้นทางภูมิประเทศ

ตลอดจนความยุ่งยากปัญหาที่ราษฎรในพื้นที่ประสบอยู่ และจะทรงวางแผนพัฒนาไว้อย่างคร่าว ๆ จนกว่าจะทอดพระเนตรสภาพที่แท้จริงแล้วจึงปรับแผนให้เหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง จะทรงสังเกตสภาพภูมิประเทศ สภาพความเป็นอยู่ สภาพแหล่งน้ำ สภาพเส้นทางคมนาคม สภาพพื้นที่เพาะปลูก สภาพป่าไม้ตลอดทาง เมื่อเสด็จพระราชดำเนินถึงที่หมาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะมีพระราชปฏิสันถารกับราษฎรในพื้นที่โดยเฉพาะผู้ที่รอบรู้เกี่ยวกับสภาพพื้นที่ในบริเวณดังกล่าว รวมทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่น ในโอกาสนี้ หากทรงพบปัญหาเกี่ยวกับการดำรงชีพของราษฎร หรือในกรณีที่ราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ก็จะเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรพื้นที่ที่ประสบปัญหาด้วยพระองค์เอง แล้วจึงมีพระราชดำรัสกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนา และฝ่ายรักษาความมั่นคงที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน ถึงแนวทางที่วางแผนแก้ไขปัญหาคือไปสำหรับฎีกาที่ทูลเกล้าฯ ถวายนั้น จะทรงรับกลับมาและโปรดเกล้าฯ ให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาประกอบพระราชดำริ ก่อนจะดำเนินการช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมราษฎรตามท้องที่ต่าง ๆ ทุกครั้ง จะโปรดเกล้าฯ ให้มีคณะแพทยศาสตร์ที่เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาจากโรงพยาบาลต่าง ๆ โดยเสด็จพระราชดำเนินไปในกระบวนอย่างใกล้ชิด พร้อมด้วยเวชภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ครบครัน พร้อมทั้งจะให้การรักษาพยาบาลผู้ป่วยไข้ ไข้หวัดในลักษณะหน่วยแพทย์ชั่วคราว ราษฎรผู้ใดที่เจ็บป่วยก็จะโปรดเกล้าฯ ให้รับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ผู้ป่วยรายใดที่มีอาการหนักก็จะทรงขอให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอนุเคราะห์นำผู้ป่วยไปส่งโรงพยาบาลตามที่แพทย์แนะนำ โดยจะพระราชทานเงินค่าเดินทางอย่างเพียงพอ ส่วนค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลนั้น คนไข้ก็ไม่จำเป็นต้องเสีย

แม้แต่น้อย ในการนี้จะมีเจ้าหน้าที่บันทึกประวัติและอาการคนไข้ เพื่อเก็บรักษาไว้เป็นข้อมูลในการตามผลการรักษาพยาบาลนั้นด้วย คือ ไม่ได้ทรงทอดทิ้งเลยครับ มีการติดตามรักษาจนผู้ป่วยนั้นหายจากการเจ็บป่วยดังกล่าว หากมีการเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมวัด ซึ่งถือเป็นศูนย์กลางของชุมชนในชนบทของไทย มาทุกสมัย ก็จะมีพระราชทานกล่องยารักษาโรคแก่วัด เพื่อพระภิกษุใช้เมื่อเกิดอาพาธ และเพื่อช่วยเหลือแจกจ่ายราษฎรผู้ป่วยเจ็บในหมู่บ้านนั้น ๆ เช่นเดียวกับกับเมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมหน่วยทหาร ตำรวจ อาสาสมัคร ในถิ่นทุรกันดาร ก็ได้โปรดเกล้าฯ พระราชทานสิ่งของจำเป็นต่าง ๆ รวมทั้งยารักษาโรคสำหรับใช้ในหมู่บ้านรวมทั้งเมื่อแม่แก่ราษฎรในท้องถิ่น ด้วยตามความจำเป็น อันจะทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนในพื้นที่ได้มีความเข้าใจอันดีต่อกัน รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโครงการสภาพภูมิประเทศ แหล่งน้ำอยู่นั้น สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มักจะทรงแยกขบวนเพื่อเยี่ยมราษฎร ทรงซักถามถึงสภาพความเป็นอยู่ ทั้งในเรื่องการอาชีพ การสาธารณสุข การศึกษาเล่าเรียนของเด็ก ตลอดจนทรงรับราษฎรที่สมัครใจเข้าเป็นสมาชิกศิลปาชีพพิเศษ โดยอาจจะผลิตผลงานตามที่ตนถนัดแล้วส่งผลผลิตไปยังสวนจิตรลดา ซึ่งทางมูลนิธิจะรับเป็นผู้จัดการจำหน่ายให้ หรือมีเงินนั้นก็จะเป็นเงินไปฝึกงานศิลปาชีพ ณ พระราชนิเวศน์ในภาคนั้น ๆ คือในที่ประทับแต่ละแห่งก็จะมีศูนย์ฝึกอาชีพของมูลนิธิศิลปาชีพทุกแห่ง โดยจะได้รับค่าตอบแทนในการฝึกงานด้วย รวมทั้งค่าอาหารและที่พัก เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเสด็จพระราชภารกิจด้านการพัฒนาวางโครงการแล้ว ก็จะมีเสด็จพระราชดำเนินมาสมทบกับขบวนของสมเด็จพระนางเจ้าฯ

พระบรมราชินีนาถ ณ ที่จัดเยี่ยมราษฎร จนเสร็จสิ้นพระราชภารกิจจึงเสด็จพระราชดำเนินกลับพร้อมกัน

การจะเสด็จพระราชดำเนินกลับถึงพระตำหนักเป็นเวลาไม่แน่นอน สุดแล้วแต่พระราชภารกิจและสภาพเส้นทางคมนาคมที่บางแห่งทุรกันดารมาก ผมอยากจะเรียนเพิ่มเติมว่า บางทีเสด็จพระราชดำเนินกลับถึงสองยาม เป็นต้นครับ แล้วก็ถึงเป็นที่ทราบแล้ว บางทีก็ว่าจะเสวยพระกระยาหารกลางวัน กว่าจะเสวยได้ก็ประมาณบ่ายสี่โมง ซึ่งผู้ที่ตามเสด็จพระราชดำเนินอย่างผมเป็นต้น บางทีต้องพกกูกวาดไป แต่ส่วนใหญ่แล้วพวกนางสนองพระโอษฐ์หรือพวกข้าราชบริพารฝ่ายหญิงก็มักจะมีของติดกระเป๋า และท่านก็กรุณาให้พวกเราได้รับประทานรองท้อง แม้ละครับเจ้านายทุกพระองค์ท่านก็ต้องทรงอดทน ผมจึงได้กราบเรียนในตอนต้นว่าทรงเสียสละ ทรงมีขันติธรรมเป็นอย่างมากทีเดียวครับ บางครั้ง การเสด็จพระราชดำเนินนั้นต้องเข้าไปบุกป่า มีเรื่องน่าจะเรียนให้ทราบว่า บางครั้งเสด็จพระราชดำเนินไปบุกดงหาก เมื่อคราวเสด็จพระราชดำเนินภาคใต้ ก็เสด็จพระราชดำเนินเข้าไปในพวกดินพรุ ปรากฏว่ากลายเป็นที่หากมากมายครับ ก็เป็นปัญหาสำคัญเพราะเหตุว่าก็มีหากกัดพระองค์ท่านก็หาทางที่จะแก้ไขกัน เมื่อตอนที่กษัตริย์มาเลเซียที่เรียกว่าอากง มาเยี่ยมประเทศไทยเป็นทางราชการ ก็ได้ถวายคำแนะนำว่า การที่เสด็จพระราชดำเนินไปในดงหากนั้นนะ อย่าให้คนอื่นไปก่อน เราต้องไปก่อน แล้วหากไม่รู้ตัวมันก็จะไม่กัด แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เข้าใจว่าหากไทยนี้จะฉลาดกว่าหากมาเลเซีย จริง ๆ แล้วมีหากมากมายเสียเหลือเกินครับ สิ่งที่ดีก็คือต้องแต่งพระองค์อย่างรัดกุม คุณข้าหลวงมากกระซิบบอกผมว่า ยามมองนี้มีประสิทธิภาพมากครับ ทรงทายาหม่อง และคูเหมื่อนจะป้องกันได้ดีกว่าคำแนะนำของอากงมาเลเซียเสียอีกครับ ผมจึง

ถือโอกาสเรียนไว้เพื่อใครจะเผด็จทากบ้างครับ และบางท่านอาจจะยังไม่เคยเห็น มีพระบรมฉายาลักษณ์ที่ผมให้เจ้าหน้าที่นำมาแสดงให้ชมว่า ทรงเสด็จพระราชดำเนินเผด็จทากอยู่ในชุดอย่างไรบ้าง และต้องทรงลำบากตรากตรำอย่างไรบ้างครับ

การเสด็จพระราชดำเนินไปเยือนภูมิภาคตามชนบทต่าง ๆ ก็เพื่อจะทอดพระเนตรสภาพที่แท้จริงของพื้นที่ ทรงใช้เวลาพิจารณาข้อมูลเบื้องต้นอย่างละเอียดถี่ถ้วน ข้อมูลดังกล่าวได้มาจากการที่พระองค์มีพระราชปฏิสันถารกับราษฎรในท้องถิ่น การที่ได้ทรงมีโอกาสทอดพระเนตรพื้นที่ที่ประสบปัญหาตามสภาพความเป็นจริง สถิติข้อมูลกับรายงานทางเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนา และรายงานของเจ้าหน้าที่ที่ตามเสด็จพระราชดำเนินตลอดจนใจความฎีการ้องทุกข์ที่ราษฎรทูลเกล้าฯ ถวาย ในบางโอกาส โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท กราบบังคมทูลรายงานและขอพระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติมเพื่อนำไปปฏิบัติและส่งรายงานมาทูลเกล้าฯ ถวายเป็นระยะ ๆ ตามปรกติจะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามผลงาน โดยทอดพระเนตรผลงานความก้าวหน้าหรือทรงแก้ไขอุปสรรคให้ลุล่วงไปด้วยดีในพื้นที่เดิมจนกระทั่งโครงการเริ่มเป็นรูปเป็นร่างขึ้น ทรงชำนาญในการวางแผนจากแผนที่ประกอบกับภาพถ่ายทางอากาศเป็นพิเศษ เนื่องจากทรงศึกษาประโยชน์จากแผนที่ โดยทรงตรวจสอบความถูกต้องกับพื้นที่จริงตลอดเวลา การที่ได้ทรงใกล้ชิดกับราษฎรก็สามารถที่จะทรงทราบข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ผมเคยได้ทราบฯ กรมชลประทานได้เคยกราบบังคมทูลรายงานการสร้างเขื่อนคือเขื่อนกันน้ำ เป็นเขื่อนเล็ก ๆ ในทางภาคเหนือ ก็ทรงตรวจในแผนที่พระองค์ทรงสงสัยว่าจะสร้างได้หรือไม่ ก็รับสั่งถามราษฎรที่มาจากหมู่บ้านนั้นทาง

ราษฎรเขาก็ยืนยันว่าสร้างไม่ได้ ถ้าสร้างแล้วก็จะไม่สามารถกันน้ำได้เพราะเหตุว่าพื้นที่ชั้นล่างเป็นทราย อันนี้ละครับจึงจะเห็นประโยชน์ของการเสด็จพระราชดำเนินไปรับสั่งกับราษฎรหรืออยู่นาน ๆ ท่านจะได้เห็นจากภาพในโทรทัศน์ว่าเสด็จพระราชดำเนินไป ทรงประทับรวมอยู่กับพื้นและกางแผนที่รับสั่งกับราษฎรก็เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องและแท้จริง ไม่ใช่รับรายงานจากหน่วยราชการนั้น ๆ แล้วก็จะทรงเชื่อ เพราะทรงสร้างสิ่งเหล่านี้มาจากงบประมาณของแผ่นดินทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นจะทำอะไรต้องทำด้วยความรอบคอบและมีความละเอียดถี่ถ้วนในเรื่องเหล่านี้มาก

ตามที่ผมได้กราบเรียนไว้ว่าเสด็จพระราชดำเนินไปในชนบทต่าง ๆ และก็มีโครงการในพระราชดำริต่าง ๆ ขึ้น ก็เกิดมีแนวพระราชดำริที่จะให้ตั้งศูนย์การศึกษาพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้น ๖ แห่งด้วยกัน กระจายอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ คือ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพื้นที่ห้วยฮ่องไคร้อำเภอคอสระเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ศูนย์ศึกษาพัฒนาภูพาน อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคิชฌกูฏ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเหล่านี้ก็เพื่อที่จะศึกษาค้นคว้าทดลองวิจัยปัญหาเกษตรกรรมในท้องที่ ทั้งด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติ ตลอดจนแสวงหาแนวทางกับวิธีการพัฒนาต่าง ๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและการประกอบอาชีพของราษฎรที่อาศัยอยู่ในแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้ราษฎรสามารถรับไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง เมื่อสามารถค้นพบหรือค้นวิธีแก้ไขปัญหาลงมือได้ วิธีการหรือประดิษฐ์ใหม่ ๆ ขึ้นแล้ว ก็จะจัดการสาธิตภายในบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนา สำหรับปัญหาที่ยังเป็นปัญหาอยู่ก็ดำเนินการศึกษาต่อไป เนื่องจากปัญหาแต่ละปัญหามีความยากง่ายไม่เท่ากัน ในที่สุดประชาชนในท้องที่ตลอดจนที่มาจากท้องถิ่นใกล้เคียงก็สามารถเดินทางมาศึกษาดูงานวิทยาการแผนใหม่จากการสาธิตการพัฒนาเบ็ดเสร็จ ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงวิธีการทำมาหากินให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังสามารถสมัครเข้าฝึกอบรมทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรมในครัวเรือน และด้านศิลปอาชีพพิเศษ กิจกรรมทั้งหมดของศูนย์การศึกษาพัฒนาทุกแห่ง มีลักษณะคล้ายพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาที่มีชีวิต ซึ่งนักเรียนนิสิตนักศึกษาและผู้สนใจทั่วไปสามารถเดินทางไปชมในแง่การทัศนศึกษา นอกสถานที่ ตลอดจนพักผ่อนหย่อนใจไปในโอกาสเดียวกัน ภารกิจหลักอีกประการหนึ่ง ก็คือการกระจายผลที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบของวิธีการพัฒนาไปสู่ท้องถิ่นอื่น ๆ ในภูมิภาคเดียวกัน จนกระทั่งขยายผลแผ่กระจายกว้างไปเรื่อย ๆ หากพบว่าพื้นที่ใดในแต่ละภาคประสบปัญหาหนักและอาจมีลักษณะแตกต่างกันไป ก็อาจพิจารณาจัดตั้งศูนย์สาขาขึ้น โดยได้รับการสนับสนุนในทุกด้านจากศูนย์ใหญ่

สำหรับกิจกรรมหลักของโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ก็ได้แก่การพัฒนาแหล่งน้ำ

สนับสนุนกิจการเกษตรกรรมในทุกสาขา ตลอดจนเพื่อการอุปโภคบริโภคให้สมบูรณ์ อันจะมีผลต่อการช่วยอนุรักษ์บริเวณต้นน้ำลำธารและป่าไม้ การปลูกป่าทดลองอย่างมีระบบเพื่อฟื้นฟูสภาพป่าไม้และการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าในท้องถิ่น ตลอดจนเพื่อประโยชน์ใช้สอย การศึกษาการพัฒนาที่คินที่มีปัญหาและที่คินใช้ประโยชน์ ให้สามารถทำกินเท่าที่จะทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการส่งเสริมการปลูกข้าว ซึ่งเป็นอาหารหลักของมนุษย์ การปลูกพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ เท่าที่สภาพพื้นที่จะอำนวย กิจกรรมอีกสิ่งหนึ่งที่ทรงสนับสนุนควบคู่กับการเพาะปลูก คือการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมกับสภาพท้องที่ การที่ทรงมุ่งพัฒนาแหล่งน้ำเป็นอันดับแรก เพราะทรงเล็งเห็นว่าน้ำเป็นปัจจัยแก่การพัฒนาและการช่วยอนุรักษ์ธรรมชาติ ตลอดจนสามารถบรรเทาอุทกภัยได้ ที่สำคัญก็คือเป็นทรัพยากรที่สามารถพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้โดยง่าย จึงได้มีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ที่จำเป็นทั่วประเทศ เป็นจำนวนถึง ๘๐๐ โครงการ อ่างเก็บน้ำดังกล่าวทุกแห่งจะเป็นแหล่งขยายพันธุ์ปลาและกึ่งน้ำจืด ซึ่งเป็นแหล่งอาหารโปรตีนที่สำคัญอย่างยิ่ง สำหรับการเร่งพัฒนาพื้นที่ที่มีประโยชน์ให้สามารถเปิดเป็นที่ทำกินได้ก็เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาเกษตรกรขาดแคลนที่ดินทำกิน และช่วยขจัดการบุกรุกทำลายป่าที่เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร กับช่วยฟื้นฟูที่คินซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งถูกทำลายโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ให้กลับมีประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจได้อีก ปัจจัยสำคัญในการฟื้นฟูคุณภาพดินส่วนหนึ่งก็คือน้ำ เมื่อมีระบบชลประทานที่สมบูรณ์แบบก็สามารถเปิดขยายที่ทำกินออกไปได้อีก ในกรณีนี้ทรงระงับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต คือพื้นที่ที่สามารถปลูกเป็นที่ทำกินนั้นจะจัดสรรให้ผู้ที่ขาดแคลนอย่างเพียงพอและยุติธรรม แต่จะไม่ให้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน เพื่อป้องกันการซื้อขายซึ่งผิดวัตถุประสงค์ที่ทางรัฐบาลลงทุนพัฒนาที่คินดังกล่าวให้

ทำกิน แต่ราษฎรมีสถิรทำกินในที่คินดังกถ่าวจนตลอด
ชั่วลูกชั่วหลาน โดยทางโครงการจะพิจารณาแผนใน
การขยายที่ทำกินออกไปให้สอดคล้องกับจำนวนสมาชิก
ที่เพิ่มขึ้น หลักการคิงถ่าวนี้เรียกว่าสิทธิทำกิน (สทก)
ขณะมีรัฐบาลได้รับพระบรมราโชบายข้อมี้ไปดำเนินการ
ในพื้นที่พัฒนาทั่วประเทศ

นอกจากนี้ ที่ผมใครจะกราบเรียน ก็คือทั้งสอง
พระองค์ทรงสนพระทัยในการอนุรักษ์และสงวนพันธุ์
สัตว์อยู่เสมอไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ไม่ว่าจะ
เสด็จพระราชดำเนินไปในที่ใดมักจะพระราชทาน
พระราชดำรัสกับราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลี
พระบาทว่า หากผู้ใดพบเห็นสัตว์ป่าที่หายากก็ขอ
ยกเว้นชีวิต อย่าได้ล่าเป็นอาหารหรือนำไปขาย
หากเป็นลูกสัตว์มีชีวิตก็ขอให้นำไปส่งเจ้าหน้าที่
พัฒนาป่าไม้ เพื่อจะได้บำรุงรักษาให้เจริญเติบโต
ได้ถูกวิธีและสามารถมีชีวิตรอดและแพร่พันธุ์
ได้ต่อไป เพราะสัตว์ป่าบางชนิดอาจจะเป็นสัตว์ป่า
ที่มีค่าและหาได้ยาก เช่นแรดนั้นคาดว่าได้ถูกล่า
จนสูญพันธุ์ไปจากประเทศไทยแล้ว บังเอิญกษัตริย์
เนปาลได้ถวายแรดมา ๒ ตัว และกษัตริย์มาเลเซีย
ได้ถวายแรดสองนอมอีก ๑ ตัว ก็โปรดเกล้าฯ
ที่จะให้จัดโครงการที่เรียกว่าสนามแรดที่ทุ่งกะมัง
บนภูเขาเขียว ที่จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมีพระราชดำริ
ที่จะทำแบบให้คล้ายกับซาฟารีต่อไป ประชาชน
ชาวไทยและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศก็อาจจะได้
ไปเยี่ยมชมสัตว์ป่าในเมืองไทย ซึ่งคาดว่าจะ
เป็นผลสำเร็จ แต่ก็คงจะต้องใช้เวลาพอสมควร

ผมมีเรื่องที่จะกราบเรียนอีกเล็กน้อยก็คือว่า
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดวิชาช่าง
หรืองานด้านวิศวกรรมมากครับ อาจจะกราบ
เรียนว่าที่ทางมหาวิทยาลัยได้ทูลเกล้าฯ ถวาย
ปริญญาคุณวุฒิปดกคิตคิตคิตคิตทางด้านวิศวกรรม

นั้นนะ รู้สึกว่าเป็นที่ชื่นชมแก่พระองค์เองเป็น
อย่างยิ่ง เพราะทรงโปรดวิชาช่างมาตั้งแต่ทรง
พระเยาว์ เคยรับสั่งเกล้าให้ผมฟังว่า สมเด็จพระ-
บรมราชชนนีทรงสอนพระองค์ท่านให้ทรง
ประหยัคมาตั้งแต่เด็ก ๆ ของเล่นแต่ละชิ้นที่
ทรงมีนั้นนะ สมเด็จพระบรมราชชนนีไม่ได้
พระราชทานเงินให้ซื้อ หมายความว่าต้องทรง
เก็บหอมรอมริบหรือหาพระราชทรัพย์มาซื้อของ
เล่นด้วยพระองค์เอง และการที่จะมีของเล่น
บางครั้งพระองค์จะต้องทำเอง อย่างเช่น ทรง
ประดิษฐ์รดไฟฟ้าเล่น ทรงทำมอเตอร์ไฟฟ้า
สำหรับให้รดไฟเล่น ทรงประดิษฐ์เองโดยเอา
ลวดทองแดงมาคพันเป็นแกนกลางเครื่องมอเตอร์
ทรงต่อสายไฟเพียงสายเดียว และทรงเอาพระทัย
ใส่หรือทรงงานด้านวิศวกรรมมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์
ทรงมีทักษะในเรื่องงานด้านนี้มากเคยรับ
พระปรีชาสามารถนี้บางท่านคงไม่ทราบ ก็เลียด
โอกาสกราบเรียนให้ทราบด้วยว่า ทรงมี hobby
อะไรก็ทรงศึกษาอย่างละเอียดลึกซึ้ง อย่างเช่น
ทรงราชการทหารตำรวจได้กราบบังคมทูลถึง
ปัญหาการใช้ปืนเอ็ม.๑๖ ว่ามีปัญหา ผู้ปืนอาร์ก้า
ของฝ่ายผู้ก่อการร้ายไม่ได้ สำหรับปืนอาร์ก้า
ของฝ่ายผู้ก่อการร้าย ขนาดเอาไปทิ้งในน้ำหรือ
จมโคลนแล้วก็ยังใช้ยิงได้ แต่เอ็ม.๑๖ นั้นใช้
ไม่ได้ ถ้าหากว่าไม่รักษาดูแลให้ดี ๆ ทำความ
สะอาดให้ดี ก็ได้ทรงศึกษาอย่างจริงจังในอาวุธ
เหล่านี้ครับ ปรากฏว่าได้ทรงพบว่าสปริงบาง
ส่วนของอุปกรณ์ในเอ็ม.๑๖ นี้เป็นสปริงที่อ่อน
ก็รับสั่งกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายอเมริกันและเจ้าหน้าที่
ผู้ผลิตปืนเอ็ม.๑๖ นี้ให้ทราบ แล้วเขาแก้ไข ก็
ปรากฏว่าภายหลังใช้การได้ผลดีครับ นี่เป็น
ตัวอย่างหนึ่งที่ผมอยากจะกราบเรียนให้เห็นถึง
พระปรีชาสามารถและอัจฉริยะของพระองค์ท่าน
นอกจากนั้น ผมเข้าใจว่าบรรดาท่านอาจารย์คง

ได้ทราบแล้ว ได้พระราชทานพระราชดำริคิดค้นเกี่ยวกับเรื่องการประดิษฐ์เสาะอากาศทางวิทยุจนสามารถที่จะให้การรับวิทยุสามารถจะมีประสิทธิภาพดีขึ้น ผมเข้าใจว่าเป็นอาจารย์จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าให้ทำเรื่องนี้มา ท่านจึงช่วยประดิษฐ์คิดค้นด้วยพระราชดำริพระองค์ท่าน เข้าใจว่าเป็นนักเรียนในทุนอาณัติมหิตลครวัช

พระมหากษัตริย์คุณอีกข้อ ที่มีต่อไม่ใช่ประชาชนคนไทยทั่ว ๆ ไป แต่พระราชทานให้แก่บุคคลกลุ่มหนึ่งที่เขาได้รับเคราะห์กรรม คือบรรดานักโทษที่ได้รับโทษจำคุก แล้วเขาได้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขึ้นมา โดยผ่านรัฐบาล เมื่อรัฐบาลพิจารณาแล้วก็จะได้นำเสนอให้คณะองคมนตรีพิจารณาอย่างรอบคอบอีกครั้งหนึ่ง แล้วก็นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อพระราชทานพระราชวินิจฉัยในคดีนั้น ๆ ตามพระราชอำนาจซึ่งมีอยู่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผมอยากจะกราบเรียนว่าทรงเอาพระทัยใส่เป็นอย่างมาก ทรงอ่านฎีกาหรือที่เรียกว่า**ข้อมูลในคดีทุกตัวอักษร** เพราะเหตุว่ามีหลายคดีที่ผมไม่ทราบว่า จะเรียนได้อย่างไร ว่าเป็นด้วยอัจฉริยะหรือพระปรีชาญาณที่พิเศษของพระองค์ท่านนี้ ปรากฏว่าได้ช่วยให้นักโทษบางคนได้กลับมา มีชีวิตใหม่และได้รับความยุติธรรม อย่างที่เขาสามารถจะพึงมีพึงได้รับในฐานะที่เป็นคนไทย เรื่องที่ผมจะกราบเรียนให้ทราบ ความจริงแล้วก็ไม่ควร แต่ก็คิดว่าคงจะไม่เป็นไร เพราะเหตุว่ามันเป็นกรณีหนึ่งที่จะให้เห็นว่า จากที่จะทรงปกครองแผ่นดินด้วยความเป็นธรรม ไม่ได้ทรงนึกถึงแต่ประชาชนทั่วไป แม้กระทั่งนักโทษท่านก็ทรงนึกถึงด้วย คดีนี้เป็นคดีเกิดขึ้นที่เชียงใหม่ครับ นักโทษผู้นี้เป็นชวานา เข้าใจว่ามีลูก ๕ คน กำลังเดินทาง

ไปงานทอดผ้าป่า ยืนรอรถอยู่ก็มีเพื่อนขี่รถจักรยานผ่านมา และก็มีเพื่อนนั่งท้ายรถนั้นมาด้วย นักโทษผู้หนึ่งที่ผมกล่าวถึงนี้ก็รู้จักกัน ก็ขออาศัยติดท้ายไปด้วย ขอไปทำงานทอดผ้าป่านี้ ก็นั่งซ้อนท้ายไป ๓ คนด้วยกัน ก็ไปส่งที่งาน เสร็จแล้วขากลับ นักโทษซึ่งเป็นเพื่อนอีกคนหนึ่งก็กลับมาพร้อมกับงาน และพาผ่านอำเภอเชียงแสน ในการเดินทางผ่านอำเภอเชียงแสน ปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจกั้นทาง เข้าใจว่าคงมีคดีเกิดขึ้น แล้วเขาก็ปิดทาง แล้วก็มีการตรวจสอบและให้รถคันนี้ผ่านไปโดยไม่มีอะไร แต่ต่อมาทางตำรวจก็ตามจับในข้อหาว่าสมทบกันมีส่วนไปฆ่าคนร่วมกับนักโทษอีกพวกหนึ่ง นักโทษผู้นี้เดิมให้การว่าตัวไม่มีส่วนรู้เห็นด้วยเลย ตัวเพียงแต่อาศัยไปงานทอดผ้าป่าเท่านั้น แต่พอในชั้นศาล เพื่อนนักโทษที่ตัวได้อาศัยนั่งท้ายจักรยานนี้ขอร้องให้ช่วยเพื่อนเถอะ ขอให้ให้การใหม่ว่าทั้ง ๓ คนนี้ไม่ได้ไปฆ่าคนหรอก แต่ไปในการหาซื้อรถจักรยานครับ ทั้งนี้โดยบอกว่าได้พูดกับทางเจ้าหน้าที่ทางศาลไว้เรียบร้อยแล้ว ก็จะไม่มีโทษอะไร จะพ้นจากคดีครับ แต่โดยเคราะห์หามยามร้าย ศาลตัดสินจำคุกตลอดชีวิต แต่ก็ลดให้ ๑ ใน ๔ จำคุก ๓๓ ปี ได้รับพระราชทานอภัยโทษ ๒ ครั้ง เหลือโทษ ๑๔ ปี และถูกจำคุกมา ๔ ปี ก็มีโอกาสดวายฎีกา ทรงตรวจข้อความในฎีกา ก็ปิ๊งใหญ่พอใช้ เพราะนักโทษหลายคนด้วยกันก็ทรงพระปรีชาครับ ที่ผมกล่าวถึงนี้ หรือจะพูดง่าย ๆ ว่า Sixth sense นี่นะครับ ก็รับสั่งให้ราชเลขาธิการส่งเจ้าหน้าที่ไปสอบนักโทษผู้นี้ผิดจริงหรือเปล่า เพราะทรงสงสัย ผมก็ส่งคนไปสอบ ทั้งบางขวาง คือติดกันหลายเรือนจำด้วยกัน ก็ส่งไปสอบทุกแห่ง ก็ปรากฏข้อเท็จจริงแน่ชัดว่า นักโทษคนนี้ติดจักรยานไปเฉย ๆ ไม่ได้มีส่วนรู้เห็นอะไรเลย เป็นจริงอย่างที่เขาได้กราบบังคมทูลมาในฎีกาทุกประการ ก็ได้พระราชทานพระมหากษัตริย์พระราชทานอภัยโทษปล่อยนักโทษผู้นี้ไป นี่เป็นตัวอย่าง

ที่แสดงให้เห็นว่าด้วยพระปรีชาสามารถ และด้วยพระเมตตาธรรมของพระองค์ท่าน ทำให้นักโทษผู้นี้กลับมามีชีวิตอย่างปกติกับครอบครัวของเขา สามารถจะเป็นที่พึ่งของลูกของเขาอีก ๕ คนได้ต่อไป นี่เป็นตัวอย่างที่สมอบุคคลจะกราบเรียนให้ทราบ เป็นคติหนึ่งเท่านั้น ยังมีคติอื่นอีกมากมาย ทรงตรวจตราฎีกาทุกเรื่อง อย่างละเอียดลออ

ครับ ผมก็คิดว่าเวลาผู้สึกว่าจะล่องเลยมามากแล้ว และก็ยังจะมีภพยนตร์พระราชกรณียกิจฉายให้ท่านทั้งหลายได้ชม เพื่อประกอบเป็นข้อเท็จจริงในการเสด็จพระราชดำเนิน เป็นพระราชกรณียกิจเพื่อพลกนิกรชาวไทยที่เชื่อว่าบางท่านยังไม่ได้มีโอกาสชม ผมจึงขอจบการบรรยายแต่เพียงนี้ และขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งครับ ●

บริษัท ประชาชน จำกัด

แผนกการพิมพ์

๑๕ ซอยพิพัฒน์ ถนนสีลม กรุงเทพฯ โทร. ๒๑๔-๒๐๖๒, ๒๑๕-๐๑๘๔

รับผลิตสิ่งพิมพ์คุณภาพดีทุกประเภท ด้วยระบบออฟเซ็ท

ดำเนินงานเองทุกขั้นตอน ทำแบบ ถ่ายฟิล์ม ทำเพลท จนถึงพิมพ์

รวดเร็ว ทันเวลา ราคาเยา

รับเรียงตัวด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ไทย-อังกฤษ สูตรคำนวณ และสูตรเคมี

มีหนังสือกายบริหารและบริหารจิตแจกฟรี ขอได้ที่ บริษัท ประชาชน จำกัด

ห้วยฮ่องไคร้: ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอัน

เนื่องมาจากพระราชดำริ

“ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” เป็นโครงการจากแนวพระราชดำริในการจัดตั้งโครงการพัฒนาชนบทในรูปแบบที่จะทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งหมายถึงการ “พออยู่ พอกิน” สามารถพึ่งตนเองได้ โดยทำได้ด้วยตนเอง และไม่ใช่ นำสิ่งที่ทันสมัยเกินไปจนเหลือบ่ากว่าแรงที่ประชาชนจะรับได้

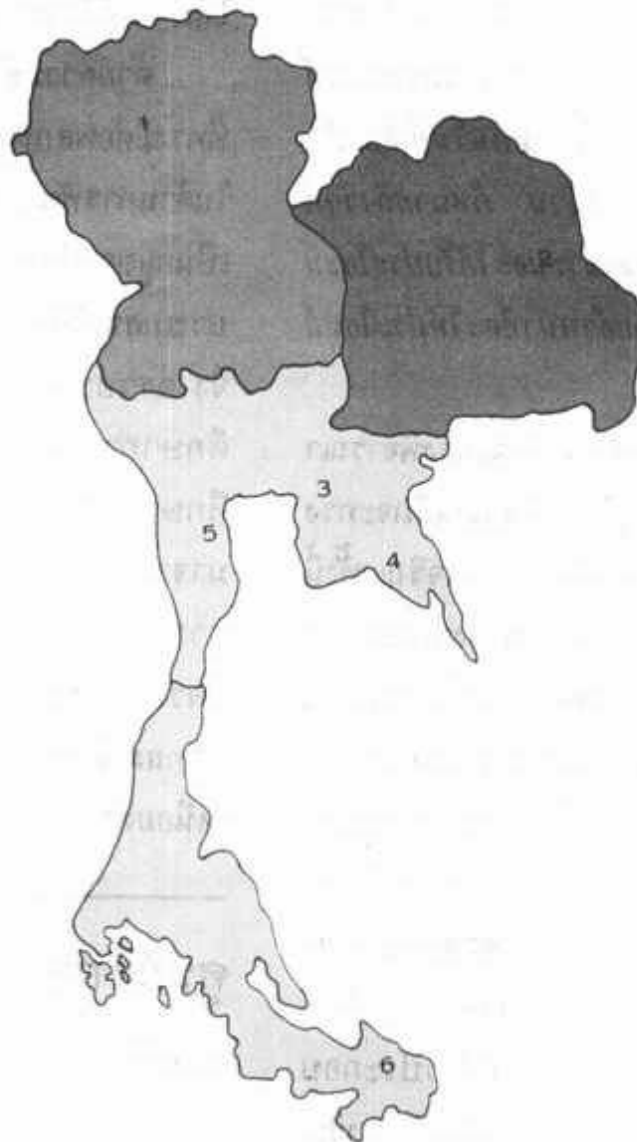
โดยหลักการ “ศูนย์ศึกษาการพัฒนา” มีจุดมุ่งหมายให้มีการ “ศึกษา” ค้นคว้า ทดลองวิจัยและแสวงหาแนวทาง และวิธีการ พัฒนาด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสม และสอดคล้อง กับสภาพแวดล้อมและการประกอบอาชีพของราษฎรที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคนั้น ๆ เพื่อให้ราษฎรสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง และเมื่อค้นพบพิสูจน์แล้วก็จะนำผลไป “พัฒนา” สู่ราษฎรในหมู่บ้านใกล้เคียงจนกระทั่งขยายผลแผ่กระจายวงกว้างออกไปเรื่อย ๆ และศูนย์ดังกล่าวนี้จะเป็นเสมือน “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” สำหรับราษฎรจะได้มาศึกษาดูงานฝึกอบรมในทุกด้านของการดำรงชีวิต ทั้งทางด้าน การเกษตรอุตสาหกรรม ในครัวเรือน ด้านศิลปอาชีพ ฯลฯ โดยการเรียน

รู้จากของจริง นอกจากนี้ จากพระราชดำริส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทาน เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๒๖ เกี่ยวกับศูนย์การศึกษาพัฒนาดังข้อความบางตอนที่จะได้อัญเชิญมา ยังแสดงถึงจุดมุ่งหมายอีกประการหนึ่งของศูนย์การศึกษาพัฒนาดังนี้

“... กรมกองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประชาชนทุกด้าน ได้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประลองดองกัน ประสานงานกัน ตามธรรมดาแต่ ละฝ่ายจะต้องมีศูนย์ของตนแต่ว่าอาจจะมึงานถือ ว่าเป็นศูนย์ของตัวเอง คนอื่น ไม่เกี่ยวข้อง และ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเป็นศูนย์ที่รวบรวมกำลัง

ที่ตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาด้านอื่นเนื่องมาจากพระราชดำริ

1. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพื้นที่ห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่	4. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี
2. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.เมืองสกลนคร จ.สกลนคร	5. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
3. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคิชฌกูฏอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา	6. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาหิกลองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.เมืองนราธิวาส จ.นราธิวาส

ทั้งหมดของเจ้าหน้าที่ทุกกรม กอง ทั้งในด้าน
เกษตรหรือในด้านสังคม ทั้งในด้านทางานส่ง
เสริมการศึกษามาอยู่ด้วยกัน ก็หมายความว่า
ประชาชนซึ่งจะต้องใช้วิชาการทั้งหลายก็สามารถ
ที่จะมาอยู่ ส่วนเจ้าหน้าที่จะให้ความอนุเคราะห์
แก่ประชาชนก็จะมาอยู่พร้อมกันในที่เดียวกัน
เหมือนกัน ซึ่งเป็นสองด้าน ก็หมายถึงว่าที่
สำคัญปลายทางคือประชาชนจะได้รับประโยชน์
และต้นทุนของผู้เป็นเจ้าหน้าที่จะให้ประโยชน์
....”

ในทางปฏิบัตินั้น ก่อนอื่นจะทรงพิจารณา
สภาพพื้นที่ในแต่ละภูมิภาคเสียก่อนมักจะทรง
เลือกท้องที่ค่อนข้างห่างไกลความเจริญ ทั้งนี้
มิได้หมายความว่าทรงก้าวก่างานของทาง
ราชการ หากแต่ทรงพยายามส่งเสริมงาน
ด้านการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกันกับ
ของทางราชการ ภาระด้านงบประมาณและ
ความช่วยเหลือด้านวิชาการแก่ท้องถิ่นก็ได้รับ
การสนับสนุนจากรัฐบาลโดยตลอด แม้ว่าจะ
พระราชทานทุนอุดหนุนอยู่เนื่อง ๆ โดยไม่มี
เงื่อนไข เงินพระราชทานดังกล่าวประกอบ
ด้วยเงินที่มีผู้มีจิตศรัทธาทูลเกล้าทูลกระหม่อม
ถวายเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริกับส่วนที่เป็น
พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ แต่ในที่สุดเมื่อ
โครงการพัฒนาดังกล่าวนี้นี้เริ่มพึ่งตัวเองได้มัน
คงก็จะทรงมอบให้อยู่ในความดูแลของรัฐบาล
โดยสิ้นเชิง ทั้งนี้และทั้งนั้นราษฎรในชนบท
เป็นผู้รับประโยชน์

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริในปัจจุบันมีอยู่ ๖ ศูนย์ กระจาย

อยู่ในภาคเหนือที่จังหวัดเชียงใหม่ ภาคตะวัน
ออกเฉียงเหนือที่จังหวัดสกลนคร ภาคกลางที่
จังหวัด เพชรบุรี ฉะเชิงเทรา จันทบุรี และ
ในภาคใต้ที่จังหวัดนราธิวาส

ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ
ที่ทรงมีต่อพสกนิกร อย่างถ้วนหน้าโดยเฉพาะ
ในด้านการพัฒนาที่มีผลเป็นอย่างมากต่อความ
เป็นอยู่ของประชาชน และเป็นประโยชน์ต่อ
ประเทศชาติเป็นส่วนรวม วารสารข้าราชการ
จึงได้รวบรวมสาระสำคัญต่าง ๆ ของศูนย์
ศึกษาการพัฒนาศูนย์หนึ่งซึ่งได้แก่ ศูนย์
ศึกษาการพัฒนาพื้นที่ห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่อง
มาจากพระราชดำริ เพื่อให้ได้ทราบขั้นตอน
การดำเนินงานตามพระราชดำริกับเพื่อเผยแพร่
พระราชกรณียกิจอีกด้านหนึ่งของพระ-
บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงเห็น
เห็นอวยตราครุฑพระวรกายตลอดมา

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วย ฮ่องไคร้อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพื้นที่
ห้วยฮ่องไคร้ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ
ป่าขุนแม่กวง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัด
เชียงใหม่ เนื้อที่ ๘,๕๐๐ ไร่ ลักษณะภูมิ
ประเทศโดยทั่วไปเป็นป่าเขา มีพื้นที่ค่อนข้าง
ราบอยู่บ้างตามสองฝั่งห้วยฮ่องไคร้ ด้าน
ทิศเหนือเป็นป่าไม้เบญจพรรณสภาพสมบูรณ์

เหมาะที่จะใช้ในการศึกษาเพื่ออนุรักษ์พื้นที่
ต้นน้ำลำธาร พื้นที่ตอนกลางและตอนใต้เป็น
ป่าแดงหรือป่าแพะ ลักษณะเป็นป่าซึ่งมีสภาพ
ค่อนข้างเสื่อมโทรม เหมาะสำหรับใช้เป็น
พื้นที่ศึกษาการพัฒนาเกษตรกรรมด้านต่าง ๆ

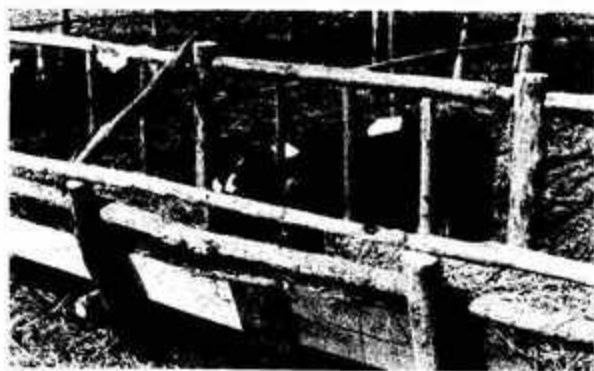
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทราบ
เป็นอย่างดีว่าปัจจุบันพื้นที่ต้นน้ำลำธารทาง
ภาคเหนือของประเทศอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม
ไม่สามารถจะให้ประโยชน์ได้อย่างสมบูรณ์
และปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ต้นน้ำลำธารโดยทั่ว
ไปก็นับวันจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น จึงได้
พระราชทานพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๑๑
ธันวาคม ๒๕๒๕ ให้พิจารณาจัดตั้งศูนย์
ศึกษาการพัฒนาพื้นที่ห้วยฮ่องไคร้ อำเภอดอยสะเก็ด
จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อการศึกษาการพัฒนาเบ็ดเสร็จในเขตพื้นที่
ต้นน้ำห้วยฮ่องไคร้ แล้วสาธิตเผยแพร่ผลการ
ศึกษาพัฒนาที่เหมาะสม เป็นแบบอย่างให้
ราษฎรนำไปปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ
พัฒนาพื้นที่ต้นน้ำลำธารโดยการใช้ระบบ
ชลประทานเข้าเสริมการปลูกป่า ๓ วิธี (การ
ปลูกป่าไม้ใช้สอย ป่าไม้ผล และไม้พืชมวน โดย

การใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำที่สร้างขึ้น อาศัย
น้ำจากน้ำฝน และปลูกตามแนวร่องหุบเขา
คือ ทำฝายต้นน้ำลำธารเพื่อรักษาความ
ชุ่มชื้น) และการใช้ลุ่มน้ำให้เกิดประโยชน์
ทางเศรษฐกิจ

ส่วนในเรื่องกิจกรรมการพัฒนา ได้
พระราชทานแนวทางการพัฒนาไว้ว่าพื้นที่
ตอนบนเหนืออ่างให้เน้นเรื่องการพัฒนาป่าไม้
ต้นน้ำลำธาร ส่วนปลายทางหรือพื้นที่ตอน
ล่างเป็นเรื่องของประมงในระหว่างกลางก็
ให้พิจารณาพัฒนากิจกรรมด้านปศุสัตว์และ
กลไกกรรม

เมื่อหน่วยงานต่าง ๆ ได้รับทราบพระ-
ราชดำริแล้ว จึงได้มีการปรึกษาหารือกัน
ในการดำเนินงาน และได้มีการจัดตั้งคณะ
กรรมการบริหารศูนย์ศึกษาการพัฒนาพื้นที่
ต้นน้ำห้วยฮ่องไคร้ขึ้น โดยมีหม่อมเจ้าจักรพันธ์
เพ็ญศิริ จักรพันธ์ เป็นองค์ประธาน และมี
หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวม ๘ หน่วย
งาน คือ กรมชลประทาน กรมป่าไม้ กรม
วิชาการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กรม
พัฒนาที่ดิน กรมปศุสัตว์ กรมประมง และ
กรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมเป็นกรรมการ
นอกจากนี้ยังมีคณะอนุกรรมการวางแผน
แม่บท และคณะอนุกรรมการดำเนินงานใน
ระดับพื้นที่เพื่อทำหน้าที่ในการปฏิบัติงาน
ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาที่ดำเนินงานให้
สอดคล้องตามพระราชประสงค์อย่างแท้จริง
นับตั้งแต่ธันวาคม ๒๕๒๕ หน่วยราชการ
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันพิจารณาดำเนิน
การเพื่อสนองพระราชดำริอย่างพร้อมเพียง

มาโดยตลอด มีการวางแผนแม่บทเพื่อกำหนดเป้าหมายในการศึกษาพัฒนา กำหนดกิจกรรมของโครงการ ตลอดถึงวิธีการดำเนินงาน และการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามพระราชดำริอย่างมีประสิทธิภาพ และสัมพันธ์กัน กิจกรรมต่าง ๆ นั้นได้แก่ การดำเนินการศึกษาในด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ การศึกษาและพัฒนาป่าไม้ การศึกษาและทดลองการปลูกพืช การศึกษาและการพัฒนาเกษตรกรรมแบบประณีต การศึกษาและพัฒนาที่ดิน งานปศุสัตว์และโคนม งานสาริตส่งเสริมเพื่อการประมง และงานส่งเสริมการเกษตร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงติดตามความก้าวหน้าของโครงการอยู่ตลอดเวลา โดยเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ตามพระราชดำริเกือบทุกปี และได้พระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงและพัฒนาโครงการทุกคราวไปดังเช่น

ในเดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๒๗ พระองค์ได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการทดลองใช้วิธีการใหม่เพื่อฟื้นฟูและอนุรักษ์บริเวณต้นน้ำ การปลูกป่าทดแทนตามแนวร่องน้ำแทนการปลูกตามสันเขา การเริ่มควบคุมบริหารการรักษาพันธุ์ปลาและการจับปลาให้เป็นระเบียบ การพิจารณาจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์ หรือสหพันธ์สำหรับการปลูกพืชทางเศรษฐกิจ และการเลี้ยงโคนมรวมทั้งการถนอมรักษาผลผลิตที่ล้นตลาด เป็นต้น ในเดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๒๘ ได้พระราชทานพระราชดำริให้ดำเนินการสำรวจบริเวณพื้นที่รับน้ำอย่างละเอียดถี่ถ้วนเพื่อคำนวณปริมาณน้ำที่จะรับได้ในแต่ละปี และเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา นี้ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมโครงการนี้อีก และทรงมีพระราชดำริกับเจ้าหน้าที่งานชลประทานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ ให้ดำเนินการสำรวจหากทำเลสร้างฝายต้นน้ำลำธารในระดับสูงที่ใกล้บริเวณยอดเขามากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และสำหรับตัวฝายนั้นต้องใช้เทคนิคในการป้องกันน้ำซึม โดยทดลองใช้วัสดุกันซึมราคาถูกลหลาย ๆ ชนิดเป็นต้น เหล่านี้ย่อมแสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถทางด้านหลักวิชาอุปถัมภ์ความเอาพระทัยใส่อย่างจริงจังในงานที่พระองค์ได้ทรงริเริ่มไว้ และนี่หมายรวมถึงงานโครงการอื่น ๆ ตามพระราชดำริกับพระราชภารกิจด้านอื่น ๆ ซึ่งทั้งหมดเพื่อความเจริญของประเทศและความผาสุกของประชาชนโดยแท้

สำหรับศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้จนถึงวันนี้ ได้ดำเนินการในด้านต่าง ๆ ไปแล้วบ้าง เป็นต้นว่า ในงานจัดหาน้ำสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้มีการสร้างอ่างเก็บน้ำเพิ่มอีก ๒ แห่งรวมทั้งสร้างระบบท่อส่งน้ำ อีกทั้งสร้างฝายเก็บกักน้ำขนาดเล็ก ในงานศึกษาและพัฒนาป่าไม้ได้ทำการปลูกเสริมป่าด้วยต้นไม้ชนิดต่าง ๆ ในงานพัฒนาที่ดินได้บุกเบิกพื้นที่แล้วจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำประมาณ ๑๐๐ ไร่ บุกเบิกพื้นที่แล้วจัดทำแปลงย่อยทำการศึกษากเกษตรสำหรับงานศึกษาการพัฒนาเกษตรกรรมแบบประณีต ในงานสาธิตส่งเสริมและบริหารแหล่งน้ำเพื่อการประมงนั้นได้มีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร โดยมีคณะกรรมการกลุ่มสำหรับคุมและบริหารการทำประมงในอ่างเก็บน้ำห้วยฮ่องไคร้ รวมทั้งมีการปล่อยกุ้งปลาลงในอ่างเก็บน้ำห้วยฮ่องไคร้ สุดท้ายในด้านงานศึกษาและพัฒนาทุ่งหญ้าปศุสัตว์และโคนมนั้นได้มีการบุกเบิกพื้นที่แล้วปลูกหญ้าชนิดต่าง ๆ

สำหรับผลของโครงการนั้น อาจกล่าวได้ว่า หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตั้งได้กล่าวถึงไปแล้วได้ร่วมดำเนินกิจการต่าง ๆ ตามกิจกรรมของตนได้ผลสำเร็จแล้วในระดับหนึ่งซึ่งผลที่เห็นได้ชัดได้แก่การที่ป่าชุ่มชื้นขึ้นไฟป่าลดลงถึง ๗๐% ตลอดจนมีผลการศึกษาทดลองในด้านต่าง ๆ อันสามารถใช้เป็นต้น

แบบให้หน่วยราชการอื่น ๆ และราษฎรทั่วไป ในการพัฒนาพื้นที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันให้เป็นประโยชน์ได้ต่อไป นอกจากนี้ศูนย์ฯ ยังก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงแก่ราษฎรในหมู่บ้านใกล้เคียงในรูปของงานสาธิตส่งเสริมเพื่อการประมง ทำให้ราษฎรที่เป็นสมาชิกกลุ่มประมงมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยครัวเรือนละ ๒,๐๐๐ บาทต่อปีอีกด้วย

บทความนี้นอกจากจะมุ่งเผยแพร่แนวพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทอันได้แก่การศึกษาการพัฒนา ซึ่งเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ประชาชนที่ส่วนใหญ่อยู่ในชนบท ได้มีชีวิตอย่างพออยู่พอกินแล้ว ยังเรียบเรียงขึ้นด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงเหน็ดเหนื่อยตรากตรำพระวรกายตลอดมา ตามที่ได้พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

หมายเหตุ

● ข้อมูลทั้งหมดได้รับความกรุณาจาก คุณวุฒิสุมิตร และคุณชำนานูย์ แฉ่มตกา สำนักประชาสัมพันธ์

● ภาพประกอบทั้งหมดได้รับความกรุณาจาก คุณอรุณี เทกเทียนวงษ์ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กรมชลประทาน

วารสารข้าราชการ ขอขอบพระคุณในความกรุณาครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ●

กำเนิดทุนเล่าเรียนหลวง

เป็นที่เชื่อกันทั่วไปในหมู่คนไทยว่า บุคคลใดก็ตามถ้าหากได้รับพระราชทาน สิ่งหนึ่งสิ่งใดจากพระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัวแล้ว ถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่มีเกียรติยศ เป็นอย่างสูง และนับเป็นสิ่งที่เชิดหน้าชูตาแก่ วงศ์ตระกูลสืบไป ในบรรดาสิ่งทั้งหลายทั้งปวง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานนี้ ทุนการศึกษาหรือที่เรียกว่า “ทุนเล่าเรียนหลวง” นั้น จัดได้ว่าเป็นที่ปรารถนาของ นักเรียนที่มีผลการเรียนยอดเยี่ยมและมีความ ประพฤติดีมาโดยตลอด

นับแต่เดิมมาการศึกษาเล่าเรียนจะเริ่ม จากในวัง เพื่อให้ลูกเจ้านายและข้าราชการบริพารได้ เพิ่มพูนความรู้และทักษะที่จะรับราชการสนอง พระเดชพระคุณพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า อยู่หัวพระมหากษัตริย์ราชเจ้าผู้ทรงคุณธรรม อันประเสริฐ ทรงเล็งเห็นการณ์ไกลว่า การศึกษา เป็นรากฐานแห่งคุณภาพของทวยราษฎร์ ซึ่งจะ นำความเจริญมาสู่ชาติบ้านเมืองโดยส่วนรวม จึงได้ทรงทำนุบำรุงการศึกษาให้แพร่หลาย ไปสู่ราษฎรทั่วไป ให้ได้มีโอกาสเล่าเรียน

เสมอกัน ไม่ว่าเจ้าว่านาย ขุนนาง หรือไพร่พล
ธรรมดา ซึ่งจะเห็นได้จากพระราชดำรัสของ
พระองค์ซึ่งได้ทรงแสดงไว้ในที่ประชุมพระบรม-
วงศานุวงศ์และข้าราชการ ณ โรงเรียนพระ-
ตำหนักเดิมสวนกุหลาบที่ว่า "เจ้านายราช
ตระกูลตั้งแต่ลูกฉันเป็นต้นลงไป ตลอดจน
ราษฎรที่ต่ำสุด จะให้ได้มีโอกาสเล่าเรียนได้
เสมอกัน ไม่ว่าเจ้าว่าขุนนางว่าไพร่ เพราะ
ฉะนั้นจึงขอบอกไว้ว่าการเล่าเรียนในบ้านเมือง
เราจะเป็นข้อสำคัญที่หนึ่ง ซึ่งฉันจะอุตสาหะ
จัดให้เจริญขึ้นจงได้"

(จากรายกิจจานุเบกษา เล่ม ๑ จ.ศ. ๑๒๔๖ หน้า ๑๒๔)

ไม่เพียงแต่เท่านั้นพระองค์ท่านยังทรง
เห็นความสำคัญของการเพิ่มพูนความรู้ในเรื่อง
เทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ ซึ่งใน
ขณะนั้นประเทศตะวันตกเป็นแม่แบบสำคัญ
ดังนั้นการจัดส่งนักเรียนไปศึกษาวิชาใน
ต่างประเทศจึงได้เกิดขึ้นในรัชสมัยของ
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระองค์ท่านทรงสนับสนุนส่งนักเรียนไป
ศึกษา ณ ต่างประเทศ ซึ่งไม่เพียงแต่พระราช
โอรสและพระบรมวงศานุวงศ์เท่านั้น แม้
ลูกราษฎรสามัญเมื่อเรียนดี มีความสามารถ
สูงก็ได้รับพระราชทานรางวัลและได้รับ
พระราชทานทุนให้ไปศึกษาต่อ ณ ต่าง-
ประเทศเช่นเดียวกัน

จากหลักฐานต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นรัชสมัย
ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
มาจนถึงรัชกาลปัจจุบันอาจสรุปได้ว่า มีการ
พระราชทานทรัพย์ส่งเด็กคนไทยไปศึกษา

เล่าเรียนวิชา ณ ต่างประเทศตั้งแต่ก่อน
ร.ศ.๑๑๒ หรือ พ.ศ.๒๔๔๐ แต่ในครั้งกระนั้น
มิได้เรียกเงินพระราชทานนี้ว่าเป็นทุนเล่าเรียน
หลวง จนถึงปี ๒๔๔๐ พระบาทสมเด็จพระจุล-
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงวางระเบียบเงินทุน
หลวงช่วยเหลือการศึกษาของนักเรียนให้ได้
ไปเรียน ณ ต่างประเทศ เรียกว่า "ทุนดิง-
สกล่าชิบ" ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในเบื้องต้น
เพื่อเป็นการล่อใจและส่งเสริมให้นักเรียน
ตั้งใจเล่าเรียน นักเรียนผู้ใดพิสูจน์ตนเองว่า
เป็นนักเรียนชั้นหนึ่งคือสอบไล่ได้เป็นที่หนึ่ง
ที่สองในการสอบแข่งขันชิงทุนเล่าเรียนหลวง
ก็สมควรได้ทุนนี้เป็นรางวัล และได้มีโอกาส
ศึกษาหาความรู้ ณ ต่างประเทศ โดยทรง
หวังว่าเมื่อนักเรียนทุนเหล่านี้เรียนสำเร็จ
แล้วจะได้กลับมารับใช้ประเทศชาติและเป็น
กำลังในการพัฒนาชาติต่อไป ดังนั้นจะมี
กุลบุตรกุลธิดาปีละ ๒ คน ได้ไปศึกษาหา
ความรู้เพิ่มเติม ณ อารยประเทศ และแต่เดิม
การพระราชทานทุนก็มีได้กำหนดระยะเวลา
แน่นอน แต่ต่อมาเนื่องจากมีความจำเป็น
ทางด้านการศึกษาจึงได้ทรงพิจารณาข้อเสนอ
ของกระทรวงการคลังให้ทุนเล่าเรียนนี้มี
กำหนดระยะเวลาเพียง ๓ ปี และในรัชสมัย
ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
ได้ทรงมีพระราชประสงค์ให้พิจารณาวาง
หลักการจัดส่งนักเรียนไปศึกษา ณ ต่าง-
ประเทศอีกครั้งหนึ่งใน พ.ศ.๒๔๖๕ โดย
กรรมการจัดส่งนักเรียนหลวงได้เห็นควรให้
ขยายเวลาการได้ทุนจากเดิม ๓ ปี เป็น ๕ ปี
ทั้งนี้เพราะไม่มีผู้ใดสามารถสำเร็จการศึกษา

ในเวลา ๓ ปีได้เลย และได้พระราชทานทุน ต่อมาโดยมีหลักฐานรายชื่อผู้ได้รับทุนปรากฏ อยู่จนถึง พ.ศ. ๒๕๗๕

การพระราชทานทุนเล่าเรียนหลวงได้ ยุติลงชั่วคราว เมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลง การปกครอง แต่ได้มีการรื้อฟื้นกันขึ้นอีกครั้ง หนึ่งในรัชกาลปัจจุบัน โดยในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงาน ก.พ. ได้ร่วมกันสนองพระราช ปรารภของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงเห็นว่าควรจะมีรางวัลแก่ผู้เล่าเรียนดี โดยให้ผู้สอบได้คะแนนยอดเยี่ยมในการสอบ ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสอบแข่งขัน กันเพื่อรับทุนเล่าเรียนหลวง ตามระเบียบที่ ก.พ. จะได้กำหนด ซึ่งในปัจจุบันได้มีระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยทุนเล่าเรียนหลวง ปีพ.ศ. ๒๕๒๗ มีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้มีทุนเล่าเรียนหลวงพระ- ราชทานแก่นักเรียนซึ่งสำเร็จการศึกษาตาม หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายของ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีผลการเรียนยอดเยี่ยมปีละ ๕ ทุน

ถ้าปรากฏว่าในปีใด ผู้มีสิทธิจะได้รับทุน เป็นผู้ที่ไม่อยู่ในมาตรฐานหรือเป็นผู้ที่ไม่ เหมาะสมถึงขนาดแล้ว ก.พ. อาจพิจารณางด ให้ทุนเฉพาะรายหรือทั้งหมดก็ได้

๒. ทุนทั้งหมดนี้ให้เพื่อการศึกษาชั้น อุดมศึกษาถึงระดับปริญญาตรี มีกำหนดเวลา การรับทุนตามจำนวนปีของหลักสูตรการ ศึกษาจนจบชั้นปริญญาตรีในสาขานั้น ๆ โดยไม่มีข้อผูกพันที่จะต้องกลับมารับราชการ

๓. ถ้าครบกำหนดเวลาการรับทุนตาม ๒ แล้ว ผู้ได้รับทุนประสงค์จะขอรับทุนต่อ โดยสังกัดกระทรวงทบวงกรมใด หรือองค์การ รัฐบาลใดก็ตาม การผูกพันเข้ารับราชการ

หรือเข้าทำงานย่อมเกิดขึ้นตามระเบียบและ
ข้อตกลงแห่งทุนนั้น ๆ

๔. ผู้สมัครสอบต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติ
ทั่วไปตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๑๘
ยกเว้น (๒)

๕. ผู้สมัครสอบต้องมีอายุนับถึงวัน
หมดเขตรับสมัครไม่เกิน ๒๐ ปีบริบูรณ์

๖. ผู้สมัครสอบจะต้องได้รับการ
ตรวจสอบสุขภาพจากคณะกรรมการแพทย์
ของ ก.พ.

๗. ผู้สมัครสอบต้องเป็นผู้สำเร็จประโยค
มัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรของ
กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีการศึกษา
ก่อนปีที่มีการจัดสอบเพื่อรับทุนเล่าเรียน
หลวงขึ้นไปเพียงรุ่นเดียว โดยต้องสำเร็จ
การศึกษาในแผนการเรียนยอดเยี่ยมตามที่
ก.พ. กำหนด ซึ่งในปัจจุบันการกำหนดคะแนน

ยอดเยี่ยมนั้น ก.พ. ใช้คะแนนเฉลี่ยตลอด
หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย
ไม่ต่ำกว่า ๓.๕ ตลอดมา

๘. ผู้สมัครสอบจะต้องไม่ตกในวิชา
หนึ่งวิชาใด ตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนปลาย

๙. ผู้สมัครสอบจะต้องเป็นผู้มีศีลธรรม
วัฒนธรรมและความประพฤติดี โดยมีหนังสือ
รับรองความประพฤติของครูใหญ่ อาจารย์
ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนที่ตนสังกัด
แสดงด้วย

๑๐. ผู้ได้รับทุนเล่าเรียนหลวงต้องไป
ศึกษาวิชาในต่างประเทศ โดยจะเลือกเรียน
วิชาใด ณ สถาบันอุดมศึกษาแห่งใดก็ได้
ซึ่ง ก.พ. จะพิจารณาให้ความเห็นชอบโดย
พิจารณาจากความประสงค์ คุณวุฒิ และ
คุณลักษณะของผู้ได้รับทุน

ผู้ได้รับทุนเล่าเรียนหลวง จะเลือกเรียนวิชาในประเทศไทยได้เฉพาะที่ประเทศไทยสามารถจัดการศึกษาได้ดีกว่าประเทศอื่นซึ่ง ก.พ. จะได้กำหนดเป็นคราว ๆ ไป

๑๑. ก.พ. เป็นผู้ดำเนินการสอบ กำหนดหลักสูตรและวิธีการสอบ ซึ่งจะได้ประกาศเป็นคราว ๆ ไป

๑๒. ผู้ได้รับทุนเล่าเรียนหลวงต้องอยู่ในความดูแลของ ก.พ. และต้องปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของ ก.พ. โดยเคร่งครัด

นับแต่ปี ๒๕๐๘ เป็นต้นมา มีนักเรียนที่มีความสามารถสูง สอบแข่งขันรับทุนเล่าเรียนหลวงมาแล้วถึง ๕๖ คน และในจำนวนนี้ที่สำเร็จการศึกษามาแล้วประมาณร้อยละ ๔๕ กลับมารับราชการอีกร้อยละ ๑๒ กลับมาทำงานในรัฐวิสาหกิจ เอกชน หรือทำงานส่วนบุคคล กล่าวได้ว่า ด้วยพระมหากรุณาธิคุณ และด้วยพระปรีชาชาญมองเห็นการณ์ไกลของพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรี นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จนถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทำให้บุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งมีความเฉลียวฉลาด และมีความสามารถสูง ได้มีโอกาสไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในอารยประเทศที่มีความก้าวหน้าทางวิชาการ บุคคลชั้นนี้มันสมองเหล่านี้ได้ศึกษาเล่าเรียนในสาขาวิชาที่ตนชอบและถนัด และในที่สุดก็ได้กลับมาใช้พลังความสามารถเฉพาะตนช่วยพัฒนาบ้านเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม

รายชื่อนักเรียนทุนเล่าเรียนหลวง ตั้งแต่ปี ๒๔๔๐ จนถึงปัจจุบัน

พ.ศ. ๒๔๔๐ พุ่ม สาคกร, ปิ่น บุณนาค
(พระยานิพัทธ์กุลพงศ์)

พ.ศ. ๒๔๔๑ รื่น ศยามานนท์
(พระยาราชนกุลวิบูลย์ภักดี)

พ.ศ. ๒๔๔๒ สรรเสริญ สุขยางค์
(พระยาสารศาสตร์ ศิริลักษณ์)

พ.ศ. ๒๔๔๓ (ไม่ทราบ)

พ.ศ. ๒๔๔๔ (ไม่ทราบ)

พ.ศ. ๒๔๔๕ บุญช่วย วนิกกุล (พระยาเทพวิฑูรพหุลศรุตบาทติ), ชม สุขะวณิช
(พระยาวิกรมรัตนสุภาชธรรมมาราบทเทศภาวดี)

พ.ศ. ๒๔๔๖ ม.จ.สกลวรรณากร
วรรณ, ทวน ธรรมมาปิยะ (พระยาศรี-
บัญชา)

พ.ศ. ๒๔๔๗ เลื่อน อินทร์, ม.จ.วรรณ-
ไวยากร วรรณ (กรมหมื่นนราธิปพงศ์-
ประพันธ์)

พ.ศ. ๒๔๔๘ สมาน ปันยารชุน
(พระยาสุษติการบรรจง), ดวง บุณนาค
(พระยาเสถียรฐานปณิกัตย์)

พ.ศ. ๒๔๔๙ ชังฮี มุ่งการดี (หลวง-
สรรพหัตถ์ศุกิจ), รุณพิศ กาญจนวณิช
(พระยาประภิตกมลศาสตร์)

พ.ศ. ๒๔๕๐ เนียม วัชรเสถียร
(หลวงชำนาญการ), พุก รักตะประจิต
(หลวงรตรัฐวิจารณ์)

พ.ศ. ๒๔๕๑ แอบ รักตะประจิต
(พระยาศัลวิธานนิเทศ), ฉา โปธิทัต
(หลวงชำนาญการ)

พ.ศ. ๒๔๕๒ สีน สุวงศ์ (หลวงสุเวรบ-
สุภกิจ), กำจร พลาญกูร (พระอภพันตรา-
พรพิศาล)

พ.ศ. ๒๔๕๓ โยน ไยประยูร (พระ-
ประกอบยันตรกิจ), มุณี มหาสันทนะ
(พระเวษยันตรรังสฤษดิ์)

พ.ศ. ๒๔๕๔ อวบ (หลวงสมัครอนุ-
ศิษย์), เจริญ เบนะกุล (พระเจริญวิศกรรม)

พ.ศ. ๒๔๕๕ บมอุบล รามโกมุท
(หลวงปริญาโยควิบูลย์), พร ประเสริฐ

พ.ศ. ๒๔๕๖ เบียน สุมาวงศ์ (พระ-
มธุเวทย์วิมลนาถ), บม จามรมาน (พระ-
มธุภาณวิมลศาสตร์)

พ.ศ. ๒๔๕๗ ดี ศิริสุข (พระธีรณ-
สารวิศกรรม), พิน คงศักดิ์ (หลวงเสดิม-
วิทยาสูง)

พ.ศ. ๒๔๕๘ สนั่น (จ่วนอัน), ประวัติ
สุวรรณแสง (หลวงปริพนธ์พจนพิสุทธ์)

พ.ศ. ๒๔๕๙ บุญเชย ปิตรชาติ
(หลวงประพันธ์ไพรัชพากย์), สิงห์ ไรวา
(พระนรราชจำนง)

พ.ศ. ๒๔๖๐ พิณ เมืองแมน (หลวง-
พิณพากย์พิทยาเทพ), วาด แยมประยูร
(หลวงวาจวิทยาวัฑฒม์)

พ.ศ. ๒๔๖๑ วงศ์ กุลพงศ์ (หลวง-
สินทกิจปรีชา), ไหมพรม ศรีสวัสดิ์ (หลวง-
พรหมทัตเวที)

พ.ศ. ๒๔๖๒ เล็ก สุมิตร, ศิริ สิดปรีชา
(หลวงศรีปรีชาธรรมปาฐก)

พ.ศ. ๒๔๖๓ ฮงฮี้, สอ เสถบุตร

พ.ศ. ๒๔๖๔ เม็ง, ประเสริฐ กังสาด

พ.ศ. ๒๔๖๕ ม.ล.บุชาติ กำภู, ไข
ยูนพันธ์

พ.ศ. ๒๔๖๖ ม.ล.บิตเชื้อ กำภู, เพิ่ม
ลิมปีสวัสดิ์

พ.ศ. ๒๔๖๗ อู๊ด มุลาญกูร, แดบ
นีละนิต

พ.ศ. ๒๔๖๘ จำรัส ฉายะพงศ์, ม.ล.
มานิจ บุษสาย

พ.ศ. ๒๔๖๙ สนั่น สุมิตร, สัณย์
โสปิยะ

พ.ศ. ๒๔๗๐ เฉลียว ทองอุไทย, พร
ศรีจามร

พ.ศ. ๒๔๗๑ บ่วย ทองใบ, สัจจ
กาญจนบุญพร

พ.ศ. ๒๔๗๒ โภเมศ เครือตราชู,
ประยูร วิญญรัตน์, เสนาะ อินทร์

พ.ศ. ๒๔๗๓ ทวี คุมราตวิน, วัจ้อ
ตั้งคณะสิงห์, จำนง สุ่มสวัสดิ์

พ.ศ. ๒๔๗๔ บุญเยี่ยม มีสุข, สมพงศ์
วัชรรัตน์, สายหยุด เก่งระดมยิง (คุณหญิง
ดิษฐการภักดี)

พ.ศ. ๒๔๗๕ บุญมา วงศ์สุวรรณ,
สมาน มันทาภรณ์, วัลลภ นิวาสนันท์

พ.ศ. ๒๕๐๔

แผนกวิทยาศาสตร์ นายจักรชัย ฉัตรรา-
นนท์, นายดาวร สุभागันยา

แผนกศิลปะ นางสาวจินตลา ดิงศภัทธิ์

พ.ศ. ๒๕๐๕

แผนกวิทยาศาสตร์ นายอนุสนธ์ กลัด-
เจริญ, นายบรรลือ ฉันทาศิษย์, นางสาว
เกษร ปิ่นเมธีพิทักษ์

แผนกศิลปะ นางสาววารพรรณ นิม-
บุญญาข, ม.ร.ว.กัลยา จิตรพงศ์, นางสาว
สุภาทิพย์ อินทร

พ.ศ. ๒๕๑๐

แผนกวิทยาศาสตร์ นายจำเริญ สร-
พิพัฒน์

แผนกศิลปะ นายเชิดชัย บัณฑิตะภา,
นางสาวมาจรี ชาญสุวรรณค์, นางสาว
ฐานินทร์ บัวจรรุญ

แผนกทั่วไป นางสาวรสสุคนธ์ เมือง-
แมน

พ.ศ. ๒๕๑๑

แผนกวิทยาศาสตร์ นายบรรจง ตั้ง-
สุทธิชัย, นายเลอเกียรติ วงศ์สารพิบูล

แผนกศิลปะ นายจุลชีพ ชินวรรณโณ,
นางสาวปราณี ทินกร, นางสาวสิรี บุนนาค

พ.ศ. ๒๕๑๒

แผนกวิทยาศาสตร์ นายชเนตร นรภูมิ-
พิทักษ์, นายกฤษรัตน์ เสงสกุล, นาย
เทอดเกียรติ วิทยาศัย

แผนกศิลปะ นางสาวดวงทิพย์ คันทิวรงค์,
นางสาวประไพพรรณ วัฏฏะสิงห์

พ.ศ. ๒๕๑๓

แผนกวิทยาศาสตร์ นายโจลก บึง-
ตระกูล, นายวุฒิพงษ์ เปรียบจริยวัฒน์,
นายศักดิ์กรินทร์ สุวรรณบุญกุล

แผนกศิลปะ นายพรรณณรงค์ สาลี-
รัฐวิภาค, นางสาวงามมาศ สุวรรณทัต,
นางสาวจาศรี ดิงศภัทธิ์

พ.ศ. ๒๕๑๔

แผนกวิทยาศาสตร์ นายสุวิทย์ ไทย-
ศรีวงศ์, นายสมศักดิ์ คันทิพุกนนท์, นางสาว
ชูชาน อารีย์กำภู ณ อยุธยา

แผนกศิลปะ นางสาวสงวนศรี ชันธ-
วิเชียร, นางสาวนันทกา กาญจนพันธ์ุ,
นางสาวอนัญญา กุชงคกุล

พ.ศ. ๒๕๑๕

แผนกวิทยาศาสตร์ นายปรกรณ์ วิชยา-
นนท์, นายสุคนธ์ กาญจนรักษ์, นายอรุณ
จิรชวาลา

พ.ศ. ๒๕๑๖

แผนกวิทยาศาสตร์ นายคำรง เกษม-
เศรษฐ์, นายเลอสรร ธนสุภาบุญจณ์, นาย
สุวัฒน์ ธนียวัน

แผนกศิลปะ นายวิทิศ รัชชตะคานันท์,
นายภาสกร บัณฑิตะภา, นางสาวกอบกุล
ว่องพูลสิน

พ.ศ. ๒๕๑๗

แผนกวิทยาศาสตร์ นายพิพัฒน์ เอี่ยม-
ปี่ราษฎร์, นายภูวินทร์ พิษย์ชาบุญรงค์,
นายสุพัฒน์ วัฒนศิริ

แผนกศิลปะ นางสาวสลักโถม ธนะสิริ,
นางสาวอานิก วิเชียรเจริญ

พ.ศ. ๒๕๑๘

แผนกวิทยาศาสตร์ นายประมวล
บุติกมลอธรรม, นายดวัลย์สุข ชัยศุกกิจสินธ์,
นายพิชัย พิทยาอัจฉริยกุล

แผนกศิลปะ นางสาวอรพรรณ ณ
บางบัว

พ.ศ. ๒๕๑๙

แผนกวิทยาศาสตร์ นายเจษฎา ศิริ-
รัฐนิคม, นายสมเกียรติ วิรัตน์โยสินธ์,
นายสิทธิภัทร์ รุ่งประเสริฐ

แผนกศิลปะ นางสาวสุธนา ณ ป้อม-
เพ็ชร, นางสาวธารทิพย์ แก้วทิพย์, นางสาว
จุฬารณย์ แพทยชีพ

แผนกทั่วไป นายวันชัย ธรรมธิตีวัฒน์

พ.ศ. ๒๕๒๐

แผนกวิทยาศาสตร์ นายอนุชิต ภิรา-
นุชิต, นายศิริชัย ศิลปอาษา, นางสาว
กาญจนา เจียมวิมลวัฒน์, นางสาวพร้อมจิตต์
รินทกุล

พ.ศ. ๒๕๒๑

แผนกวิทยาศาสตร์ นายธวัช อังสุ-
รังษี, นายธิตี เวชแพทย์

พ.ศ. ๒๕๒๒ นายกิตติพันธ์ อนรรฆ-
มณี, นายชเนศ วณิคนันท์, นายศักดิ์
นาราวงค์

พ.ศ. ๒๕๒๓ นายไพบูลย์ มโหฬารวิยะ,
นายพงศ์อมร บุณนาค, น.ส.พัศตร์พิไล
ปลักรักษา

พ.ศ. ๒๕๒๔ นายกฤษฏา ศาสตร์วาทา,
นายพรชัย กิ่งวัฒนกุล, นายชาญ เกียรติ-
บุญศรี

พ.ศ. ๒๕๒๕ น.ส.สุบใจ เตโชปิยกุล,
น.ส.สายธาร หงสกุล

พ.ศ. ๒๕๒๖ นายเวสารัชต์ เวสส-
โกวิท, น.ส.วีรินทร์ อัครชิน, นายรังสฤษฏ์
กาญจนวัฒน์, น.ส.นราธิป โอศิริ

พ.ศ. ๒๕๒๗ น.ส.กาญจนา มนต์-
ไพบูลย์, นายพีรพจน์ เขียววานิช, นาย
สมชาติ ฉันทศิริวรรณ, นายวศิน อรรถศิลป-
เชษฐ, นายสุชาติ แผล้ม, น.ส.ดวงใจ
เล็กสมบูรณ์, นายทิม คุณวัฒน์, น.ส.มณฑล
นาคสวัสดิ์, นายพิษณุ เสงี่ยมพงษ์

พ.ศ. ๒๕๒๘ นางสาวกนกพร ผลากร-
กุล, นายหฤษฏ์ รอดประเสริฐ, นางสาว
ปิยะทัสสน์ สิงหวีสัย

พ.ศ. ๒๕๒๙ นายเอช แยมประทุม,
นายสายัณห์ แดงกลม

สัมภาษณ์พิเศษ : อดีตนักเรียนทุน เล่าเรียนหลวง

ท่ามกลางเปลวแดดและไอร้อนของสายลมแห่งเดือนเมษายนปีแล้วปีเล่า ชาวคนไทยทั้งชายและหญิงนับแสนกำลังขะมักเขม้นอยู่กับตำรับตำราเพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย พวกเขารู้แต่เพียงว่าการได้เข้าเป็นหนึ่งในสมาชิกของสถาบันอุดมศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่งนั้นคือธงชัยแห่งชีวิต จะมีนักเรียนสักเท่าใดกันที่จะรู้ว่ายังมีธงทองที่รอคอยการช่วงชิงจากเขาอยู่ ธงทองในที่นี้ก็คือ "ทุนเล่าเรียนหลวง" ซึ่งจะชุบชีวิต เปลี่ยนอนาคตและโชคชะตาของนักเรียนผู้ที่สามารถช่วงชิงมาครอบครองได้

ในอนาคตจะปรากฏชื่อบุคคลใดในสารบบทุนเล่าเรียนหลวงนั้นเป็นสิ่งยากที่จะคาดเดา แต่เรา "วารสารข้าราชการ" จะนำท่านผู้อ่านถอยย้อนกาลเวลาไปพบและสัมผัสกับเรื่องราวของกลุ่มบุคคลที่ต่างกันทั้งวัย อาชีพ ประสบการณ์และความคิด เพียงสิ่งเดียวที่ท่านเหล่านี้มีเฉกเช่นเดียวกันสิ่งนั้นก็คือ ทุกท่านล้วนแล้วแต่เป็นอดีตนักเรียนทุนเล่าเรียนหลวง

ยุคต้น

"วารสารข้าราชการ" ขอพาท่านทวนกระแสแห่งกาลเวลามาพบกับบรรยากาศ

ของทุนเล่าเรียนหลวงในยุคต้น (๒๔๔๐ - ๒๔๗๕) โดยมีคุณสนั่น สุมิตร ผู้แทนของอดีตนักเรียนทุนเล่าเรียนหลวงยุคนั้นเป็นผู้ถ่ายทอด

คุณสนั่น สุมิตร

อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สุภาพบุรุษอายุ ๗๗ ปี ผู้เคยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการสมัยหนึ่ง

ได้เรียงรายความทรงจำเกี่ยวกับทุนเล่าเรียนหลวงจากประสบการณ์ของท่าน ที่เราขอนำมาเล่าขานต่อดังนี้

เราเริ่มการสัมภาษณ์ด้วยคำถามเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักเรียนทุนเล่าเรียนหลวงสมัยนั้น

ท่านกล่าวตอบด้วยน้ำเสียงที่ให้ความเป็นกันเองว่า “ตลอดเวลาที่ผมทราบเรื่องตั้งแต่ผมเล็ก ๆ เขาใช้วิธีคัดเลือกจากผลการสอบมัธยมปีที่ ๘ และผู้ที่สอบได้ที่ ๑ และที่ ๒ จะเป็นผู้รับทุนอย่างที่ผมเรียกโดยอัตโนมัติ ไม่ต้องคัดเลือกแล้ว แต่บังเอิญมาถึงสมัยผม อาจจะเป็นความต้องการของราชการที่ต้องการทางวิทยาศาสตร์และคำนวณมาก มาถึงปีที่ผมสอบ แทนที่จะเอาผลของมัธยมปีที่ ๘ โดยตรง เขากลับไปคัดเลือกผู้ที่ได้คะแนนพอใช้ได้ อยู่ในระดับที่สูงหน่อยของ ม.๘ แล้วมาสอบอีกที แต่สอบครั้งหลังนี้หนักไปในทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และฟิสิกส์ ซึ่งผมคล่องกว่า อาจจะเป็นอย่างนั้นผมจึงสอบได้”

เราต้องการทราบว่าท่านได้เข้าสอบในปีไหน และเลือกเรียนสาขาใด

“สมัยนั้นเขายังอนุญาตให้ผู้สอบแล้วและไม่ได้ แต่อายุพอ หมายความว่าภายใน ๑๘ ปี มาสอบซ้ำได้ในปีต่อไป หนึ่งปีแรกที่ผมสอบมีคนสอบหลายท่านที่เป็นผู้ที่เคยสอบมาแล้ว ผมก็ไม่มีทางสู้ท่านเหล่านั้นได้ สอบครั้งแรกในปี ๒๔๖๘ ผมสอบได้ที่ ๔ ก็ไม่ได้รับ แล้วผมก็เรียนซ้ำชั้น ในปีต่อไปคือปี ๒๔๖๙ ก็มีคนที่ซ้ำชั้นนิดหน่อย และในปีนั้นผมสอบได้

พอผมสอบได้แล้ว เขาให้เลือก ผมเลือกทางวิศวกรรมศาสตร์ และเมื่อเขาให้ผมเข้ามหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ นั้น เขาก็ให้ผมทดสอบเพื่อจะเป็นวิศวกรก่อน ซึ่งผมก็สอบผ่าน ดังนั้นในปีแรกผมจึงเรียนทางวิทยาศาสตร์ไปก่อน ต่อมาเมื่อเหตุขัดข้องบางประการ ผมจึงต้องเปลี่ยนมาเรียนทางวิทยาศาสตร์โดยตรง ซึ่งตอนนั้นก็มีการคำนวณ ฟิสิกส์และเคมี ไม่มีการเลือกเรียน ต้องเรียนทั้ง ๓ วิชาเมื่อจบแล้ว กระทรวงศึกษาฯ เขาก็มีความต้องการครู ก็เลยให้ผมไปเข้าคอร์สฝึกหัดครูที่เคมบริดจ์นั่นเอง ผมก็อยู่อังกฤษ ๔ ปี”

ทุนเล่าเรียนหลวงมีคุณค่าและความหมายเพียงใด สำหรับคนไทยในยุคนั้น เราสามารถวัดได้จากคำตอบของท่านดังนี้

“การได้รับทุน ถือเป็นสิ่งที่น่าเกียรติยศ มาสู่วงศ์ตระกูลอย่างที่สุด พออายุอยู่ในเกณฑ์ ทุกคนก็จะมุ่งสอบ ปีที่ผมสอบได้นั้นเข้ารัชสมัย ของรัชกาลที่ ๗ ได้มีโอกาสเข้าเฝ้า ที่เขาเรียกว่าถวายตัวเป็นมหาดเล็ก”

การถวายตัวเป็นมหาดเล็กนี้ถือเป็นความ ผูกพันที่ต้องกลับมารับราชการหรือไม่ เราสงสัย

ท่านสนั่นตอบด้วยน้ำเสียงและท่าทีที่ จริงจังว่า “เรื่องผูกพันนี้ ผมอยากจะพูดว่า สมัย ก่อนนั้นเราไม่ต้องมีการเซ็นสัญญา เอาผู้ปกครอง มารับรองแต่ประการใด ผมไม่เคยเซ็นสัญญากับกระทรวงหรือใครเลย เป็นที่รู้กันว่าถ้ากลับ มากก็ต้องมาทำงาน และไม่กลับมากก็ต้องใช้หนี้ ไม่ต้องมีสัญญาแต่เป็นที่รู้กัน ผมกลับมาเขาส่ง ผม ไปอยู่กระทรวงศึกษา”

จากคำบอกเล่านี้ ทำให้เราทราบว่า ท่านสนั่น มีชีวิตราชการที่เริ่มต้นและลงท้าย ที่กระทรวงศึกษาธิการมาโดยตลอด เป็น

ตั้งแต่ครูชั้นผู้น้อยของโรงเรียนสวนกุหลาบ วิทยาลัย จนถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียม อุดมศึกษา จากผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค ท่งมหาเมฆจนถึงอธิบดีกรมอาชีวศึกษา ต่อ ด้วยกรมวิสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา ในปัจจุบัน) และตำแหน่งสุดท้ายก่อนครบ เกษียณอายุคือปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ท่านสนั่น เป็นหนึ่งในกลุ่มบุคคลที่ สนับสนุนผลักดันให้มีการรื้อฟื้นทุนเล่าเรียน หลวงขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ถูกยกเลิก ไปในปีเปลี่ยนแปลงการปกครอง เรามาฟังกัน ว่าอะไรเป็นสิ่งจูงใจให้ท่านมีความคิดดังกล่าว

“สำหรับเรื่องที่ผมสนับสนุนให้มีทุนเล่าเรียน หลวงอีกนั้น อันหนึ่งก็คือ ผมเสียดายเหลือเกิน ความที่ผมพอใจในผลงานประโยชน์ที่เกิด จากนักเรียนทุนมาก แทบจะเรียกได้ว่า เรียก มาเกิดครับ ตั้งแต่แรกมา ไม่มีใครที่เสียหาย เลย มีแต่ทำงานดีทั้งนั้น เวลานี้อย่างที่ผม ไปร่วมรับประทานอาหารกันอยู่เสมอ คือ หลวง พรหมทัต (หลวงพรหมทัตเวที) ท่านเป็นหมอ ทางสูติกรรม หรืออย่างหมอไช (ไช ยูนิพันธ์) หรืออย่างบุญเยี่ยม (บุญเยี่ยม มีสุข) บุญมา (บุญมา วงษ์สวรรค์) พวกนี้ซึ่งเป็นรุ่นหลัง สิ่ง ที่มาจูงใจผมเพราะเหตุว่า ผลของรุ่นแรกก็เหลือ เกิน และในการจูงใจอีกอย่างหนึ่งที่จะให้มี ให้ได้ เนื่องจากการขอใช้คำว่า impress กับ ความป้อสัดย์ที่จะช่วยบ้านเมืองของผู้รับ ทุน”

แล้วท่านก็รีบออกตัวว่า “ผมไม่ได้กล่าว หาพวกใหม่ นะครับ อันนี้ก็คือเรื่องหนึ่ง เพราะ ทุนเล่าเรียนหลวงเขาก็บอกบ่งอยู่แล้วว่า ทุน

นี้ให้เปล่า อันนี้ใครจะไปไหนก็ได้ ผมไม่ว่า เขาเลย นักเรียนทุนรุ่นแรกนี่โอกาสที่เขาจะมาหาเอาวิชาที่เขาเรียนมาทำงานที่ต่างประเทศ มีน้อยเหลือเกิน ดังนั้น จึง ไม่มีผู้ใดที่คิดว่าจบแล้วจะอยู่ทำงาน ถึงแม้ว่าทำก็ไม่ใช่ว่าจะหาได้ง่าย ทุกคนจะกลับมาทำงานหมด เรื่องที่ต้องกินทุนนั้นผมไม่เคยรู้ว่า มี แต่อาจจะเป็นไปได้ แต่ผม ไม่เคยรู้”

ด้วยความรู้สึกและน้ำเสียงที่มั่นคง ท่านได้บอกแก่เราว่าท่านยังระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นอย่างมาก และยังระลึกถึงอยู่เสมอ ก่อนปิดจากราชการสัมภาระท่านได้ฝากข้อคิดสิ่งสะกิดใจสำหรับอนุชนรุ่นหลังว่า

“คนเราทุกคนนะครับ ต้องพยายามนึกถึงความกตัญญูทศเวที ที่มีต่อชาติเรื่องหนึ่ง และต่อครูบาอาจารย์อีกเรื่องหนึ่ง เพราะฉะนั้นการที่เราไปได้คนดีที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติมา เราก็อยากสนับสนุนให้คนนั้น ได้เรียนมากยิ่งขึ้นเท่าที่จะมากได้ และเมื่อเรียนแล้วก็อยากที่จะให้เป็นผู้ที่อุทิศตนให้แก่ชาติเท่าที่จะทำได้ เท่าที่จะทำได้หมายถึง ตามระเบียบว่าเขานุญาตแค่ไหน เมื่อเรารักที่จะเอาเงินแล้ว เราก็จะต้องชดใช้ให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นทางใดก็ตามหนึ่ง ด้วยความรู้สึกสำนึก คือเราต้องเป็นผู้ที่มีวินัย คนเราทุกคนถ้าขาดวินัยก็แย่งจริง ๆ เวลานี้ก็รู้สึกว่าจะไม่ค่อยมีกันโดยทั่วไป จริงไหม”

ยุคปัจจุบัน

บรรยากาศเก่า ๆ ยังไม่ทันจาง เราก็ขอนำท่านมาสู่บรรยากาศใหม่ของท่านแล้ว เรียนหลวงแห่งยุคปัจจุบัน ซึ่งจะมีผู้แทนอดีตนักเรียนทุนเล่าเรียนหลวง ๓ ท่าน จาก ๓ กลุ่มอาชีพได้ให้เกียรติสละเวลามาคุยกับเรา

ดร.ชิตชัย ชันธนะภา

เศรษฐกร 7

แห่งสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

เริ่มต้นจาก ดร.เบ็ชชัย ชันธนะภา เศรษฐกร ๗ แห่งสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เราขอกล่าวถึงประวัติของท่านสักเล็กน้อย ดร.ชิตชัย เกิดเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๔๙๒ เป็นศิษย์เก่าโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สอบได้ที่ ๑ ของประเทศไทย แผนกศิลปะในปี

พ.ศ. ๒๕๑๐ และสอบชิงทุนเล่าเรียนหลวง
ได้ในปีเดียวกัน ซึ่งถือว่าเป็นรุ่นที่ ๓ สมัยฟื้นฟู
ใหม่

ท่านได้เล่าความรู้สึกเมื่อลงสนามสอบ
ให้เราฟังว่า “มีความตื่นเต้นมากในแง่ที่ว่า
ตอนนั้นผมจบมัธยมศึกษา ถ้าจะเรียนต่อไปหรือ
ว่าหาโอกาสต่อไป จะต้องขอรับทุนในรูปใด
รูปหนึ่ง แล้วก็เป็นที่ยอมรับในสมัยนั้น รวมทั้ง
สมัยนี้ว่า ทุนที่เด่นที่สุดคือทุนเล่าเรียนหลวง
จึงมีความพยายามอย่างยิ่งและตั้งใจอย่างยิ่ง
ที่จะให้ได้ทุนนี้ครับ”

และเมื่อรู้ว่าสอบได้ “ผมรู้สึกว่าได้ประสบ
ความสำเร็จมากพอสมควร ในแง่ที่ว่าได้ทะลุ
ขึ้นมาอีกระดับหนึ่งที่จะไปหาโอกาสหรือว่า
สร้างโอกาสได้ต่อไป เหมือนผ่านพ้นมาจาก
หนึ่งแล้ว”

ในโอกาสที่ได้เข้าเฝ้าเพื่อรับพระราช-
ทานทุน ดร.เชิดชัยกล่าวว่า “ได้รับพระมหา-
กรุณาธิคุณ แล้วทาง ก.พ. ก็ให้ความกรุณา
พาเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์
ท่านได้พระราชทานวโรกาสแก่นักเรียนทุนได้
เฝ้าใกล้ชิด พระองค์ได้พระราชทานข้อคิดแก่
นักเรียนทุนที่จะไปทำการศึกษาใช้ชื่อของทุน
เล่าเรียนหลวงซึ่งเป็นคนที่ผ่านการคัดเลือกมา
เป็นตัวแทนของประเทศ เป็นตัวแทนของสังคม
พระราชดำริต่าง ๆ พวกนักเรียนทุนได้รับใส่
เกล้าด้วยความซาบซึ้ง...(ดร.เชิดชัย ทิ้งช่วง
เล็กน้อยก่อนที่จะกล่าวต่อไปว่า) เป็นโอกาส
เดียวและโอกาสสุดท้ายของผมที่ได้มีโอกาส
เช่นนั้น”

เลือกเรียนสาขาใด

“ผมพอได้รับทุนตอนแรกก็ไปเรียน High
School ก่อน เพราะว่ามหาวิทยาลัย ๆ เขา
ปิดรับสมัครเร็ว เพราะฉะนั้น ๑ ปีแรก ก็ได้
ไปสัมผัสกับระบบการศึกษาระดับมัธยมของ
ประเทศที่ไปเรียนคือ สหรัฐอเมริกา ก็ได้
ประโยชน์หลายอย่าง พอเข้ามหาวิทยาลัยผมก็
เลือกไปในแนวเศรษฐศาสตร์ เมื่อจบปริญญา
ตรี ผมเลือกขอรับทุนรัฐบาลต่อทางเศรษฐศาสตร์
จนถึงปริญญาเอก”

แหล่งข่าวเราก็ไปสืบเสาะมาว่า ดร.
เชิดชัย เป็นศิษย์เก่าของ Harvard University
และ University of Michigan เราสอบ
ถามความในใจของท่านต่อไปว่า ทำไมหนอ
จึงยื่นหยัดรับราชการต่อมาจนถึงปัจจุบัน
ทั้ง ๆ ที่มีโอกาสจะไปเจริญก้าวหน้าทางภาค
เอกชน

ท่านตอบเราอย่างนี้ “ผมคิดว่ามี ๒
ประเด็นใหญ่ ๆ ข้อที่ ๑ คือผมเองก็เรียกว่า

เติบโตได้เร็วเรียนจนถึงระดับนี้แล้ว ก็ด้วย
ทรัพยากรของท่านอื่น ก็คิดว่าไม่พูดถึงเงิน ไข
อื่น ๆ....ทางหนึ่งที่จะทำตัวให้เป็นประโยชน์
ก็เลยคำนึงถึงที่มาของทรัพยากรนั้นคืออะไร
ก็คิดว่าราชการนั้นก็จะเป็นทางหนึ่งที่จะพิสูจน์
ตัวเอง

ข้อที่ ๒ ก็รู้แล้วในสังคมของไทยนี้ สมัย
ก่อนนี้คิดว่า ราชการเป็นเสาหลักหรืออะไร
ของสังคม สมัยนี้อาจจะเปลี่ยนแปลงไปตาม
วิวัฒนาการของสมัย แต่ว่างานนี้จะเป็นหลัก
ในสังคม หรือว่าจะช่วยส่วนอื่น ๆ ของสังคมนี้
การที่ได้มารับราชการจะมีบทบาทพอสมควร
ถึงแม้ว่าค่านิยมจะเปลี่ยนไป สมัยผมก็เปลี่ยน
ไปมาก ทำไมไม่เข้าภาคเอกชน ก็มานั่งคิดดู
สังคมจะเป็นอย่างไรก็ตาม ตามที่ได้มองดู
สภาพทั้งหมดแล้วก็เอาตัวเข้ามาเป็นข้าราชการ
นี้ ในขณะที่ค่านิยมกำลังจะเสื่อมลง การรับ
ราชการเป็นบทบาทอันหนึ่งซึ่งผมเห็นว่ายัง
จำเป็นอยู่”

ดร.เชิดชัย ฝากข้อคิดให้ “วารสาร
ข้าราชการ” ช่วยบอกต่อว่า “ในแง่ที่ผมเป็น
ศิษย์เก่าของทุนเล่าเรียนหลวง ทุนเล่าเรียนหลวง
ในชื่อนั้นผูกพัน เรียกว่าเป็นพันธะที่จะมาช่วย

พัฒนาประเทศตามวัตถุประสงค์ที่จัดทุนนี้
เพราะฉะนั้น โอกาสนี้เป็นทั้งการทำหายที่จะให้
ทำอะไรด้วยตนเอง แล้วก็เพื่อที่จะพัฒนาประเทศ
เมื่อเข้ามาแล้วควรมีพันธะที่จะดำเนิน ไปตาม
กรอบอันนี้ด้วย มาดูถึงเรื่องราวพัฒนาประเทศ
ก็เป็นเรื่องกว้างใหญ่ที่ครอบคลุมทั้งสังคม ทุกคน
ที่อยู่ในสังคม ไม่เฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

ผมเองก็ยืนยันเหมือนคนส่วนใหญ่ว่า เรา
ก็ได้พัฒนาประเทศมาในทิศทางที่ถูก ซึ่งประสบ
ความสำเร็จพอสมควร แต่เราก็ยังมีโอกาสอีก
มาก การที่เราจะพัฒนาต่อไป หรือว่าทำตัวของ
เราให้ดีขึ้น พัฒนาความเป็นอยู่ทุกแห่งให้ดีขึ้น
ปัจจัยสำคัญก็คือบุคคล การที่จะสร้างคนขึ้นมา
เป็นสิ่งสำคัญทีเดียว ไม่ได้หมายความว่าอย่าง
อื่นไม่จำเป็น ระบบยังจำเป็นอยู่ แต่การที่จะ
สามารถเอาบุคคลมาใช้ได้ และเอาไปทำ
ประโยชน์ จะช่วยทำให้สิ่งที่เราต้องการเรื่อง
ของการพัฒนา เรื่องของการสร้างสังคมนี้ จะ
บรรลุผลได้ และการสร้างบุคคลนี้ก็หมายถึง
ทุก ๆ คนที่จะมาช่วยพัฒนาได้ มาช่วยนำ
ส่วนต่าง ๆ ของสังคม เพราะฉะนั้น การที่ได้
มารับทุนเล่าเรียนหลวงทำให้ผมตระหนักใน
บทบาทที่ว่าบุคคลอาจจะมาช่วยในการพัฒนาได้
แต่ว่าเมื่อรับแล้วหรือบรรลุเป็นบุคคลที่พัฒนา
แล้ว ยังไม่ได้หมายความว่าทั้งสังคมจะพัฒนา
ได้ขึ้นอยู่กับสิ่งอื่น ๆ ต่อไป แต่ที่ผมให้น้ำหนัก
มากก็คือ บุคคล”

คุณานิก วิเชียรเจริญ

คุณานิก วิเชียรเจริญ เป็นอีกท่านหนึ่งผู้สืบทอดความเป็นนักเรียนทุนเล่าเรียนหลวงและเป็นตัวแทนของสตรีรุ่นใหม่จากภาคเอกชน ที่ได้เปิดโอกาสให้เราได้เรียนรู้ประสบการณ์ของการเป็นนักเรียนทุนในอีกแง่มุมหนึ่งที่น่าประทับใจ ท่านผู้นี้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนจิตรลดา สอบชิงทุนเล่าเรียนหลวงแผนกศิลปะได้ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ หรือเป็นนักเรียนทุนยุคฟื้นฟูรุ่นที่ ๑๐ เคยทำงานที่ธนาคารเซสแมนฮัตตัน หนังสือ “แมกกาซีน” ปัจจุบันเป็นกำลังสำคัญคนหนึ่งของบริษัทเซลล์ แห่งประเทศไทย

ความรู้สึกของคุณานิกเมื่อทราบข่าวเรื่องทุนเล่าเรียนหลวงเป็นครั้งแรก และการเตรียมตัวเพื่อลงสนามสอบ

“ได้ข่าวจากคุณภาสกร (ภาสกร ชันธนิษภา นักเรียนทุนเล่าเรียนหลวงปี ๒๕๑๖) เพื่อนที่จิตรลดา รุ่นที่ ๑ รุ่น และเพิ่งได้ข่าวตอนปลายปี ม.ศ.๔ แล้วก็โอโฮ! ตายแล้วในโลกนี้มีอะไรที่คือนี้อย่างนี้ด้วยหรือ ทุนฟรี แล้วก็ก็เป็นเกียรติอีก แล้วก็เพิ่งรู้จัก ไม่เคยได้เตรียมตัวเลย ไม่เคยรู้มาก่อนเลย เขาก็ให้ข้อสอบเก่า ๆ มาดู แต่ตอนที่จะไปสอบจำไม่ได้ว่าเตรียมตัวอย่างไร แต่รู้สึกว่าจะไม่ได้เปิดตำราดูเท่าไร เพราะที่ดูแล้วมันไม่ค่อยจะเหมือนกับตอน ม.ศ.๔ ซึ่งอันนั้นต้องท่องจำเยอะแยะ ถึงจะดี

คนที่ติดบอร์ดทุกคนมีสิทธิสอบทุนนี้ได้ แต่คนที่มาสอบมีประมาณ ๕๐ คน ตอนสอบก็รู้สึกเฉย มีความหวังอยู่ แต่ก็ไม่ได้กังวลว่าจะได้หรือไม่ได้

พอสอบได้ก็เลือกไปเรียนที่ประเทศอังกฤษ ตอนแรกทีไปก็ต้องไปเรียนมัธยมปลายที่นั่นก่อน ๒ ปี เพราะว่าเขาไม่รับรองมาตรฐานของมัธยมปลายเรา จากนั้นก็เข้ามหาวิทยาลัยเรียนวิชาที่เขา รวม ๓ อย่าง ปรัชญา รัฐศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์จาก Oxford ใช้เวลาเรียนทั้งหมด ๓ ปี”

ครั้งถูกถามถึงประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดของการเป็นนักเรียนทุนว่ามีอะไรพิเศษบ้างหรือไม่ ถ้าเทียบกับการศึกษาต่อในประเทศหรือเรียนต่อต่างประเทศด้วยทุนส่วนตัว

คุณอนิกเปิดเผยว่า “ประสบการณ์คงจะไม่เหมือนแน่ ส่วนความรู้สึกนึกคิดคงไม่ได้เปลี่ยน เพราะว่าเวลาที่เขาเลือกนักเรียนทุน เขาจะเลือกนักเรียนประเภทหนึ่งอยู่แล้ว และคิดว่าคนพวกนี้ไม่ว่าจะเรียนที่ไหนก็คงจะเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว เข้าใจว่าทุนที่เขาจะเลือกนักเรียนที่ไม่จำเป็นต้องเรียนเก่งมาก แต่มักจะต้องเป็นคนเรียนเก่ง จะต้องหัวดี มีความคิด ความอ่านเป็นของตัวเอง มีความคิดสร้างสรรค์ คิดว่าเขาจะเลือกคนแบบนี้ หรืออาจจะเห็นว่าตัวเองเป็นคนแบบนี้ก็ได้”

เราได้ย้อนกลับไปดูจนถึงเหตุผลที่เลือกเรียนสาขาวิชานี้ ก็ได้รับคำตอบว่า

“ที่เลือกเรียนก็เพราะรู้สึกว่ามันกว้างดี มีให้เรียนตั้งหลายอย่างทั้งปรัชญา รัฐศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ เป็นสาขาเดียวกับที่ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เรียน พวกนักการเมืองในอังกฤษ หลายคนก็มักจะจบมาทางนี้

วิชาที่เรียนมาในตัวด้านเนื้อหา ไม่ได้ใช้อะไรมากมาย แต่สิ่งที่ได้ประโยชน์คิดตัวกลับมาก็คือ การได้รู้จักมีความคิดวิเคราะห์ การศึกษาอะไรด้วยความรวดเร็ว ให้ถึงแก่นสารของมัน เป็นการฝึกหัดใช้ความคิด ฝึกหัดเรียนรู้ด้วยตนเอง วิธีเรียนเขาก็จะให้ข้อมา ให้ไปเขียนเรียงความเรื่องนี้ให้หนังสือมา ๑๐ เล่ม ให้เวลาอาทิตย์หนึ่ง แล้วก็ไปศึกษาเรื่องนี้เอาเอง ไปเขียนเรียงความมา แล้วมาอ่านให้เขาฟัง

ตัวเองคิดว่าวิธีนี้เป็นวิธีที่ดี เพราะทำให้เรารู้จักช่วยตัวเองได้ ความจริงแล้วชีวิตการทำงานจริง ๆ เท่าที่ผ่านมา อาจจะเป็นสาขาที่ไม่ใช่วิชาชีพเป็นแพทย์หรือสถาปนิกที่ต้องเรียนรู้เอาอะไรมากมายจริง ในงานทั่ว ๆ ไปนี้ทุกอย่างเราก็ต้องไปเรียนเมื่อเราเริ่มทำงาน อาศัยประสบการณ์และความพยายามที่จะเรียนรู้และปรับปรุงงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ แต่เป็นวิธีที่แพง เพราะเป็นการเรียนตัวต่อตัว”

มีอะไรเป็นแรงคลใจหรือไม่ที่ทำให้กลับมาทำงานเมืองไทย

“ที่กลับมาเมืองไทยนี้ ไม่ทราบว่าเป็นแรงคลใจหรือเปล่า แต่เป็นความรู้สึกที่ว่าเราอยู่ที่นี่ เราเป็นคนที่นี่ ยังไง ๆ ก็ต้องกลับมาอยู่แล้วก็สบายใจ ดีกว่าไปเป็นอย่างผู้ลี้ภัย

แต่การที่ได้รับทุน คิดว่าทุกคนที่รับทุนควรจะกลับมาทำงาน กลับมาใช้ชีวิตอยู่ในประเทศนี้ ไม่ว่าจะอยู่ราชการหรือภาคเอกชน ซึ่งทุนนี้ดีมากในแง่ที่เปิดโอกาสให้เลือกได้ เพราะ

ว่าอยู่ภาคเอกชนก็สามารถทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้เหมือนกัน ไม่จำเป็นต้องรับราชการอย่างเดียว แต่คิดว่าทุนควรจะมีข้อผูกมัดในอนาคต คือเป็นความคิดส่วนตัว อาจจะไม่ถูกก็ได้ คิดว่าคนที่ได้รับทุนควรกลับมาใช้ชีวิตในประเทศ อาจจะไม่ทำงานเป็นกิจลักษณะ อาจจะเป็นนักปรัชญา หรือว่าเป็นศิลปิน ก็ยังดี มาเป็นทรัพยากรของชาติ สร้างประโยชน์โดยวิธีใดวิธีหนึ่งก็ได้”

คุณอนันท์ ได้ฝากข้อคิดสำหรับน้อง ๆ รุ่นหลังเกี่ยวกับการสอบชิงทุนไว้ ๒ ประการคือ

“คิดว่าทั่ว ๆ ไป ในหมู่นักเรียนจำนวนมาก คงจะมีคนที่ไม่ค่อยรู้จักทุนเท่าไร ถ้ารู้จักมากก็คงจะมีคนมาสมัครสอบมากขึ้น แล้วเราจะเลือกได้มากขึ้น เพราะเท่าที่ได้ยินนี้บางปีอย่างปีของดิฉันเองคนก็มาไม่เต็มอัตรา เพราะคนไม่มาให้เลือกมากพอ

ในส่วนตัวของพวกนักเรียนเองก็คิดว่าเขาน่าจะรู้ว่าความจริงแล้ว ไม่จำเป็นต้องเรียนเก่งหรือขยันท่องหนังสือเก่ง แต่ว่าขอให้มีความคิดเป็นของตัวเอง มีเหตุผล และสนใจเรื่องต่าง ๆ ก็น่าจะมาลองสอบดู”

ดร.วุฒิพงษ์ เปรียบเจริญวัฒน์

นักวิจัยประจำสถาบันวิจัยเพื่อ
การพัฒนาประเทศไทย

สำหรับอดีตนักเรียนทุนเล่าเรียนหลวงท่านสุดท้ายที่เราได้คัดเลือกมาแนะนำให้ผู้่านได้รู้จักนี้ เป็นบุคคลที่มีความพิเศษหลายประการ ทั้งในแง่ของประวัติการศึกษา และประวัติการทำงานท่านผู้นี้คือ ดร.วุฒิพงษ์

เพ็ญศรีวิวัฒน์ ผู้สอบได้ที่หนึ่งประเทศไทย แผนกวิทยาศาสตร์ ในการสอบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ เคยเป็นทั้งวิศวกร เป็นอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และอื่นๆ อีกมากมาย ปัจจุบันเป็นนักวิจัยประจำสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยฝ่ายนโยบายเศรษฐกิจส่วนรวม และที่สำคัญคือเป็นนักเรียนทุนเล่าเรียนหลวง รุ่นที่ ๖

เราได้ขอให้ ดร.วุฒิพงษ์ นึกย้อนไปถึงความรู้สึกในอดีต เมื่อครั้งที่ได้มีโอกาสเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อรับพระราชทานทุน

“ความจริงถ้าจะบอกว่าตอนนั้นเป็นจุดเปลี่ยนในชีวิตก็จะไม่ผิดนัก เพราะผมว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ตามความรู้สึกแล้วสำหรับเด็กอายุ ๑๗-๑๘ ครั้งหนึ่งที่ส่วนใหญ่ก็มีผลการเล่าเรียนดีจาก ม.ศ.๕ แล้วก็ไม่เคยคิดไม่เคยฝันเลยว่าจะมีโอกาสได้ไปเรียนต่างประเทศ คนในฐานะระดับปานกลางแบบผม ซึ่งคุณพ่อคุณแม่ก็มีให้ใช้สอยไม่ขัดสน แต่เรื่องจะไปศึกษาต่างประเทศเป็นเรื่องที่เราไม่เคยคิดเคยฝัน แล้วอยู่ที่ ๆ วันก็คืนคึกก็ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่าวุฒิพงษ์จะไปเรียนที่ไหนก็ได้ จะไปเรียนวิชาอะไรก็ได้ จะทำอะไรก็ได้ ผมว่าสิ่งนั้นซึ่งล่วงเลยมาแล้วถึง ๑๗ ปี แต่ผมว่าความประทับใจนั้นยังติดอยู่จนถึงทุกวันนี้

วันนั้นก็เหมือนกัน แทบจะพูดเป็นภาษาคณิตศาสตร์คงได้เหมือนกับว่า ท่านได้พระราชทานโจทย์มาข้อหนึ่ง แล้วเป็นโจทย์ซึ่งบอกว่า ยังไม่ได้ให้คำตอบมา ยังไม่มีการเฉลย ท่านบอกว่าคุณได้เงินจำนวนหนึ่งที่จะไปเรียนอะไรไปทำอะไรที่ไหนก็ตาม แต่วัตถุประสงค์ก็คือ สักวันหนึ่งก็หวังว่าจะกลับมาเพื่อที่จะใช้ความรู้ สิ่งที่ได้เล่าเรียนมา กลับมาใช้เพื่อช่วยเหลือประเทศชาติ หรือสังคมโดยส่วนรวมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง แต่ที่น่ากลัวก็คือว่ารูปแบบใดรูปแบบหนึ่งนี่เป็นอย่างไร เหมือนกับการให้โจทย์มาแล้วก็มีสิ่งกำหนดให้ แต่ท่านไม่เคยได้บอกเลยว่าวิธีการแก้ปัญหาหรือคำตอบเป็นอย่างไรอย่างนั้นอย่างนี้ ต้องไปหาเอง และผมว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจมาก และเป็นลักษณะพิเศษของทุนเล่าเรียนหลวง ที่ให้อิสระภาพทางด้านนี้มาก.....

การได้รับทุนเล่าเรียนหลวงเหมือนกับสุดยอดของชีวิต เมื่อเวลาที่เราคิดถึงโชคต่าง ๆ

โอกาสที่จะได้รับทุนเล่าเรียนหลวง โอกาสที่ได้เข้าเฝ้าและได้รับพระราชทานพร ที่จุดนั้นนี่เรามองเหมือนกับเราได้ยืนอยู่บนยอดเขา มันเป็นที่สุด มันเป็นอภิสิทธิ์อะไรบางอย่างซึ่งน้อย ๆ คนสำหรับเด็กอายุ ๑๘ จะได้รับ

แล้วอภิสิทธิ์อันนี้ผมอยากจะมองว่า เมื่อคนมีสิทธิมันก็มีหน้าที่ เมื่อไรเรามีอภิสิทธิ์เราก็มียกหน้าที่เหมือนกัน และอภิหน้าที่อันนี้จะคิดพยายามที่จะตรองว่า พระราชดำริของพระองค์นี่คืออะไรกันแน่...พระองค์ไม่เคยได้กำหนดกฎเกณฑ์อะไรเอาไว้ ซึ่งในทางตรงกันข้ามดูเหมือนกับว่าให้อิสระภาพ แต่ความจริงแล้ว ถ้าจะมองอีกแง่หนึ่งมันเป็นการทำให้รู้สึกถึงความผูกพันหรือภาระหน้าที่ อาจจะหนักหน่วงยิ่งกว่าทุนซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปมีเงื่อนไขของกฎหมายหรือพันธะทางกฎหมายเสียด้วยซ้ำ นี่เป็นสิ่งที่ผมคิดว่าเป็นจุดเด่นที่เป็นประเด็นสำคัญสำหรับทุนเล่าเรียนหลวง”

ในการแสวงหาคำเฉลยของโจทย์ที่ไม่มีคำตอบนี้เองที่มีส่วนผลักดันให้ ดร.วุฒิพงษ์ ขยายความรู้ในการศึกษาที่เริ่มจากศาสตร์ทางด้านวิศวกรรมในระดับปริญญาตรีและโท มาสู่ศิลป์ในระดับปริญญาโททางบริหารธุรกิจ และปริญญาเอกทางเศรษฐศาสตร์ จากสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงในสหรัฐอเมริกา จากตอนหนึ่งของการให้สัมภาษณ์ท่านกล่าว

ถึงทุนเล่าเรียนหลวงที่วางรากฐานของอิสรภาพในการพิจารณาปัญหาของประเทศชาติว่า

“.... โจทย์อันนี้ ผมจะไม่นิยามว่าเป็นปัญหาที่จะแก้ด้วยศาสตร์ใด แต่มันมีปัญหอันหนึ่งเป็นปัญหาทางสังคม เป็นปัญหาของมนุษย์ เป็นปัญหาของรัฐบาล ถ้าสมมติว่าส่วนที่เราสามารถที่จะมีส่วนที่จะแก้ไขอะไร ๆ ได้บ้าง การจะใช้ศาสตร์ไหน ๆ ผมไม่ถือ ผมถือเอาโจทย์เป็นที่ตั้ง เอาคำถามเป็นที่ตั้ง แล้วเรื่องที่จะเฉลยโจทย์อาจจะมี ๕ วิธี ๑๐ วิธี อันนี้เราคงลำบากที่จะพิสูจน์ว่าอันไหนถูก ผมไม่พยายามที่จะติดอยู่กับศาสตร์ และพยายามที่จะเข้ามาหาโจทย์อันนี้....”

ดร.วุฒิพงษ์ บอกผ่าน “วารสารข้าราชการ” ขอให้ทุกคนช่วยพยายามเปิดใจรับความเปลี่ยนแปลงของนักเรียนทุนว่า

แปลก ๆ อะไรนิด ๆ หน่อย ๆ แต่ขอเวลาให้
เขาสักนิดหนึ่ง ผมว่าคนที่มีความสติปัญญา
ขนาดนี้แล้ว ในระยะเวลาอันพอสมควร น่า
จะปรับตัวเข้ากับระบบได้.....”

“อยากจะขอความเห็นใจจากคนที่ไม่ใช่
นักเรียนทุนเหมือนกัน เพราะผมเข้าใจถึงปัญหา
ที่บางคนมี การที่ไปอยู่เมืองนอกสัก ๘ ปี ๑๐
ปีนี่ มันเปลี่ยนทัศนคติ โลกทัศน์ แม้แต่บุคลิก
ภาพของเขาได้บ้างพอสมควร บางทีกลับมา
ใหม่ ๆ ก็มีปัญหาการปรับตัว ผมอยากให้สังคม
ไทยหรือระบบราชการ องค์กรอะไรก็ตามที่
เปิดใจกว้างให้เขาสักนิดเถิดครับ เขาอาจจะ

ท่านเปรียบเทียบกับคนที่จรวดกลับเข้า
วงโคจรของโลกที่ต้องมีการปรับองศาที่มีเหมาะ-
สม มิฉะนั้นแล้วก็จะเกิดความเสียหายแก่จรวด
นั้นได้ ท่านและอดีตนักเรียนทุนรุ่นต่าง ๆ ได้มี
การรวมตัวกันขึ้น เพื่อที่จะได้ช่วยกันค้ำจุนนักเรียน
ทุนรุ่นน้องให้กลับเข้ามาในระบบ มาเป็นกำลัง
ส่วนหนึ่งของประเทศ เพื่อจะมารับใช้ประเทศ
ชาติในสาขาต่าง ๆ กัน อันเป็นการดำรงไว้ซึ่ง
เจตนารมณ์เดิมของทุนเล่าเรียนหลวง.

ด้วยอภินันทนาการ

พรประทาน

รับให้คำปรึกษาแก่ข้าราชการพลเรือนที่สุจริตผู้ถูกสอบสวนทางวินัย
(ทั้งก่อนและหลังการถูกสั่งลงโทษ)

ณ เลขที่ 207-208 อาคารพาณิชย์ชั้น 2 โรงภาพยนตร์ “ราม่า”
ถนนพระราม 4 (สามย่าน) กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ 2340057

เจ้านายขา

ปรัชญา เวสารัชช์

เพื่อมิให้เกิดความพินเพื่อเข้าใจผิด ขอให้ผู้อ่านโปรดสำเหนียกเสียแต่เบื้องต้นว่า ข้อความต่อไปนี้ผู้เขียนเรียบเรียงจากความเจ็บช้ำน้ำใจของบรรดา “ลูกน้อง” ทั้งหลาย และขอยืนยันว่า “หนู” หรือ “พวกหนู” ในข้อความนี้ มิใช่ผู้เขียนแต่อย่างใด

อึดอันตันใจกันมานานแล้ว พวกหนู ๆ ขอเปิดหัวใจ อภิปรายเชิงบ่นกันบ้าง ให้บรรดาเจ้านายได้ทราบกันทั่วถึงว่าเราต้องการเจ้านายแบบไหนและไม่ชอบแบบไหน จะได้เกิดความเข้าใจตรงกันเสียที

ว่ากันจริง ๆ แล้ว “เจ้านาย” ในที่นี้หมายถึงถึง หัวหน้า ผู้บังคับบัญชา ท่านรอง ผอ. ออ. ท่านปลัด ท่านเลขาฯ ท่านอธิบดี หรือซึ่งเรียกตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งมีอำนาจปกครองสั่งการบังคับบัญชาคนอื่นนั่นเอง

ในกลุ่มขบวนการนิทาค่อนและเจ้านายนั้น มีการแบ่งแยกแจกแจงประเภทเจ้านายเอาไว้ต่าง ๆ กัน พวกหนูก็แบ่งตามที่จะเจอมาตามที่จะได้อ่านกันต่อไปนี้แหละเจ้าคะ

ที่พึง เจ้านายประเภทที่เราอยากได้ คือ นายอีโรที่เราพอจะพึ่งพาได้ เรานะอยากให้นายเราเป็นผู้ปกป้อง พิตักษ์คุ้มครองเรา ไม่ใช่เป็นศัตรูกับเรา เจ้านายของพวกเขาณะคะ ทำอะไรหรือเสนออะไรไปท่านก็ตีตีไม่ว่าอะไร ทั้งดีหรือชม แต่พอมักวิจารณ์หรือเจ้านายใหญ่เล่นงานลงมา เจ้านายของหนูท่านก็ก่นโทษยาวไปเลยว่า “ลูกน้องมันทำ แหม พวกนี้มันไม่

ไว้เรื่อง...." แล้วก็เรียกพวกเราไปค่าเสียชดชวย เป็นความผิดกลางฉกรรจ์เชียวเจ้าคะ ถ้าโชค ร้ายเล่นค่าเอาต่อหน้าเพื่อนฝูงจนแทบต้องเอา ปีบคลุมหัวไปทำงาน แต่ถ้างานเกิดได้ผลดี ละก็ เฮะ ๆ ท่านก็รับไปไม้คเกลี้ยงเฮย ไม่เหลือ ให้ชื่นใจกันบ้างแม้แต่หยกเดียว

พวกเราอยากให้อำนาจของเราเอาอย่าง อำนาจของเพ็ญศรีบ้าง ท่านเป็นฮีโร่พันธุ์แท้ ถูกน้องทำผิดท่านก็เรียกไปตักเตือน แนะนำ หาทางแก้ไข (ถ้าผิดมากคือท่านนักท่านก็ลง ปฎักเอาแรง ๆ เหมือนกัน) ถ้าถูกน้องทำถูก ท่านก็ช่วยปกป้องให้เมื่อใครเขาเล่นงาน (ไม่ ยักยกให้เป็นแพะรับบาปเหมือนเจ้านายเรา) ถ้าใครชมท่านก็ยกให้เป็นความดีของถูกน้อง และบอกเล่าให้ถูกน้อง ได้ฟังกันชื่นใจ เพ็ญศรี นะคะ รักเจ้านายเขาเหลือเกิน ใครไปแตะ ต้องแม่จะ ไล่แพ้นเอา ส่วนของหนูหรือคะ ใครค่านายเราก็ดสมด้วยเจ้าคะ แถมช่วยกัน ขุบขิบนินทาสังกระเส็นท่านเป็นประจำ (เฮะ ๆ ขาคินี้คงไม่จำเรียว ทำบาปท่านนายลับหลังอยู่ เรือย)

ฉบับสนุน พวกหนูนี้ไม่ใช่คุณนะ เรา เป็นไฟแรงจริง ๆ ทำงานแบบบ้าเลือด ไม่กลัว ตาย มาเข้ากลบตึก (แฟนจะค่าก่อนและ เราก้ไม่กลัว..... สงสัยจะมีวาสนาเป็นผู้จัดการ หมู่บ้านคานทองนิเวศน์) งานเสร็จตั้งใจ โย้ย เจ้านายก็รู้คะ ท่านก็ใช้แหก เราก้ไม่ว่าอะไร มาเจ็บใจอิตอนที่ม่โอกาสพัฒนาตัวเองบ้าง เจ้านายหนูท่านก็ไม้อ้อม ไม้อ้อม พอมือบรม ดี ๆ ท่านก็ส่งไอ้หน้าแหก หรือนั่งตุ้มจอม เกียดคร้านและซื้อบ้อไป ท่านบอกว่า เจ้าพวกนี้

เกลียดหน้ามัน ส่งไปอบรมให้พัน ๆ ส่วนพวก หนูนะขึ้นไปงานพ้ง ไม่มีคนรับช่วง ไร่ เห็น ใจอกอ้เหียวบ้างซิคะ จะให้ตายกรังอยู่ตรงนี้ หรือใจ ทำงานไป ๆ เราก้โง่ลง ช่วยผลักดัน พัฒนาพวกหนู ๆ บ้างซิคะ

ดูอย่างท่านผู้อำนวยการกองของอิตา บุญประสมบ้าง ตาคคนนี้แกก็ทำงานแบบหนู มันแหละ เป็นตัวหลักของกองเขาด้วย เจ้านาย เขาจ้รัก... รัก ผลักดันให้ได้ไปพัฒนาตนเอง แล้วท่านก็พยายามรับภาระงานเวลานายบุญ ประสมไม่อยู่ มือตได้ท่านก็เหลือเกิน ท่าน บอกว่า "ความสามารถของผู้บริหารวัดที่ความ เก่งของถูกน้อง อั้งเวลาผ่านไปถูกทีมทำงานดี ผลงานเด่น หนดี้อว่าเป็นความสำเร็จของผม" ้วย พังแล้วหัวตาร้อนผ่าว ๆ ด้วยความอิจฉา ริชยา อยากไปถวายเป็นตัวกับท่าน ผอ. ออ. ท่าน นั้น โชคมันร้ายย่ายไม้ได้นี้แหละ

พระเดชพระคุณ อยู่กับราชการนี้ะคะ ราชวัลก็ไมค่อขจะแบ่งปันกันมากสักเท่าไรร ุรอกคะ เรื่องลงโทษก็ยั้งงั้น ๆ แหละ ทำดี วิเศษโสคา อย่างเก่งก็ ๒ ชั้น พอ ๆ กับบางคน ไม่เห็นมันทำอะไรเป็นชั้นเป็นอัน ยังได้ขึ้น เงินเดือน เผลอ ๆ คอคเอา ๒ ชั้นไปกินเสีย ด้วย เพราะที่แกมันหลบได้เป็นปีก หลีกได้ เป็นทาง รู้ทางลม รู้เส้นเจ้านาย แถมฉลาดไม่ ทำอะไรผิดแจ้งชัด ที่พวกหนูชี้ข้ากระหล่าปลี ก็คือ เวลาถึงคราวประเมินความดีความชอบ เจ้านายสุดที่รักท่านก็ใช้วิธีเวียนเทียน ท่าน บอกว่า "เฮ้อ เขาทำงานมาก่อน ก็ต้องให้เขา ๒ ชั้น เป็นขวัญกำลังใจ พวกคุณมันใจค่า พวงทองนะห้องแกแล้ว เขาก็ต้องหยุดงาน

มันนี่ เวลาตลอดเขาก็ต้องไปเงินเยอะ ได้ ๒ ชั้นไปจะได้ช่วยครอบครัวเขาด้วย คุณ ชีรณาทำงาน แม่รวยอยู่แล้วอย่าเพิ่งเอาเลข ๒ ชั้น" อู๋ตายวายกรี้ด ออกนังปุกแตก รีบ ถอยกรูดกลับมามองตากันบ้องแบ้ว "ชั้นว่า มัธยมละ แกล้งไอ้ตัวเลว ไอ้คนใจดำ คนท้อง คนไส้ ก็ต้องช่วยเขาหน่อยสิ" เอ๊ แล้วไอ้ท้อง นี่มันจัดเป็นความคิดความชอบกันหรือ ใจวะ ร้อว้อย...

นี่แค่ตัวอย่างนะเจ้าคะ เจ้านายสุด ที่รักของหนูนะท่านมีเกณฑ์วัดความคิดความ ชอบแปลก ๆ

เกณฑ์ให้คะแนนขวก - เห็นหน้าบ่อย บิ้มแยมแยมไสดี รู้จักมีอิทธยาศัยกับเจ้านาย แต่งตัวสวย เป็นหนี้มาก รับแขกเก่ง เวลา มีงานเลี้ยงสันสนันสนัก็ไปร่วม ไม่ขาด ฯลฯ

เกณฑ์ลบ - หน้าตามันย่อง แต่งตัวโทรม ๆ ไม่รู้จักหัวหมแต่งหน้า (เป็นแบบอย่างไม่ดี กับคนนอก) ก้าวร้าว ชอบค้ำน (เพราะชอบ ชักคอบนาย) ฯลฯ

เจอเข้าแล้วก็อดเปรียบเทียบกับเจ้านาย คนอื่นไม่ได้ ที่เด่นคือเจ้านายของเพ็ญพโยม นั้นใจ ท่านมีเกณฑ์ชักออก ท่านประกาศ เปิดเผยว่า จะประเมินผลจากอะไร ท่านเองงาน เป็นหลักเจ้าคะ วัลจากเกณฑ์ผลงานเสร็จ ก็ เร็ว หันกำหนด มีวินัย สำนึกในบริการ เพื่อ ไม่ให้เสียกำลังใจใครต่อใคร นังเพ็ญพโยม นี่มันทำงานเก่งจริง ๆ (เหมือนหนูเลย แห่ ๆ จริง ๆ นะ) เลยได้ ๒ ชั้น ปีเว้นปี แต่ท่านก็ ลงโทษเอาแรง ๆ นะคะ พวกเก็ยจคร้าน เบี้ยว งาน ทูจริต ก่อความแตกแยก ท่านเรียกไป คุเอาเตือนเอา พวกผิดวินัย ท่านไม่ละเว้น ก็บอกกันไว้ตั้งแต่ต้นแล้วนี่ว่า ใครผิดอย่างนั้น อย่างนี้โดนอึด ท่านก็อึดจริง ๆ เป็นเสียจริง ๆ ไม่ใช่เสียกระดาษ

ล่องหนหาตัว วัน ๆ เจ้านายของ พวกเราไม่ค่อยได้อยู่ที่ทำงานหรอกคะ เคี้ยว ท่านก็ต้องไปนั่น เคี้ยวท่านก็ต้องไปโน่น เพราะ ท่านมีธุรกิจส่วนตัวด้วย เวลาท่านจะไปไหน ท่านก็จะไม่สั่งไว้ กลัวคนจะหาว่าท่านเบียดบัง เวลาราชการ ใครมาถามหาเจ้านาย ถูกน้องก็ได้ แต่ถลอกตามองหน้ากัน แล้วร้องแยะ ๆ ไร้ ก็ไม่ทราบจริง ๆ นี่คะว่าท่านไปไหน ก็มี อย่างที่ไหน บางที่ท่านเก็บข้าวของบนโต๊ะ ชะเรียบร้อย หัวกระเป่าออกไป พวกเราก็นึก ว่าเจ้านายคงจะไม่กลับมาที่ทำงานแล้ว พวก เราก็ตีปึกกันพิบัพ ไปนะสิคะ แต่ที่ไหนได้ ท่านหัวกระเป่าเข้าห้องน้ำเสร็จแล้ว ท่านก็เดิน กลับเข้าห้องทำงานหน้าตาเฉย พวกเราก็อึ้งไปโดยปริยาย (เพราะไม่รู้ว่าจะถูกเรียกเข้า ไปสั่งงานครั้งที่ ๑๐ อีกเมื่อไหร่) หรือบางที่

ท่านก็วางแว่นตาไว้ มีหนังสือ มีแฟ้มกางอยู่ บนโต๊ะเหมือนคนกำลังทำงาน แล้วท่านเดินออกไปตัวเปล่า พวกเราก็นึกว่าเดี๋ยวท่านคงจะต้องกลับเข้ามาแน่ ๆ พอมีแขกมาหาท่าน พวกเราก็ต้อนรับขับสู้ บอกให้รอ รอ รอ “เดี๋ยวท่านคงจะมานะคะ บ้าของของของท่านยังทิ้งไว้ที่นี่ รออีกสักเดี๋ยวนะคะ” ๓ ชั่วโมงผ่านไป แขกที่มาหน้าตึง คราวนี้ลูกน้องก็หน้าแตกเสีเจ้าคะ ก็ต้องรีบแก้ตัวแทนนายไปน้ำซุ่น ๆ ว่า “ท่านคงมีธุระด่วนมังคะ เห็นรับโทรศัพท์แล้วเดินออกไป ปกติท่านจะส่งเอาไว้แน่ะคะ คราวนี้คงจะด่วนจริง ๆ นะคะ ทิ้งข้อความที่จะติดต่อไว้ให้มั๊ยคะ แล้วคิดฉันจะจัดการให้รีบร้อยเลขคะ” เอ้อ นายมะนาย ทำไมถึงต้องทำตัวเป็นคนลึกลับนักนะ เห็นใจลูกน้องที่จะต้องรับหน้าผู้คนเขาบ้างสิคะ

พวกเราอยากเป็นอย่างอมรมาศบ้าง เวลาใครจะขอนัดนาย หรือสอบถามว่านายไปไหน ติดต่อได้อย่างไร ออมรมาศเค้าจะตอบได้อย่างฉับไว ไม่ต้องมัวแต่เอ้อ อ้า พูดเหมือนคนติดอ่างจนอยากจะตกลูกตัวเองเหมือนพวกเรา เคยถามอมรมาศว่าทำได้ยังไง ทำไมถึงรู้เวลาของนายไปหมดไม่ว่านายจะทำอะไร เธอตอบว่า “ไม่รู้ก็ต้องรู้ ก็เวลานายมีนัดกับใคร จะมีประชุมอะไรเมื่อไหร่ จะไปไหน นายเขาต้องบอกฉันทุกทีแหละ ฉันว่าคินะ เวลาใครมาติดต่อ ฉันก็ติดต่อนายได้ตลอดเวลา ใคร ๆ ก็ชมว่าฉันทำงานดี ฉันภูมิใจจัง แล้วก็ภูมิใจในตัวนายด้วย” โอ๊ย ฟังแล้วก็เจ็บกระตองใจ เจ้านายขา เมื่อไหร่เจ้านายจะเป็นอย่างนี้บ้างคะ

จอมล้าง พวกหนูละเบื่อบ้าง ๆ เจ้านายประเภทนี้ จะให้ทำอะไรสักอย่าง เป็นสิ่งอยู่นั้นแล้ว เหมือนกับเราเป็นเด็กอมมือพูดไม่รู้เรื่อง ก่อให้เกิดความแข็งเต็มที่ ยิ่งบางที่สั่งแล้วยังให้ทวนคำสั่ง ยังกะเป็นทหารจันแผลและแถมงานอย่างหนึ่งสั่งคนเดียวไม่พอ เจอหน้าใครก็สั่งกะไปหมด สั่งประมาณ ๕ คน ก็เรื่องเดียวกันนั้นแหละ แต่ฟังกันไปคนละอย่าง แล้วอย่างนี้ใครจะเป็นคนทำละ ต่างคนต่างก็นึกว่าคนอื่นควรจะต้องเป็นคนทำนะสิ เรื่องอะไรถึงจะต้องเป็นชั้นละ ก็เธอทำสิ ที่เจ็บกว่านี้คือสั่งงานคนเดียวกันในเรื่องเดียวกัน ๘ ครั้ง ไม่เหมือนกันสักครั้ง จะเอาอย่างไรกัน จะเอาอย่างไรกัน เจ้านายอย่างนี้ ก่อให้เกิดความยุ่งเหยิงในที่ทำงานเป็นอย่างมากจนลูกน้องจะกัดกันเองก็หลายครั้ง แล้วพอเกิดปัญหาเจ้านายก็แก้ไม่ตก พาลหาว่าลูกน้องไม่ดี ไม่สามัคคีกันซะอีก เอ้อ ชี้อจริง ๆ เกิดเป็นลูกน้องเขาเนี่ย

พูดแล้วย่ำหาว่านิทานเลณนะคะ เจ้านายนี่ขอดจริง ๆ เรื่องอะไรที่ไม่รู้จักชอบทำเป็นรู้รู้ไปหมด เก่งไปหมดทุกเรื่อง แต่เวลาสั่งงานพูดคลุม ๆ เครือ ๆ จะเอาอย่างไรก็ไม่บอกให้แม่ (ก็เพราะสั่งงานอย่างนี้ละมั้งถึงต้องสั่งหลายคน คนละหลายครั้ง ก็นายเองยังไม่รู้เลยว่าเอาอย่างไร) แต่พอลองถามเข้าสิ นายก็จะทำตนเป็นคนหูหนวก หรือไม่ก็ตอบอ้อม ๆ แอ้ม ๆ ซึ่งสรุปแล้วไม่ได้คำตอบ ช้าบางทีโมโหตะคอกส่งซะนี่ “ก็คุณไปศึกษามาสิ เรื่องแค่นี้ก็ทำไม่ได้” เอากะนายสิ เป็นใจ เจิงไปเลย บางครั้งอยู่ในที่ประชุมเขาถาม “ไปไหน

มา” คันทอบว่า “สามวาสองศอก” แล้วก็ยัง
 ลอดคิดว่าตัวแน่ไม่ได้ สามารถตอบคำถาม
 ที่ประชุมได้ ลูกน้องจึงแทบจะต้องแทรกแผ่นดิน
 หมีในความฉลาดของเจ้านาย แบบนี้เหมือนอย่าง
 เพลงเขาว่า “โง่แล้วฉลาดฉลาดแต่เรื่อง
 โง่ ๆ” (ขอประทานโทษนะคะเจ้านายมัน
 เหลือออกจริง ๆ (ฮา)) ที่เขียนมาทั้งหมดนี้
 จริง ๆ แล้วพวกเราก็ไม่ได้เกลียดนายหรือ
 นะคะ เพียงแต่พวกเราอยากให้นายของเรา
 เป็นคนที่รู้จักพัฒนาตนเองให้ทันกับงาน มีแผน
 การทำงานซึ่งจะทำให้การทำงานเป็นไปอย่าง
 มีระบบ มีระเบียบ แบบแผน ให้ทุกคนรับทราบ
 และหน้าที่ของตัวเอง อยากให้นายสั่งงาน
 ให้ชัดเจน เข้าใจได้ ทำได้ ผลงานของพวก
 เราก็คงจะได้ส่งต่อให้คนอื่นเขาชื่นชมว่าเจ้านาย
 เก่ง และเจ้านายก็จะได้ไม่ประสาทว่า พวก
 เรารับคำสั่งกันทะลุปรุโปร่ง คีใหม่ ก็เราเป็น
 ลูกน้องที่ดีของนายนี่ละ

จอตติค พุคถึงเรื่องนี้ละก็ ใคร ๆ เขาก็
 ปีกกันให้แซ่ซ่าว่าเป็นเจ้านายของพวกหนู
 เอง แหมว่าจะไม่เล่าแล้วเขียนนะคะ เคียว
 จะหาว่าขอมองแต่ส่วนไม่ดีของนาย ไอ้สิ่ง
 ที่ดี ๆ ของเค้าก็มีทำไมไม่มอง ที่เขียนมาเนี่ย
 ก็ไม่ใช่อะไรหรอกคะ อยากจะให้นายประพุด
 ตัวให้เป็นที่รักของพวกเรายัง ๆ ขึ้นไป (จาก
 เดิมที่พวกเรารักอยู่แล้ว ฮี ๆ) เรื่องก็มีอยู่ว่า
 เจ้านายของพวกเรานะคะ ไปร่วมกิจกรรม
 อะไรกับใครก็มักจะเลือกกิจกรรมที่ไม่ต้อง
 เสียสตังค์คะ แล้วยังถ้ามีรายการแจกและแถม

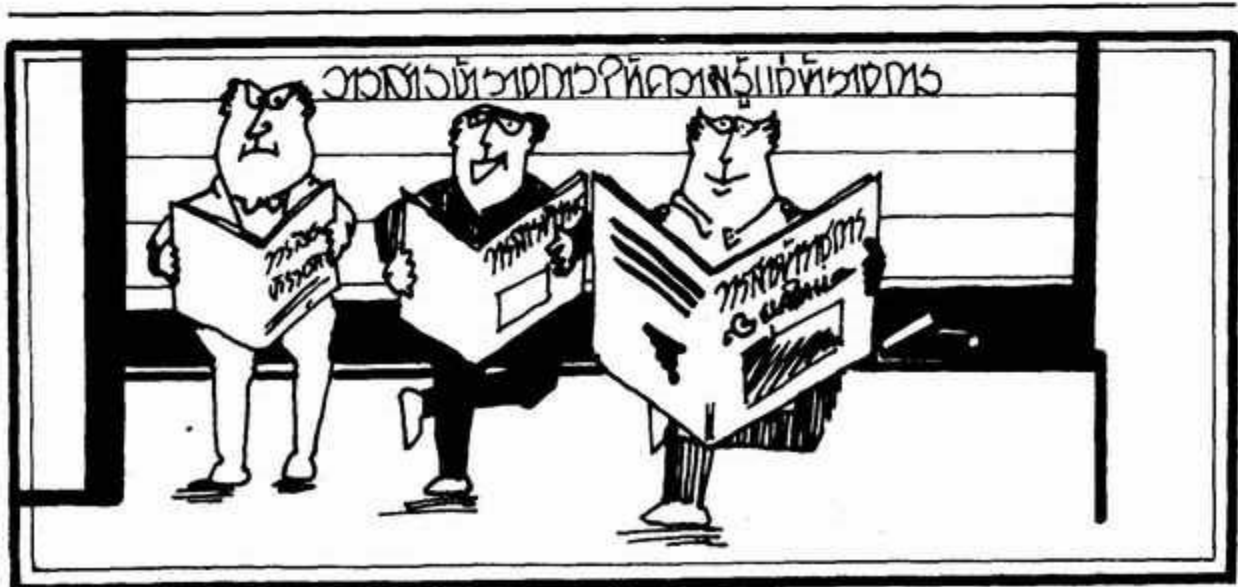
กลับบ้านอีกก็จะอัปรีชัยเอท (เขียนเป็นภาษา
 อังกฤษว่า appreciate) เป็นพิเศษ บาง
 งานนะคะ เจ้านายจะสั่งไว้ก่อนเลยว่าพอเลิก
 งานแล้วให้เก็บดอกไม้ที่เขาประดับประดา
 ไว้ให้ด้วย จะได้เอาไปปักแจกันที่บ้าน “ดอก
 ละติ้งหลายสตางค์ เสร็จงานแล้วทิ้งเสียคาย”
 พอเลิกงานพวกเราก็ก็นำดอกไม้ให้นายคิดว่า
 คงจะพอสัก ๒ แจกัน ที่ไหนได้ พอนายเห็น
 เท่านั้นแหละ นายลงทุนลุกขึ้นไปทิ้งดอกไม้
 จากกลางโต๊ะด้วยตัวเองเลยทีเดียวนะ ได้ไปอีก
 หอบใหญ่ พวกเราได้แค่มองหน้ากันเล็กน้อย
 ตาก็สอดส่ายว่ามีคนอื่นที่มิใช่ลูกน้องนายเห็น
 อีกไหม หน้าหญิงชาไปหมดเลย ถ้าแผ่นดิน
 ตรงหน้าแยกได้ หนูคงจะกระโดดลงไปเป็น
 คนแรก เท่านั้นยังไม่พอนะคะ ตอนทำงานเร่ง ๆ
 นายเคยบอกพวกเราว่า “เล่า รีบ ๆ ทำเข้า
 เต็มพอเสร็จงานนี้แล้วจะพาไปเที่ยวชายทะเล”
 แล้วนายก็บรรยายบ้านพักชายทะเลของนาย
 และทิวทัศน์ประกอบด้วยนะคะ โอ้โฮ แสบ
 ไม่เชื่อหูตัวเอง ขวัญและกำลังใจที่เคยห่อเหี่ยว
 หดหายไปได้กลับคืนมาอีกครั้ง พวกเราก็ก
 ะระวีกระวาดทำงานกันอย่างกระฉับกระเฉง
 หามรุ่งหามค่ำจริง ๆ แล้วพวกเราไม่ได้เห็น
 แก่เที่ยวหรือคะ แต่นาน ๆ ที่มีอะไรแบบนี้
 บ้าง มันก็ทำให้ชีวิตการทำงานมีรสชาติขึ้น
 ตอนแรกพวกเราก็ก็นึกแปลกใจคะ ว่าทำไมนาย
 เราถึงเกิดเอื้อเฟื้อจะพาพวกเราไปเที่ยวขึ้นมา
 พวกเราก็ก้อย ค้อย คอย เสร็จแล้วก็คอยหาย
 แล้วพวกเราก็ก็นึกแปลกใจ เพราะนายก็ยังคง
 เป็นนายคนเดิม คือ หลังจากคอยกันมา ๔ ปี
 แล้วพวกเราก็ก็นึกไม่ได้ไปหรือคะ

หนอย บ่นมาได้สักพัก มีคนมาผสมโรง
 เล่าอีก "นี่แก เจ้านายชั้นนะเชื่อมกว่าที่แกพูด
 อีกนะ ชั้นเกิดเป็นโรคไวรัสลงตัยนอนแหวอยู่
 โรงพยาบาล เจ้านายนะพอรู้ว่าแสบเป็นท้วง
 ริมแจ้นมาตอนชั้นยังพะงาบ ๆ อยู่ หน้าดาวอริ
 เป็ชว แกดามชั้นว่า เอ้อ คุณ เรื่องที่สมบอกให้
 คุณทำนะอยู่ที่ไหน จะได้ให้คุณเชึกเขาทำ
 เค็วคุณเป็นอะไรไป งานจะพลอยไม่เสร็จ
 เอ็ก ๆ ชั้นเกือบชกตาตั้งอยู่ตรงนั้นแล้ว พอตี
 แกคว่าแอปเปิ้ลของเชื่อมที่คนอื่นทัวมาฝาก

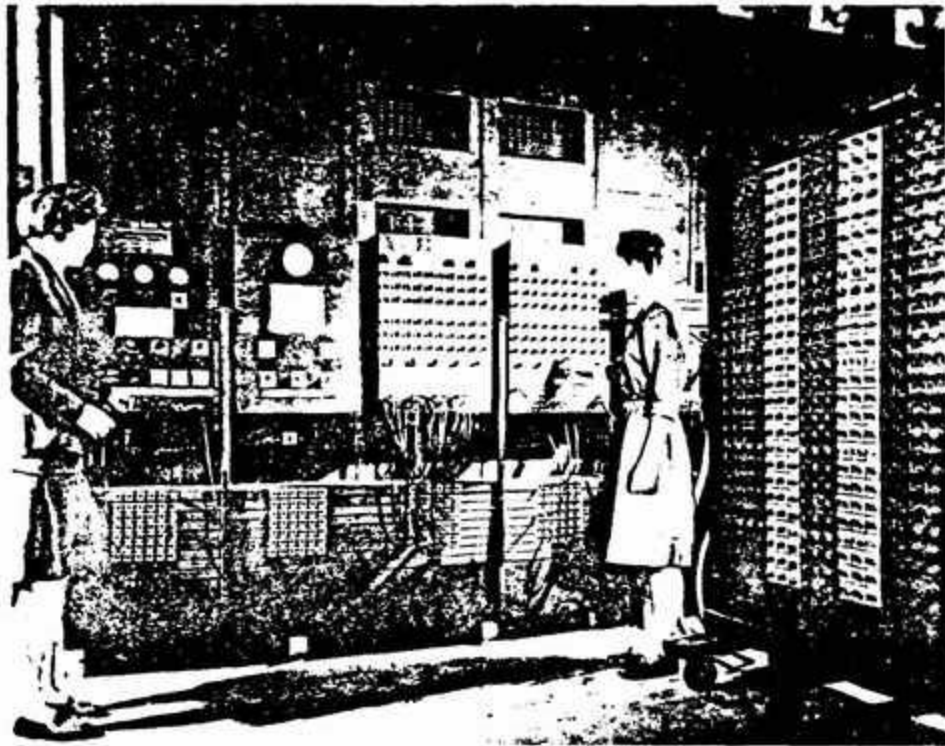
กักร่วมเสร็จ ก็เผ่นไปเลย"

พอที่เถอะ เอาแค่นี้แหละ ชื่นพูดต่อ
 ใครต่อใครจะมาช่วยซ้ำเติมเจ้านายกันอีก ดี
 เหมือนกันแฮะ นินทาเจ้านายแล้วมีคนแอบ
 เอาไปเขียนต่อ โดยไม่บอกว่าพวกหนูคือใคร
 อย่างนี้พอกับอิตาคนเขียนได้ ว่าง ๆ เอะ
 จะเอาอะไรดี ๆ มาขยายให้ฟังอีก บ้าย ขยาย
 เจ้าคะ ●

มารู้จักผมกันเถอะ

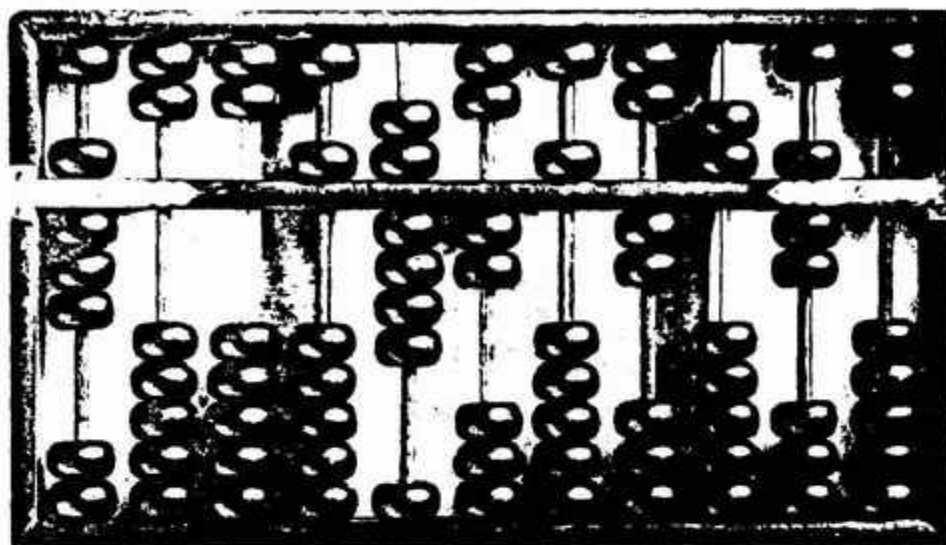
ไมโครวิท

ตระกูลผมไม่ใช่ตระกูลใหญ่ แต่ตระกูลใหญ่เกือบทุกตระกูลต้องเกี่ยวข้องกับคนในตระกูลผม ตระกูลผม ไม่ใช่เคนเนดีไทยหรือเคนเนดีเทศ แต่เป็นตระกูลระดับอินเตอร์ เพราะคนในตระกูลเข้าไปเกี่ยวข้องกับคนทั้ง โครภพ คือโลกนี้ โลกหน้า และโลกอื่น ในวงการเกษตร วงการผลิต วงการตลาด วงการขนส่งคมนาคม วงการเงินและธนาคาร วงการเมืองและการปกครอง รวมทั้งวงการทหาร ต่างก็ต้องอาศัยพวกผมไปช่วยงานทั้งสิ้น เรียกว่าตั้งแต่ไม้จิ้มฟันยันเรือรบละครับ คุณพอจะทราบไหมว่า ผมอยู่ในสกุลไหน? สกุลคอมพิวเตอร์ใจครับ

ญาติพี่น้อง

ซูเปอร์คอมพิวเตอร์ ผมชื่อไมโคร (ไม่ใช่รีดเล็ก ๆ นะครับ) นามสกุลคอมพิวเตอร์ ผมมีพี่อยู่ ๓ คน คนโตชื่อ ซูเปอร์ พี่คนนี้มีอำนาจมากที่สุด คิดเลขเร็วปรือ วินาทีหนึ่งพี่แก้คำนวณได้ถึง ๑๐๐ ล้านจำนวน พี่ซูเปอร์ชอบงานยักษ์ งานที่สลบซับซ้อน ใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ ฉางก็ไม่หมด เช่น งานวิจัยอวกาศ งานวิจัยอาวุธมหาประลัย อย่างสตาร์วอร์รี่ งานพยากรณ์อากาศและบรรยากาศผ่านดาวเทียม อู๊ย งานช่างทั้งนั้น

ความที่พี่ผมมีอำนาจมาก เลยชอบทำงานกับประเทศมหาอำนาจ อย่างสหรัฐ อังกฤษ ญี่ปุ่น สำหรับประเทศเล็ก ๆ อย่างประเทศไทยพี่ผมไม่เคยมาเลย แม้ว่าน้องน้อยที่น่ารักเช่นผมจะทำงานอยู่ในเมืองไทยก็ตาม ช่างใจดำเสียนี้กระไร

เมนเฟรม พี่คนรองชื่อเมนเฟรม พี่รองคิดเลขช้ากว่าพี่ใหญ่มาก แต่ถึงช้ายังไงก็ยังคิดได้ วินาทีละเป็นล้านจำนวน พี่เมนเฟรมชอบงานใหญ่แต่ไม่ถึงกับยักษ์ ชอบทำงานในที่หู ๆ เช่นในบรรษัทข้ามชาติ ธนาคารใหญ่หรือสถาบันวิจัยชั้นสูง มีคนติดต่อให้พี่รองผมมาทำงานในไทย แล้วตอนนี้ทำอยู่ที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ การบินไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และที่อื่น ๆ แหม รับทรัพย์ไม่หวัดไม่ไหวเลย

มินิ พี่มินิเป็นพี่สาม ตัวโตกว่าผมหน่อย คิดเลขเร็วกว่าผมเล็กน้อย แต่มีเนื้อที่สมองสำหรับจดจำมากกว่าผม พี่คนนี้ชอบทำงานในหน่วยงานขนาดใหญ่ถึงขนาดกลาง ในเมืองไทยนี้พี่ผมก็ทำงานให้ตั้งหลายที่นะ เช่นที่สำนักงาน ก.พ. ที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิต ที่กรมชลประทาน ที่การบินไทยที่พี่รองก็ทำอยู่ด้วย พี่สองคนเลยมีโอกาสพูดคุยกันบ่อย

ไมโครคอมพิวเตอร์ ผมเป็นลูกสุดท้องจึงมีคนรักมากเป็นพิเศษ แม้ผมจะคิดได้ช้ากว่าพี่ทุกคน จำได้น้อยกว่า แต่เนื่องจากผมมีขนาดเล็ก และผมคิดค่าบริการไม่แพง จึงมีผู้นิยมใช้ผมมากมาย ผมทำงานเป็นส่วนตัวให้นักบริหารระดับสูง นายห้างหรือเจ้าแก๊ว พ่อบ้าน แม่บ้าน เด็กเล็ก ๆ ที่ชอบเกมส์ แม้แต่หมอดู หรือพวงมาลัยเสียงรัก หากูก็ยังชอบใช้ผม ผมน่ารักขนาดไหน!

คนในครอบครัวแม้อยู่ห่างไกล แต่ด้วยรักและผูกพัน ก็ยังติดต่อให้ข่าวคราวกันอยู่ บางทีก็ติดต่อกันตรง ๆ ดื้อ ๆ ถ้าอยู่ไม่ไกล บางทีก็ติดต่อทางโทรศัพท์ถ้าอยู่ไกลกันหน่อย บางทีก็ผ่าน

สัญญาณดาวเทียม ถ้าอยู่กับคนละประเทศ หรือคนละทวีป การได้ติดต่อพูดคุยกัน ช่วยลดความคิดถึงไปเยอะครับ ก็ผมนะมันคนอ่อนไหว

บรรพบุรุษ

บรรพบุรุษของผมเป็นเรื่องที่ค่อนข้างสับสน บ้างก็ว่าผมมีเชื้อสายกรีกโดยต้นตระกูลไม่ใช่อาดัมส์ หรือ อีวา แต่เป็น abax หรือแผ่นไม้แบน บ้างก็ว่าผมมีเชื้อสายยิว โดยมีต้นตระกูลเป็นภาษาฮีบรูชื่อ abag ซึ่งแปลว่าดินหรือฝุ่น แต่สำหรับผมเชื่อว่าผมมีเชื้อสายจีน โดยมีต้นตระกูลชื่อ ช้วนผาน ซึ่งแปลว่าลูกคิด

ผมไม่อยากเข้าทรงเพื่อเรียกวิญญาณบรรพบุรุษมาสอบถามหาต้นกำเนิด เท่าที่ผมจำได้ชัดเจนก็มีรุ่นทวด รุ่นปู่ รุ่นพ่อ และแน่นอนรุ่นผมอีกรุ่น บางคนก็แปลกเนอะจำแต่เรื่องอดีต เรื่องปัจจุบันกลับจำไม่ได้ แต่ผมไม่ใช่คนอย่างนั้นแน่ครับ

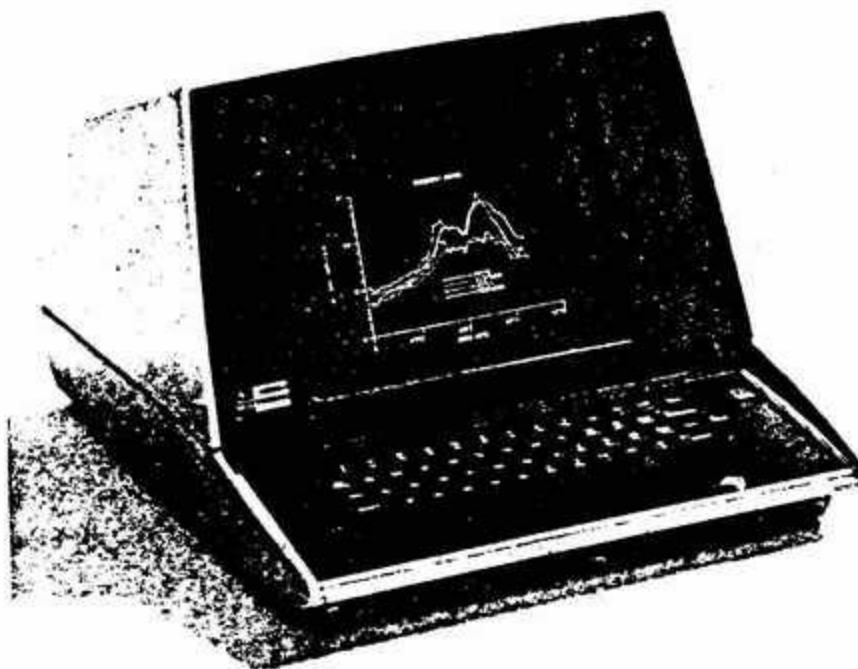
รุ่นหนึ่ง ก่อนที่คุณทวดผมจะถือกำเนิด พระพรหมได้เข้าฝันศาสตราจารย์ทางคณิตศาสตร์ ชาร์ลส์ แบบเบจ (Charles Babbage) แห่งมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ คุณชาร์ลส์ก็นำความฝันมาตีความเป็นตัวเลข เอ๊ย ไม่ใช่ เป็นแบบแปลนว่าคนในตระกูลต้องมีส่วนประกอบสำคัญ ๓ ส่วน คือ สตอร์ (Store) ทำหน้าที่เก็บข้อมูลและตัวเลข คอนโทรล (Control) ทำหน้าที่

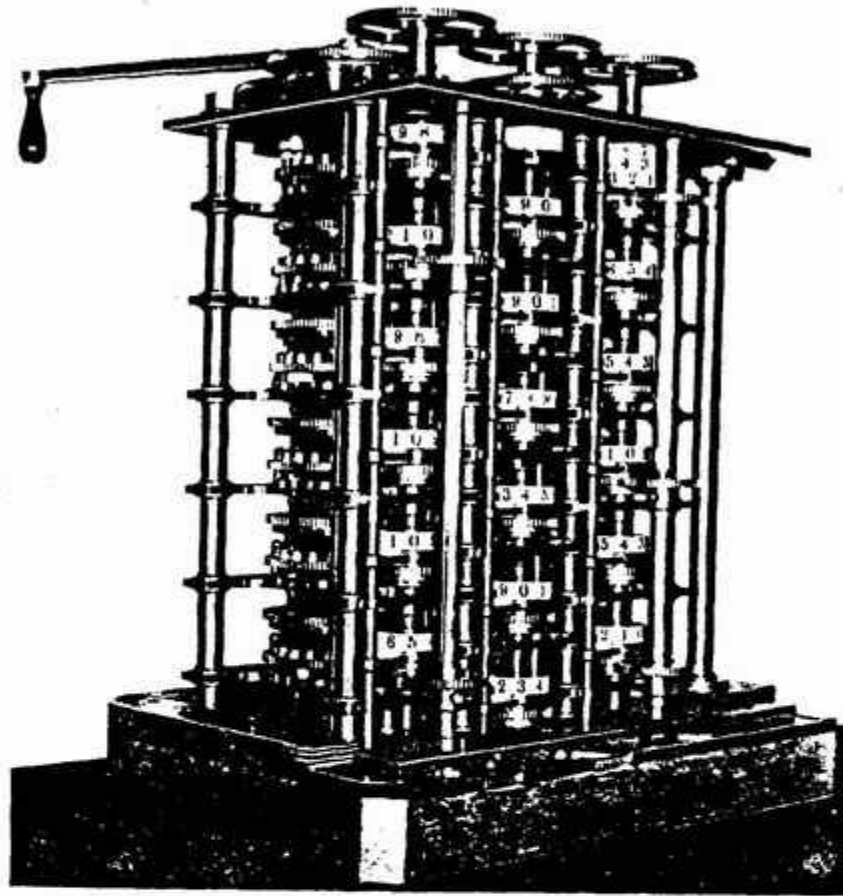
ควบคุมการทำงาน และมีล (Mill) ทำหน้าที่คำนวณ ซึ่งต้นแบบที่คุณชาร์ลส์คิดไว้ก็คือรูปแบบสมองของคนในตระกูลผมซึ่งทำงานอยู่ในปัจจุบัน

ปรากฏว่าคุณชาร์ลส์ท่านเป็นหมั่นครีบท่านอยากแสนอยากที่จะสร้างคุณทวดผม แต่ท่านสร้างไม่ได้เพราะเครื่องมือเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในสมัยนั้นยังไม่มี ต้องร้อยกว่าปีต่อมา นะะครับ ที่คุณทวดผมถึงได้ถือกำเนิด เซ้อ นำเสียดายที่มีอะไรมาขวางกั้น

คุณทวดผมถือฤกษ์กำเนิดในสหรัฐปีพ.ศ. ๒๔๘๙ แปลกแต่จริง พังให้ตี ๆ นะครับ ผู้ให้กำเนิดคุณทวดเป็นผู้ชายแท้ ๆ ๒ คนครับ อี้ยี้ ขนลุก ชื่อ John W. Mauchly และ J. Presper Eckert, Jr. ผมเลยไม่รู้ว่ใครเป็นคนคลอด และใครเป็นคนทำให้คลอด ถ้าคุณทราบก็ช่วยบอกผมด้วยนะครับ ท่านทั้งสองไปปรึกษากับบาทหลวง และตั้งชื่อเล่นคุณทวดว่า ENIAC โดยมีชื่อจริง Electronic Numerical Integrator and Calculator

พวกที่เกิดรุ่นเดียวกับคุณทวดเขาเรียกว่า พวกรุ่น ๑ ไม่ใช่เนื้อผงหุยานนะครับ เป็นเนื้อเหล็กหนัก ถึง ๓๐ ตัน บรรจุหลอดสุญญากาศ ๑๘,๐๐๐ หลอด รูปร่างจึงอ้วนใหญ่เทอะทะ แต่ใจเสาะซีโรคป่วยเป็นโรคหลอดขาดบ่อย ๆ พอป่วยที่ท่านก็เกงานเป็นวันหรือเป็นเดือน แต่ถึงกระเสาะกระแสะท่านก็คิดเลขเร็วครับ คิดได้ถึง ๓๐๐ จำนวนในหนึ่งวินาทีนะ สมัยนั้นท่านคิดเลขเร็วกว่าใครเพื่อนฝ่ายสัมพันธมิตรจึงให้ท่านคำนวณวิถีกระสุนปืนใหญ่เรียกว่าเกิดมาปั๊บก็สร้างสรรค์เชิงทำลายปั๊บ พวกญาติพี่น้องของคนที่ยายเพราะกระสุนตกผิดที่ถือโหลให้ท่านด้วยครับ เพราะแม้ท่านคำนวณเร็วก็ไม่เที่ยงตรงร้อยเปอร์เซนต์ครับ ทิศวะระตะกั๊ง มิตะกั๊ง ดะนะมะตะกั๊ง ทิมิศวะระตะกั๊ง เป็น ภาษาบาลี แปลว่า ที่ควรตกไม่ตก ดันมาตกที่มีควรตก เอวัง

คุณทวดผมแม้จะสิ้นลมไปแล้ว เขาก็ยังเก็บซากไว้ให้ลูกหลานเช่นไหว้ อย่างที่ผมบอก
ล่ะครับ ตระกูลผมนะอินเตอร์ จะเก็บซากทั้งที่ต้องใหญ่หน้อย เขาก็เอาซากคุณทวดผมไว้ที่
สถาบัน Smithsonian ไว้เทศกาลเซ็งเหม็งคราวหน้าผมจะลาพักร้อนไปไหว้ศพท่านหน้อย
ทำใจได้ผมมันชวนป่วยปีแป๋ก้อ ตราลูกกตัญญูเสียด้วย

รุ่นสอง คุณปู่ผมพัฒนาขึ้นมาอีก มีรูปร่างเล็กกว่าคุณทวดมาก แต่ทำงานเร็วกว่าคุณทวด
ถึง ๑๐๐๐ เท่า แถมยังคิดค่าบริการถูกกว่าอีกเกือบ ๑๐ เท่า เหตุที่ท่านทำงานได้เร็วขึ้นและ
ถูกลง เพราะท่านหันมาใช้ทรานซิสเตอร์แทนหลอดสุญญากาศ คุณปู่ผมนี่แหละครับที่มาเมือง
ไทยแบบเสือผืนหมอนใบ ท่านผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ พร้อมเสือรุ่น IBM
1401 และหมอนรุ่น IBM 1620

รุ่นสาม คุณพ่อผมตัวเล็กกว่าคุณปู่อีกนะ ท่านเลียนแบบคุณปู่ที่ทำกับคุณทวด คือท่าน
ทำงานเร็วกว่าคุณปู่ถึง ๑๐๐๐ เท่า และคิดค่าบริการถูกกว่าถึง ๑๐ เท่า ที่ท่านทำเช่นนี้ได้เพราะ
ท่านไปได้เคล็ดวิชาผืนกมปราน หรือวงจรรวมที่เรียกว่า Integrated Circuit

รุ่นสี่ รุ่นผมที่เขาเรียกว่า บิ๊กจิว ยิงจิวยิงแจ้ว แกรมเขื่อยังไม่ทิ้งแถว เพราะผมทำงานเร็วกว่าคุณพ่อถึง ๑๐๐๐ เท่า ค่าบริการก็ถูกกว่าเยอะ ผมเลียนแบบคุณพ่อครับ ผมไปเจอคัมภีร์ย่อกระดูกของวัดเส้าหลิน ชื่อทางฆราวาสว่า VISL และมีชื่อทางสงฆ์ว่า Very Large Scale Integrartion ในคัมภีร์ระบุว่า เป็นการรวมวงจรจำนวนมาก ๆ เข้าไว้ด้วยกัน แล้วย่อส่วนจนเหลือขนาดเพียงไม่กี่ตารางมิลลิเมตร

ความที่ผมเล็กมากนี่เอง ทำให้ผมแทรกซึมเข้าไปอยู่ในเครื่องมือต่าง ๆ มากมาย ถ้าตีฆ้องร้องเป่าก็ต้องบอกว่า แทรกซึมนุ่มนวล ใช้น้ำแล้วเหมือนไม่ได้ใส่อะไรเลย เครื่องมือที่ผมแทรกตัวอยู่ได้แก่ เครื่องถ่ายเอกสารมีด้าใหม่ เครื่องวัดสายตา เครื่องเอกซเรย์ โอ๊ย ร้อยแปดพันเก้า รู้ไหมแม้แต่ชุดชั้นในของพวกคุณ ผมก็อาจเห็นมาแล้ว ตาวิเศษเห็นนะ อย่างที่ปะปะในเครื่องซักผ้า ผมนะโชคดี มาเมืองไทยก็มาจังหวัดบึงทองเที่ยวไทย เลยได้ไปเที่ยวทำงานตั้งหลายที่ เหนือ ใต้ ออก ตก ผมไปมาแล้วทั้งนั้น ถ้าเจอผมก็ใช้ผมนี้มนวลหน่อย ถือว่าส่งเสริมคนต่างถิ่นด้วยครับ

(จบตอนหนึ่ง ชิวประวัติ โปรดติดตามตอนสอง สวีระ)

ตัดแปลงจาก คอมพิวเตอร์ที่รัก ของดร.ครรบิต มาลัยวงศ์ ค้นคว้าเพิ่มเติมโดยยึดหนังสือชื่อ

Computers Today D.H.Sanders An Introduction to Computers and Informations Processing

R.A. Stern และ N. Stern

ด้วยอภินิทนาการ

จาก

สมาคมผู้ส่งออกกาแฟ

เลขที่ ๑๖/๑ ถนนเกษมราษฎร์

แขวงคลองตัน เขตพระโขนง

โทร. ๒๒๑๖๐๙๐

ถ้อยคำเด็ด ๆ ที่ทำให้ลูกน้องจ๋อย แล้วจะได้เลิก เสนอความคิดใหม่ ๆ

- เราไม่เคยทำกันมาก่อนเลยนี่
- ไม่ได้ผลหรอกน่า
- ไม่มีเวลาหรอกนี่
- คงหาคนทำไม่ได้
- ว่าง นอกงบบฯ
- สงสัยเรายังไม่พร้อม
- ตามทฤษฎีมันก็ใช้ได้อยู่หรอก ทางปฏิบัติจะทำได้เร็ว

- ถ้ามันดีจริง คนอื่นก็ต้องทำกันแล้วนี่
- มันจะล้าสมัยเกินไปนะ
- มันล้าสมัยไปแล้วละ
- แล้วคุยกันใหม่ก็แล้วกัน
- น่ากลัวคุณจะยังไม่เข้าใจปัญหา

- อ้อ...เลย ไอ้เรามันแค่ลูกกระจอก
- เราไม่สนเรื่องจิบจ้อยพรรคนั้นพรรค
- ตอนนี้โครงการเราเพียงเลย เอาไว้ก่อนเดอะ
- ลองไปสำรวจตลาดมาก่อน
- ก็เค้าทำกันมาตั้ง ๒๐ ปีแล้ว มันคงคืออยู่แล้วนะ
- ผมรู้ว่ามันไม่สำเร็จหรอก
- ตั้งคณะทำงาน
- ค่อย ๆ คุไปก็แล้วกัน
- ไม่ใช่ธุระของเราชะหน่อย
- ใช้กับที่ทำงานผมไม่ได้แน่
- อ้อ...ก้าวเร็วนัก
- เอาอีกละ
- ไปร่างโครงการมาซิ
- ไม่เห็นมันจะเกี่ยวตรงไหน
- ทำไม่ได้ ชักกับกฎ_____
- มันเกี่ยวข้องกับการเมือง
- ฟัง ๆ คุก็คืออยู่หรอก แต่อย่าเพิ่งคาดหวังว่ามันจะได้ผล
- ไม่อยู่ในแผน
- ไม่มีกฎว่าจะต้องทำนี่
- ไม่เห็นมืออยู่ในคู่มือการปฏิบัติงานเลย
- เพิ่มภาระเปล่า ๆ
- ไม่ใช่หน้าที่
- เร็วไป
- ช้าไป
- คนไม่ยอมรับแหง
- คุณนะ ไม่มีวันเข้าใจหรอก

ศูนย์ข่าวการสอบ

ศูนย์ข่าวการสอบเป็นบริการหนึ่งของสำนักงาน ก.พ. ที่เป็นสื่อกลางระหว่างผู้จ้างงานกับผู้ว่างงาน โดยเป็นแหล่งข้อมูลเผยแพร่ข่าวรับสมัครงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ซึ่งจะช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายแก่ผู้ว่างงานที่ไม่ต้องเดินทางไปดูข่าวรับสมัครของหน่วยงานต่าง ๆ หลายแห่งและยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานผู้จ้างที่มีโอกาสได้คัดเลือกบุคคลได้เพียงพอกับความต้องการ โดยเฉพาะกรณีที่ต้องการวุฒิที่ขาดแคลน

ท่านที่สนใจเกี่ยวกับข่าวรับสมัครงาน ขอเชิญที่ศูนย์ข่าวการสอบ สำนักงาน ก.พ. ได้ทุกวันเวลาสำหรับหน่วยงานที่ประสงค์จะแจ้งข่าวการรับสมัครงานเพื่อเผยแพร่ที่ศูนย์ข่าวการสอบนี้ ขอให้ส่งข้อมูลไปยังฝ่ายสรรหาและพัฒนา กองการสอบ สำนักงาน ก.พ. เรายินดีที่จะเป็นสื่อกลางให้ทุกหน่วยงานโดยไม่คิดค่าบริการใด ๆ ทั้งสิ้น และกรุณาส่งข้อมูลไปแต่เนิ่น ๆ ก่อนการเปิดรับสมัครด้วย

ต่อไปนี้เป็นบางส่วนของข่าวการรับสมัครงานจากศูนย์ข่าวการสอบ ซึ่งยังมีอีกมากมาย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เปิดรับสมัคร สอบคัดเลือก/ตั้งแต่ บัดนี้ ถึง ๑๗ เมษายน ๒๕๓๐
ตำแหน่ง **อาจารย์ ระดับ ๔** ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
วุฒิการศึกษา ปริญญาโท หรือ ปริญญาเอกทางพัฒนาชุมชน หรือสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
หรือพัฒนาสังคมฯ

สอบถามรายละเอียดได้ที่ ขอนแก่น โทร. ๒๓๙๗๕๕ ต่อ ๑๓๗๐, ๑๗๗๐
กรุงเทพฯ โทร. ๒๕๕๘๓๒๘, ๒๕๕๘๓๒๙

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

เปิดรับสมัคร สอบคัดเลือก/ตั้งแต่ บัดนี้ถึง ๒๔ เมษายน ๒๕๓๐

ตำแหน่ง **นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ ๓**

วุฒิการศึกษาปริญญาทางเภสัชศาสตร์

สอบถามรายละเอียดได้ที่ สำนักงานเลขานุการกรมฯ โทร. ๒๒๓๖๘๗๐

สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ

เปิดรับสมัคร สอบแข่งขัน/ตั้งแต่บัดนี้ ถึง ๒๔ เมษายน ๒๕๓๐

ตำแหน่ง **๑. เจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์ ๑ ระดับ ๑**

วุฒิการศึกษา ม. ๓, (ม. ๖ เดิม หรือ ม.ศ. ๓)

ตำแหน่ง **๒. เจ้าหน้าที่เทคนิคศึกษา ๒ ระดับ ๒**

วุฒิการศึกษา ปวส. หรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ทางช่างอิเล็กทรอนิกส์

ตำแหน่ง **๓. นายช่างอิเล็กทรอนิกส์ ๒ ระดับ ๒**

วุฒิการศึกษา ปวส. หรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ทางช่างอิเล็กทรอนิกส์

ตำแหน่ง **๔. นักผลิตไอโซโทป ๓ ระดับ ๓ (ด้านชีวเคมี)**

วุฒิการศึกษา วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาชีวเคมี

สอบถามรายละเอียดได้ที่ งานการเจ้าหน้าที่ (ชั้น ๓) แผนกสารบรรณ

สำนักงานเลขานุการกรม สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ

ถนนวิภาวดีรังสิต บางเขน กทม.

โทร. ๕๗๙๐๑๓๘-๙, ๕๗๙๕๒๓๐-๔

กรมประมง

เปิดรับสมัคร สอบแข่งขัน/ตั้งแต่ บัดนี้ ถึง ๓๐ เมษายน ๒๕๓๐

ตำแหน่ง **บุคลากร ๓**

วุฒิการศึกษาปริญญาโททางการบริหาร สาขาการบริหารงานบุคคล

สอบถามรายละเอียดที่ กองการเจ้าหน้าที่ฯ โทร. ๒๘๑-๕๕๗๗

มหาวิทยาลัยศิลปากร

เปิดรับสมัคร สอบแข่งขัน/ตั้งแต่บัดนี้ ถึง ๓๐ เมษายน ๒๕๓๐

ตำแหน่ง **นายช่างเทคนิค ๒**

วุฒิกการศึกษา ปวส.ทางช่างกลโลหะ หรือช่างเชื่อมโลหะแผ่น
สอบถามรายละเอียดที่ แผนกสารบรรณ มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ
หรือจังหวัดนครปฐม (กรุงเทพฯ โทร. ๒๒๒๔๘๕๑)

กรมศุลกากร

เปิดรับสมัคร สอบแข่งขัน/ตั้งแต่บัดนี้ ถึง ๑๐ เมษายน ๒๕๓๐

ตำแหน่ง **เจ้าหน้าที่ประเมินอากร ๓ (ด้านต่างประเทศ)**

วุฒิกการศึกษาปริญญาตรีทางเศรษฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ บริหารธุรกิจ บัญชี การคลัง
กฎหมาย วิทยาศาสตร์สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป สาขาชีววิทยา สาขา
ฟิสิกส์ จากต่างประเทศ

สอบถามรายละเอียดที่ ฝ่ายพัฒนาบุคคล กองการเจ้าหน้าที่ กรมศุลกากร
โทร. ๒๔๙๐๔๓๑-๔๐

สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

กระทรวงยุติธรรม

เปิดรับสมัคร สอบแข่งขัน/ตั้งแต่บัดนี้ ถึง ๑๖ เมษายน ๒๕๓๐

ตำแหน่ง **เจ้าพนักงานอบรมและฝึกอาชีพ ๒ (ด้านคนตรี)**

วุฒิกการศึกษา ปกศ.ชั้นสูงวิชาเอกคนตรี หรือ ประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงสาขา
ดุริยางคสากล

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ สอนวิชาดนตรีแก่เด็กและเยาวชนชาย

สอบถามรายละเอียดที่ งานการเจ้าหน้าที่ กองอำนวยการ สถานพินิจและคุ้มครอง
เด็กกลาง โทร. ๒๒๔๑๕๔๗

ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เปิดรับสมัคร สอบคัดเลือก/ตั้งแต่บัดนี้ ถึง ๑๐ เมษายน ๒๕๓๐

ตำแหน่ง **อาจารย์ ระดับ ๔** อัตราเงินเดือนขั้น ๓,๗๔๕ บาท

วุฒิการศึกษา **ปริญญาโทสาขาวิศวกรรมอุตสาหการ**

สอบถามรายละเอียดที่ งานกรเจ้าหน้าที่ สำนักงานเลขานุการ คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เปิดรับสมัคร สอบคัดเลือก/ตั้งแต่บัดนี้ ถึง ๖ เมษายน ๒๕๓๐

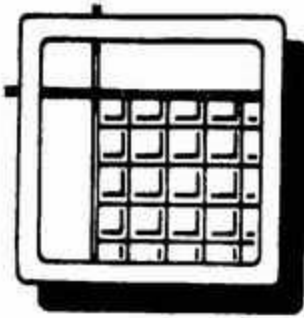
ตำแหน่ง **อาจารย์ ระดับ ๔** อัตราเงินเดือนขั้น ๓,๗๔๕ บาท

วุฒิการศึกษา ๑. **ปริญญาโททางการสื่อสารมวลชน วารสารศาสตร์ หรือ นิเทศศาสตร์**

๒. **มีพื้นฐานปริญญาตรีทางด้านวิทยุกระจายเสียง หรือ ประ-
สพการณ์ทางด้านวิทยุกระจายเสียง**

สอบถามรายละเอียดที่ สำนักงานเลขานุการคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โทร. ๒๒๑๕๙๕

กฎหมายและระเบียบใหม่ พร้อมคำอธิบาย

ที่ นร ๐๒๐๑/ว ๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ มกราคม ๒๕๓๐

เรื่อง รายงานการไปร่วมประชุม ศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ
ของข้าราชการ

เรียน เลขาธิการ ก.พ.

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร ๐๒๐๑/ว ๘๘ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๑๙

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีให้ข้าราชการเสนอรายงานการไปร่วมประชุมศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ ให้รัฐมนตรีเจ้าของเรื่องเป็นผู้พิจารณาสั่งการต่อไปได้ โดยไม่ต้องเสนอให้นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีก และถ้ารายงานนั้นเกี่ยวข้องกับกระทรวงใดก็ให้ส่งกระทรวงนั้นพิจารณาด้วย นั้น

บัดนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาทบทวน การเสนอรายงานการไปร่วมประชุม ศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน และไปราชการต่างประเทศของ ข้าราชการ ใน ๒ ลักษณะ คือ

๑. รายงานการไปศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน และประชุม ณ ต่างประเทศ ให้เสนอปลัด กระทรวง ปลัดทบวง หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า เพราะถือว่าเป็นเรื่องทางวิชาการเฉพาะของกรม ยกเว้นถ้ามีข้อเสนอปรับปรุงหรือแนวความคิดใหม่ ๆ ให้สรุปเสนอรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณา

๒. รายงานการไปเจรจาธุรกิจและการประชุมนานาชาติ การประชุมคณะกรรมการพิเศษ หรือคณะทำงานต่าง ๆ ตลอดจนคณะกรรมการร่วมระหว่างประเทศอันเกี่ยวกับการบริหารและการปฏิบัติงานเฉพาะเรื่อง ให้เสนอรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เพราะเป็นเรื่องในทางบริหารหรือแจ้งผลการเจรจาธุรกิจให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๓๐ เห็นชอบตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ เว้นกรณีของกระทรวงกลาโหม ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

อนันต์ อนันตกุล

(นายอนันต์ อนันตกุล)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

โทร. ๒๘๑๒๒๔๐

คำอธิบาย

หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๑/ว.๘ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๓๐
เรื่อง รายงานการไปร่วมประชุม ศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศของข้าราชการ

การออกหนังสือฉบับนี้มีเหตุผลอย่างไร

เหตุผลในการออกหนังสือฉบับนี้สืบเนื่องมาจากเดิม การเสนอรายงานการไปร่วมประชุม ศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ ให้เสนอต่อรัฐมนตรีเจ้าของเรื่องเป็นผู้พิจารณา สั่งการ โดยที่เรื่องต่าง ๆ ที่เสนอดังกล่าว ส่วนใหญ่เป็นเรื่องทางวิชาการเฉพาะกรม ดังนั้นเพื่อความเหมาะสมจึงได้ออกหนังสือฉบับนี้เพื่อปรับปรุงการรายงานดังกล่าวให้รายงานต่อปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงได้

สาระสำคัญของหนังสือฉบับนี้มีอย่างไร

หนังสือฉบับนี้มีสาระสำคัญคือ การรายงานการไปศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน และประชุม ณ ต่างประเทศ ให้รายงานต่อปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า เว้นแต่มีข้อเสนอปรับปรุงหรือแนวคิดใหม่ ๆ จึงให้เสนอรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อทราบ

ส่วนเรื่องรายงานไปเจรจาธุรกิจ การประชุมนานาชาติ การประชุมคณะกรรมการพิเศษหรือคณะทำงานต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการบริหารและการปฏิบัติการเฉพาะเรื่อง ให้เสนอรัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณา

วินัยข้าราชการ

อุทธรณ์ก่อนทำผิด

เอกศักดิ์ ตริกรุณาสวัสดิ์

ชีวิตข้าราชการที่ปฏิบัติงานอยู่ทุกวันมักจะเจอกับปัญหาวัสดุ ครุภัณฑ์ หรือเอกสารของทางราชการแตกหัก สูญหายอยู่เสมอ บางครั้งก็เป็นเรื่องเงินสูญหาย อาจเป็นเงินเดือนหรือเงินที่อยู่ในความรับผิดชอบก็ได้ เมื่อเกิดเหตุขึ้นมาแล้วผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบก็ต้องรับผิดชอบทางวินัยต่อกรณีดังกล่าว รวมตลอดจนชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วย เอาละเรามาดูกันถึงสิ่งที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วกันดีกว่า เพื่อจะได้เป็นเครื่องเตือนใจได้บ้าง

ป็นหาย (๑)

นายแพะ ได้รับมอบหมายให้เป็นแหวรรักษาการณ์ประจำ และดูแลรักษาทรัพย์สินบริเวณสถานที่ราชการ และต้องจ่ายอาวุธปืนให้แก่ยามด้วย เมื่อมารับหน้าที่ต่อจากนายม้า ก็ไม่ได้ตรวจนับอาวุธปืนที่เก็บรักษาไว้ในตู้บนสถานที่ราชการแต่อย่างใด ต่อมานายช้างซึ่งเป็นยามได้มาเบิกอาวุธปืนตามระเบียบ นายแพะ เปิดตู้หยิบอาวุธปืนให้ไป ๑ กระบอก พร้อมกระสุนจำนวนหนึ่ง และถือโอกาสตรวจนับดูอาวุธปืนในตู้ด้วย ปรากฏว่าอาวุธปืนในความรับผิดชอบหายไป ๑ กระบอก นายแพะ จึงรีบรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบเพื่อติดตามหาตัวผู้ที่กระทำผิดต่อไป แต่อย่างไรก็ตามในขั้นนี้ นายแพะ ได้ยินยอมซื้ออาวุธปืนขนาดเดียวกันชดใช้ให้แก่ทางราชการเรียบร้อยแล้ว การกระทำของนายแพะ เป็นการไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการตามระเบียบของทางราชการด้วยความเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ และไม่ถือและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามมาตรา ๖๘ และมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือตัดเงินเดือน ๑๐% ๔ เดือน (๓๙.๒๙.๐๖)

ปิ่นหาย (๒)

ทางราชการได้สั่งให้นายหลง เดินทางไปราชการเพื่อสืบสวนและติดตามผู้ต้องสงสัยคดีอาญารายหนึ่ง นายหลง ได้เบิกอาวุธปืนของทางราชการพร้อมกระสุนปืนไปใช้ด้วยระหว่างติดตามเฝ้าผู้ต้องสงสัยรายนั้น นายหลง เกิดปวดท้องกระทันหันจึงแวะเข้าห้องส้วมเพื่อจัดการธุระส่วนตัวและหยิบปืนวางไว้ข้างตัว เมื่อเสร็จธุระแล้ว นายหลง ก็ได้รับออกมาเฝ้าผู้ต้องสงสัยต่อ ภายหลังเมื่อนายหลง ทราบว่าลืมอาวุธปืนไว้ในห้องส้วมแห่งนั้น จึงรีบกลับไปค้นหาและสอบถามผู้ที่อยู่ใกล้เคียง ก็ไม่ทราบถึงร่องรอยของอาวุธปืนแต่อย่างใด การกระทำของนายหลง เป็นการไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ แต่อย่างไรก็ตามนายหลง ก็ได้นำเงินมาชดใช้ราคาอาวุธปืนที่สูญหายไปให้แก่ทางราชการแล้ว โทษที่ได้รับคือภาคทัณฑ์ (๓๕.๒๙.๑)

ปล้นเงินเดือน (๑)

นายซ้า ได้เดินทางไปรับเงินค่าใช้จ่ายเรื่องอาหารของหน่วยงานที่อยู่ในความรับผิดชอบปรากฏว่านายซ้า เดินทางไปรับเงินดังกล่าวจำนวน ๗ หมื่นบาทเศษ ตามลำพังคนเดียวโดยมิได้จัดให้มีกรรมการควบคุมเงิน หรือติดต่อขอเจ้าหน้าที่ตำรวจไปให้ความคุ้มครองแต่อย่างใด เป็นเหตุให้ในระหว่างเดินทางกลับเงินจำนวนดังกล่าวถูกคนร้ายดักปล้นไปหมด แต่อย่างไรก็ตามนายซ้า ก็ได้ยินยอมชดใช้เงินจำนวนนั้นให้แก่ทางราชการแล้ว การกระทำของนายซ้า เป็นการไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการตามระเบียบของทางราชการด้วยความเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการและไม่ถือและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการตามมาตรา ๖๘ และมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือภาคทัณฑ์ (๑๘.๒๙.๐๗)

ปล้นเงินเดือน (๒)

นายชวน กับนายชม ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการไปรับเงินเดือนของเพื่อนข้าราชการ เมื่อทั้งสองคนได้รับเช็คเงินสดจากทางราชการแล้ว ระหว่างเดินทางไปธนาคารเพื่อเบิกเงินสด

ก็พบกับเพื่อนข้าราชการอีกส่วนราชการหนึ่งกำลังจะกลับที่ทำงาน นายชวนจึงอนุญาตให้ นายชม กลับก่อนโดยอาศัยรถยนต์ของเพื่อนข้าราชการไป แล้วนายชวน ไปเบิกเงินสดจาก ธนาคารจำนวนแสนห้าหมื่นบาทเศษ ระหว่างเดินทางกลับมีคนร้ายดักปล้นเงินเดือนไปหมด นายชวน จึงรีบกลับมาแจ้งให้นายอำเภอทราบด้วยวาจา แต่มิได้แจ้งความต่อตำรวจพร้อมกับ ขออนุญาตเดินทางไปหาเงินมาชดใช้ให้ อีก ๔-๕ วันต่อมา ภรรยา นายชวน จึงนำเงินจำนวนดังกล่าวมาชดใช้คืนให้แก่ทางราชการ การกระทำของนายชวนเป็นการไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตามระเบียบของทางราชการด้วยความเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ ตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ตัดเงินเดือน ๑๐% ๒ เดือน ส่วนนายชม เป็นการไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบแบบธรรมเนียมของ ทางราชการ ตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือภาคทัณฑ์ (๔๘.๒๗.๑๗)

หลอกเอาเงินเดือน

นางยุ้ย เป็นข้าราชการอยู่ในอำเภอรอบนอก ได้รับมอบหมายให้ไปรับเงินเดือนของ เพื่อนข้าราชการในหน่วยงานของตนจากหน่วยงานระดับจังหวัด ในการเดินทางไปราชการครั้งนี้ นายเจียว ซึ่งอ้างตนเองเป็นตำรวจชั้นสัญญาบัตรมาตีสินทและรับอาสาขับรถยนต์ให้ด้วยเมื่อนาง ยุ้ย รับเช็คเงินสดจากจังหวัดแล้วแทนที่จะขอแลกเช็คเป็นใบเปย์อินจากธนาคาร นางยุ้ย กลับ นำเช็คดังกล่าวไปขึ้นเป็นเงินสดจำนวนแสนบาทเศษจากธนาคาร และในระหว่างติดต่อราชการ อยู่นั่นเอง นางยุ้ย เกิดปวดบัสสาวะ จึงฝากกระเป๋ารรจุนเงินสดจำนวนดังกล่าวไว้กับนายเจียว เมื่อนางยุ้ย กลับออกมาจากห้องน้ำ ปรากฏว่านายเจียว ได้ล่องหนไปพร้อมกับกระเป๋านั้น เสียแล้ว นางยุ้ย จึงรีบติดต่อขอความช่วยเหลือจากญาติของตนหยิบยืมเงินจำนวนดังกล่าวมา ชดใช้คืนให้แก่ทางราชการเรียบร้อยแล้ว (หลังเกิดเหตุ ๒ วัน) การกระทำของนางยุ้ย เป็นการ ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ และไม่ถือและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามมาตรา ๖๘ และมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือภาคทัณฑ์ (๑๘.๒๙.๐๔)

ใบเสร็จรับเงินหาย (๑)

หลังจากเลิกงานตอนเย็นแล้ว นายขยัน ได้นำใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมที่ได้ใช้หมดแล้วจำนวน ๑๐ เล่ม ออกจากสำนักงานไปที่บ้านพักของตนโดยผลการเพื่อใช้ประกอบการจัดทำงบเดือนโดยไม่ได้ขออนุญาตจากผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาใบเสร็จรับเงินดังกล่าว เมื่อนายขยัน หอบเอกสารต่าง ๆ เดินทางกลับถึงบ้านพัก ปรากฏว่าใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าวได้หายไปจำนวน ๒ เล่ม จากการสอบสวนไม่ปรากฏว่ามีการทุจริตเกี่ยวกับการเงินแต่อย่างใด และไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรงการกระทำของนายขยัน คงเป็นเพียงการไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบแบบธรรมเนียมของทางราชการตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือภาคทัณฑ์ (๐๖.๒๙.๐๖)

ใบเสร็จรับเงินหาย (๒)

นายใช้ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเก็บเงิน เมื่อรับเงินและออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้มาขอรับบริการจากทางราชการแล้วจนถึงบ่ายโมง ซึ่งจะต้องมีผู้อื่นมารับเวรต่อนายใช้ กลับวางสมุดใบเสร็จรับเงินเล่มที่ยังใช้อยู่ไว้บนโต๊ะนั้นแล้วออกเวรไป เมื่อเวรบ่ายมาทำงานก็หาสมุดใบเสร็จรับเงินไม่พบ จึงรับเงินไว้ก่อน และลงรายการรับเงินไว้ รุ่งขึ้นนายใช้ จึงทราบว่าใบเสร็จรับเงินเล่มนั้นหายไป และค้นหาดูก็พบชิ้นส่วนของใบเสร็จรับเงินเล่มนั้นที่กั้นถังขยะ จากการตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ ปรากฏว่าจำนวนที่ได้รับกับจำนวนเงินที่ทางราชการเรียกเก็บถูกต้องตรงกัน ไม่มีการทุจริตเกิดขึ้น ทางราชการจึงได้สั่งยกเลิกใบเสร็จเล่มนั้นเฉพาะส่วนที่เหลือ พร้อมทั้งแจ้งความต่อตำรวจไว้เป็นหลักฐานด้วย การกระทำของนายใช้ เป็นการไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการตามระเบียบของทางราชการด้วยความเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ ตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือภาคทัณฑ์ (๔๘.๒๗.๑๙)

คนตาย+รถคว่ำ

ทางราชการได้สั่งให้นายบุญ เดินทางไปปฏิบัติราชการในภูมิภาค นายบุญได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาให้ใช้รถยนต์ของทางราชการในการออกไปปฏิบัติงานครั้งนี้ด้วยระหว่างการปฏิบัติงาน นายบุญ มีความจำเป็นต้องเดินทางมาราชการที่ต้นสังกัดในส่วนกลาง จึงได้ฝากกุญแจรถยนต์ไว้กับนายม้วย เป็นเหตุให้นายม้วย นำรถยนต์คันดังกล่าวออกไปใช้ธุระส่วนตัวและประสบอุบัติเหตุจนเสียชีวิต อีกทั้งรถยนต์ได้รับความเสียหายคิดเป็นเงินเกือบสี่หมื่นบาท ซึ่งนายบุญ ก็ได้ยินยอมทำสัญญารับสภาพหนี้โดยขอผ่อนชำระให้กับทางราชการแล้ว การกระทำของนายบุญ เป็นการไม่ถือและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือภาคทัณฑ์ (๐๑.๒๕.๐๒)

รถคว่ำ (๑)

นายช่าง ได้สั่งให้นายนก ขับรถยนต์ของทางราชการไปติดต่อราชการที่กรมระหว่างเดินทางปรากฏว่ารถยนต์เกิดอุบัติเหตุพลิกคว่ำได้รับความเสียหาย นายช่าง ก็มีได้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามระเบียบ แต่กลับขออนุมัติซ่อมโดยอ้างว่ารถยนต์เสียหายตามสภาพการใช้งาน ครั้นทางกรมทักท้วงจึงทำบันทึกรายงานผู้บังคับบัญช้าย้อนหลัง และชี้แจงต่อกรมว่าได้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบมาแต่ต้นแล้วซึ่งเป็นเท็จ การกระทำของนายช่างเป็นการรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา และไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามมาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ แต่โดยที่กรณีนี้เป็นการนำรถยนต์ไปใช้ในราชการโดยได้รับอนุญาตแล้ว และอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นก็เป็นเหตุสุดวิสัย โทษที่ได้รับคือภาคทัณฑ์ (๐๕.๒๕.๑๑)

รถคว่ำ (๒)

นายขาว ได้ขับรถยนต์ของทางราชการไปหานายดำ เพื่อนข้าราชการเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับแผนการทำงานโดยมิได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา ระหว่างเดินทางกลับเกิดอุบัติเหตุ

รายนต์คันทังกล่าวได้แถลงข่าทางชนแวงเหล็กกันทางโคง จนเกิดความเสียหายทั้งรายนต์และแวงเหล็ก นายขาว ยินยอมชดใช้ค่าเสียหายให้ทั้งหมดและจัดการซ่อมแซมรคันทังกล่าวเสร็จเรียบร้อยใช้การได้ดีแล้ว การกระทำของนายขาว เป็นการไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบแบบธรรมเนียมของทางราชการ มาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือตัดเงินเดือน ๑๐% ๓ เดือน (๓๖.๒๖.๔๕)

โหนดที่ตินหาย

นางรวย ได้นำโหนดที่ตินหลายสิบแปลงมาขอรังวัดรวมเป็นโหนดเดียว และขอแบ่งแยกในนามเดิมอีก เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รังวัดรวมและออกโหนดใหม่เสร็จแล้ว นางรวยก็ได้รับมอบโหนดใหม่ฉบับเจ้าของที่ดินมา และมอบให้นายหลง ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการแบ่งแยกเก็บรักษาไว้เพื่อดำเนินการแบ่งแยกในนามเดิมต่อไป ปรากฏว่านายหลง ได้ทำโหนดที่ตินฉบับดังกล่าวสูญหายไป แต่ก็ได้ดำเนินการแบ่งแยกให้ไปทั้งที่มีแต่โหนดที่ตินฉบับสำนักงานเพียงฉบับเดียว และรับฝากเงินค่าธรรมเนียมจากเจ้าของที่ดินไว้ด้วย การกระทำของนายหลง เป็นการไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการตามระเบียบด้วยความเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ ตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ แต่ยังไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ เพราะนางรวย ได้มายื่นคำขอออกใบแทน โดยนายหลง เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ โทษที่ได้รับคือลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น (๐๕.๒๘.๑๗)

น.ส.๓ ก. หาย

ทางราชการได้มอบหมายให้นายสวย รับผิดชอบในการปฏิบัติงานเดินสำรวจออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ นายสวย ได้เป็นผู้ไปเบิกและรับแบบพิมพ์ น.ส.๓ ก. มาจากทางราชการ แล้วได้ส่งมอบให้นายส่วย เพื่อนร่วมงานลงบัญชี ปรากฏว่าบุคคลทั้งสองได้รับและลงบัญชีในรูปหีบห่อ โดยมีได้เปิดห่อแบบพิมพ์ออกตรวจนับที่ละฉบับตามระเบียบของทางราชการ เป็นเหตุให้แบบพิมพ์สูญหายไปหลายฉบับโดยไม่ทราบสาเหตุ ตามทางสอบสวนไม่ปรากฏว่ามี การทุจริตอีกทั้งได้แจ้งความเพื่อป้องกันความเสียหายไว้แล้ว กรณียังไม่เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง การกระทำของนายสวย และนายส่วย เป็นการไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการตามระเบียบของทางราชการด้วยความเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทาง

ราชการ ตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือภาคทัณฑ์ทั้งสองคน (๐๑.๒๙.๒๔-๒๕)

ลูกกุญแจหาย

นายฉุย มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินของทางราชการ ตลอดจนได้รับมอบหมายให้เป็นผู้เก็บรักษากุญแจตู้নিরภัยของหน่วยงานนั้นคนหนึ่งด้วย (กุญแจตู้নিরภัยมี ๓ ดอกเก็บรักษาไว้คนละ ๑ ดอก) เมื่อนายฉุย เดินทางไปราชการที่จังหวัดเพื่อส่งเงินรายได้แผ่นดินจึงได้มอบลูกกุญแจตู้নিরภัยที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนให้นางฉาย ผู้ได้บังคับบัญชาดูแลแทนโดยมิได้บันทึกการรับ-ส่งมอบลูกกุญแจดังกล่าวไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวัน ตามระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอและกิ่งอำเภอ พ.ศ. ๒๕๒๐ ส่วนนางฉายมิได้ใช้ความระมัดระวังในการเก็บรักษาลูกกุญแจ เป็นเหตุให้สูญหายไป แต่เงินและทรัพย์สินของทางราชการในตู้নিরภัยมิได้เกิดการสูญหายหรือเสียหายแต่ประการใด การกระทำของนายฉุยและนางฉายเป็นการไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการตามระเบียบของทางราชการด้วยความเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ ตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ เช่นกัน โทษที่ได้รับคือภาคทัณฑ์ทั้งสองคน (๒๒.๒๙.๔-5)

รถจักรยานยนต์หาย

ทางราชการได้มอบรถจักรยานยนต์ ๑ คัน ไว้ให้นายฉุน ใช้ในการตรวจและดูแลงานในความรับผิดชอบ นายฉุน ได้ใช้รถคันนี้ออกตรวจงานมาโดยตลอด จนกระทั่งวันหนึ่งนายฉุนได้ขับรถคันดังกล่าวกลับจากตรวจงานแล้วจอดรถไว้ที่หน้าสำนักงานโดยมิได้ล็อกกุญแจหรือใส่กุญแจใดเลย เป็นเหตุให้มีคนร้ายแอบลักรถไป และติดตามคืนไม่ได้ ทางราชการตีราคารถจักรยานยนต์คันนี้เป็นเงินประมาณ ๔,๐๐๐ บาท ซึ่งนายฉุน ก็ได้ยินยอมชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการแล้ว การกระทำของนายฉุน เป็นการไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ ตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือภาคทัณฑ์ (๐๑.๒๙.๐๑)

๒๘ เม็ดหาย

ผู้บังคับบัญชาได้มอบหมายให้นางทอง รับผิดชอบในการเก็บรักษาเวชภัณฑ์ของทางราชการ ตลอดจนยาคุมกำเนิดด้วย โดยแยกเก็บรักษายาคุมกำเนิดชนิดเม็ดไว้ที่บ้านพักซึ่งมีนาง

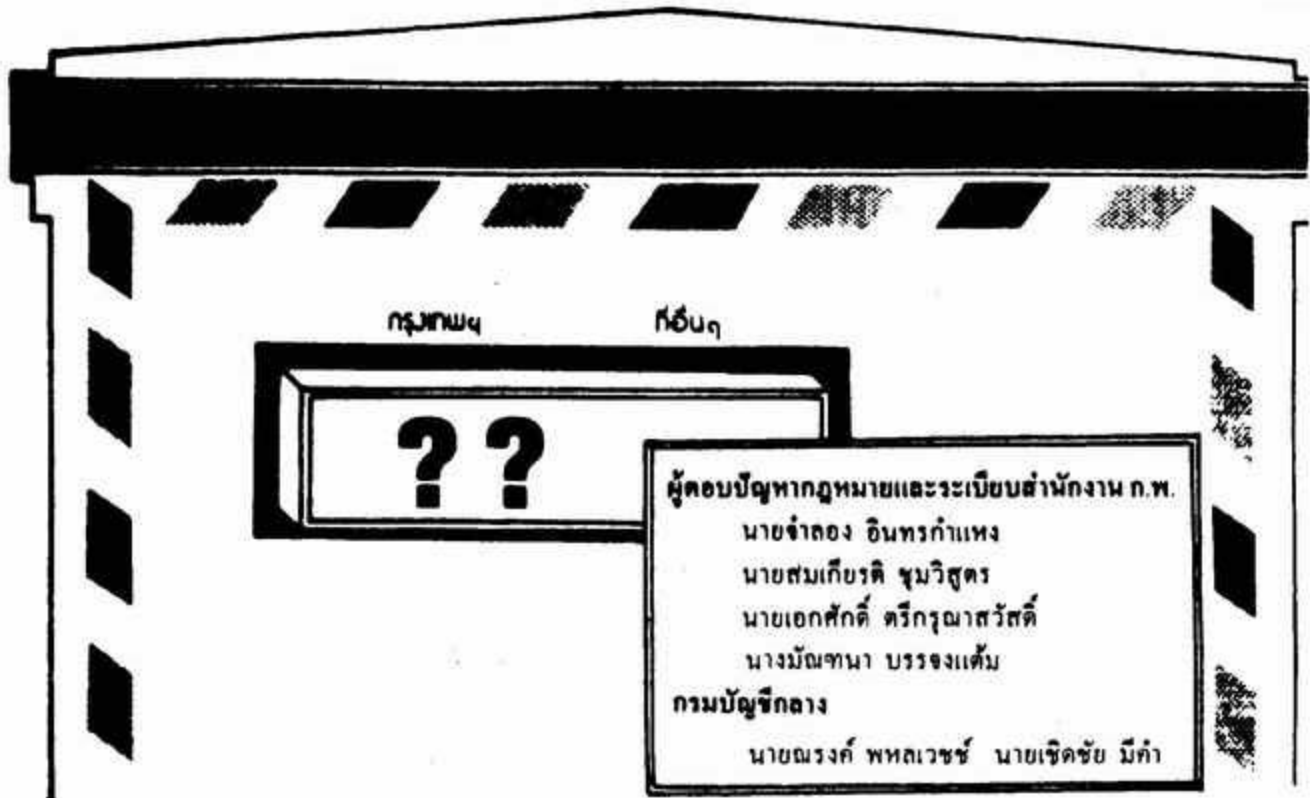
หนู ลูกจ้างพักอาศัยอยู่ ปรากฏว่านางเหี่ยว ซึ่งชอบพอกับนางหนู ได้มาติดต่อขอให้เปิดประตู ด้านข้างบ้านพักไว้ และให้นางหนู ออกไปนอกบ้านเสียด้วย แล้วจะให้เงินใช้ นางหนูก็ปฏิบัติตาม และได้เงินใช้จากนางเหี่ยว ๓ ครั้ง รวมเป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท โดยที่ไม่รู้ว่านางเหี่ยว ได้ลักยาคุม กำเนิดไปแล้ว ต่อมาเจ้าหน้าที่จะช้ยาคุมกำเนิดจึงไปที่บ้านพัก และเปิดดูจึงทราบว่ายาคูมกำเนิด ได้หายไปจำนวนหนึ่งคิดเป็นเงินเกือบ ๕ แสนบาท จึงได้มีการแจ้งความดำเนินคดีกับนางเหี่ยว ด้วย การกระทำของนางเหี่ยว เป็นการประพฤดิชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือปลดออก ส่วน การกระทำของนางทอง เป็นการไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเอาใจใส่ระมัดระวัง รักษาผลประโยชน์ของทางราชการ ตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือภาคทัณฑ์ (๓๘.๒๘.๔๖)

เงินค่ารถถอน

สถานที่ราชการแห่งหนึ่งติดเขตทางจำเป็นต้องรื้อถอนรั้วบางส่วน และได้รับเงินชดเชย ค่ารถถอนมาเกือบสองหมื่นบาท นายยุ่น ได้รับเงินดังกล่าวไว้แล้วทำบันทึกรายงานผู้บังคับ บัญชาว่าได้นำส่งลงบัญชีเงินสดแล้ว ทั้งที่ความจริงนายยุ่น ได้นำไปฝากธนาคารไว้ในนามของ ส่วนราชการโดยนายยุ่น และนายหอม ซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาคนใดคนหนึ่งมีสิทธิเบิกได้ ปรากฏว่านายยุ่น คนเดียวได้แอบเบิกเงินดังกล่าวไปจนหมด แล้วลาออกจากราชการไป ภายหลัง เมื่อนายหอม ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่แทนนายยุ่น จึงได้ทำการตรวจสอบการงาน พบว่าเงินค่ารถ ถอนนั้น นายยุ่น ได้เบิกไปหมดแล้ว จึงติดตามทวงถามจากนายยุ่นโดยมิได้รายงานให้ผู้บังคับบัญชา ทราบ จนกระทั่งอีก ๗-๘ เดือนต่อมา นายยุ่น จึงได้นำเงินดังกล่าว พร้อมทั้งดอกเบี้ยไปมอบให้กับ ผู้บังคับบัญชาของนายหอม เรียบร้อยแล้วการกระทำของนายหอม เป็นการไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ราชการตามระเบียบของทางราชการด้วยความเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทาง ราชการ ตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ไ้ รับคือภาคทัณฑ์ (๑๒.๒๘.๗๒)

หมายเหตุ ขออนุญาต บ.ก.บอกข่าวต่อเพื่อน ๆ ที่สนใจติดตามปัญหากฎหมายเกี่ยวกับ วินัยตามที่ได้นำมาลงไว้ในวารสารนี้สักหน่อยว่า เวลานี้สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.ได้จัดพิมพ์ เป็นเล่มและนำออกจำหน่ายในชื่อว่า “ปุจฉา-วิสัชนา ทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘” จึงขอเชิญผู้ที่สนใจจับจองเป็นเจ้าของได้

ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน

เรื่อง การจัดลำดับอาวุโสใน ราชการ

ถาม : ข้าราชการหัวเมือง

สืบเนื่องจากเรื่องการจัดลำดับอาวุโสในราชการของข้าราชการที่มีคำตอบในคอลัมน์ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือนของวารสารข้าราชการพลเรือน ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๑๑ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๙ นั้น

มีเพียงการจัดลำดับอาวุโสโดยพิจารณาจากเกณฑ์ระดับตำแหน่ง การได้รับแต่งตั้งก่อนหลัง เงินเดือนที่ได้รับ อายุราชการ การได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในชั้นสูงกว่า

การได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นเดียวกันก่อนหลัง และอายุ ตามลำดับเท่านั้นคือ หากเกณฑ์ใดเท่ากันก็พิจารณาถัดไป ผมเห็นว่าเกณฑ์ดังกล่าวยังไม่เหมาะสมนักเนื่องจากไม่ได้นำเรื่องคุณวุฒิมาประกอบการพิจารณายกตัวอย่างเช่น นาย ก. และนาย ข. ได้รับแต่งตั้งเป็นซี ๕ พร้อมกัน รับเงินเดือนอัตราเดียวกัน แต่นาย ก. มีคุณวุฒิปริญญาโท ขณะที่นาย ข. มีคุณวุฒิปริญญาตรี ก็น่าจะยกให้นาย ก. เป็นผู้อาวุโสกว่าในการได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้รักษาราชการแทน โดยไม่จำเป็นต้องไปพิจารณาอายุราชการเป็นเกณฑ์ถัดไป ทั้งนี้ เพราะถ้าพิจารณาเกณฑ์อายุราชการ นาย ข. จะได้รับมอบหมายให้รักษาราชการ

แทน เพราะเหตุรับราชการนานกว่า ซึ่งตามข้อเท็จจริงนาย ก. น่าจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถมากกว่าในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ แทน ดังจะเห็นได้จากการยอมรับในแง่ความรู้ความสามารถตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่ให้นาย ก. เป็นซี ๓ เพียงปีเดียวก็เลื่อนขึ้นเป็นซี ๔ ได้

กรณีตามตัวอย่างข้างต้นเป็นข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในทุกส่วนราชการฝ่ายพลเรือนสามัญ การละเลยเกณฑ์คุณวุฒิในการจัดลำดับอาวุโส ไม่เพียงแต่จะมีผลต่อการได้รับแต่งตั้งให้รักษาราชการแทนตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ เท่านั้น หากแต่จะมีผลต่อการได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นต่อไป อีกด้วย ที่สำคัญก็คือหลักความรู้ความสามารถของข้าราชการตามระบบคุณธรรมจะไร้ความหมายและเป็นความอัปลักษณ์ของระบบพีซี

ขอถามว่าในเมื่อราชการพลเรือนสามัญยังมีได้มีระเบียบแบบแผนในการจัดลำดับอาวุโสไว้ชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติผู้บังคับบัญชายังคงคำนึงถึงเกณฑ์ตามที่กล่าวข้างต้นอยู่อันเป็นการละเลยเกณฑ์คุณวุฒิเช่นนี้ ทาง ก.พ. จะกำหนดระเบียบในเรื่องนี้ออกมาให้ชัดเจนเพื่อส่วนราชการถือปฏิบัติโดยคำนึงถึงเกณฑ์คุณวุฒิด้วยจะได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ

เรื่องการพิจารณาเลื่อนและแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นนั้น ในทางปฏิบัติของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไปผู้บังคับบัญชามักจะคำนึงถึง ๒ หลักเกณฑ์ คือ

๑. หลักความรู้ความสามารถ
๒. หลักอาวุโส

ซึ่งหลักความรู้ความสามารถนี้เป็นหัวใจสำคัญสำหรับผู้บังคับบัญชาที่จะใช้เป็นเครื่องมือพิจารณาซึ่งเรื่องนี้ก็ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนแล้วในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๕๑ ที่กำหนดว่า “การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๐ สำหรับผู้สอบแข่งขันได้ให้แต่งตั้งได้ตามลำดับที่ในบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ สำหรับผู้สอบคัดเลือกได้หรือผู้ได้รับคัดเลือกให้แต่งตั้งได้ตามความเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ความประพฤติ และประวัติการรับราชการ” จากบทบัญญัติข้างต้นย่อมมีความหมายว่าเมื่อผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการผู้ใดขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น ต้องพิจารณาจากความรู้ความสามารถเป็นหลักสำคัญประการหนึ่ง

สำหรับเรื่องหลักอาวุโส เป็นหลักเกณฑ์ที่ผู้บังคับบัญชาสามารถนำมาประกอบการพิจารณาได้ เมื่อปรากฏว่าผู้บังคับบัญชาได้พิจารณาแล้วเห็นว่าข้าราชการที่อยู่ในข่ายได้รับการพิจารณา ผ่านการพิจารณาตามนัยมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวแล้วยังไม่สามารถคัดเลือกได้ กรณีเช่นนี้ผู้บังคับบัญชาก็สามารถนำหลักอาวุโส ตามแบบแผนของทางราชการดังกล่าวมาช่วยประกอบการพิจารณาและตัดสินใจ

อนึ่ง ตามที่ได้ตอบคำถามเรื่องการจัดอาวุโสไว้ในราชการ ซึ่งลงวารสารข้าราชการพลเรือน ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๑๑ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๕ นั้น ในคำถามของข้อนี้ก็ได้อ้างถึงอยู่แล้วว่า ผู้บังคับบัญชาของส่วนราชการนั้นได้พิจารณาถึงเรื่องความรู้ความสามารถ ความประพฤติและประวัติการ

รับราชการแล้วเห็นว่ามีคุณสมบัติเท่าเทียมกัน จึงอยากจะนำเรื่องหลักอาวุโสไปประกอบการพิจารณาด้วย ผู้ตอบจึงได้เน้นเฉพาะเรื่องการจัดลำดับอาวุโสเท่านั้น หวังว่าคำตอบครั้งนี้คงจะให้ความกระจ่างกับคุณได้

เรื่อง การลาพักผ่อนประจำปี

ถาม คุณอรนุช โรงพยาบาลเกษง

ตัวอย่างเช่น

	<u>มีวันลาพักผ่อน</u> (รวมวันสะสม)	<u>ลา</u>	<u>เหลือวันลา</u>	<u>สะสมไป</u>
ปี ๒๕๒๕	๑๐ วัน	๗ วัน	๓ วัน	๓ วัน
ปี ๒๕๒๖	๑๓ วัน	ไม่ลา	๑๓ วัน	๑๐ วัน (อีก ๓ วันที่เหลือตัดทิ้งไป)
ปี ๒๕๒๗	๒๐ วัน	ไม่ลา	๒๐ วัน	๑๐ วัน (อีก ๑๐ วันที่เหลือตัดทิ้งไป)

จากการอบรมโดยมีเจ้าหน้าที่จากกองอนามัย
ครอบครัว กระทรวงสาธารณสุขให้ความ
หมาย โดยแสดงไว้ดังนี้

	<u>มีวันลาพักผ่อน</u> (รวมวันสะสม)	<u>ลา</u>	<u>เหลือวันลา</u>	<u>สะสมไป</u>
ปี ๒๕๒๕	๑๐ วัน	๗ วัน	๓ วัน	๓ วัน
ปี ๒๕๒๖	๑๓ วัน	ไม่ลา	๑๓ วัน	๑๓ วัน (สะสมไปใช้ปีต่อไป ๑๐ วัน อีก ๓ วันยังเก็บสะสมไว้)
ปี ๒๕๒๗	๒๐ วัน	๒๐ วัน	๓ วัน	๓ วัน (สะสมไว้ตั้งแต่ ๒๕๒๖)
ปี ๒๕๒๘	๑๓ วัน	๑๓ วัน	—	—

ข้าพเจ้ามีปัญหาใคร่ขอเรียนถามดังนี้
ตามระเบียบการลาพักผ่อนประจำปี กำหนด
เกี่ยวกับวันลาพักผ่อนและวันสะสมว่า

ในปีใดข้าราชการผู้ใดลาพักผ่อนแล้วแต่
ไม่ครบ ๑๐ วัน ให้สะสมวันที่ยังไม่ได้ลาในปี
นั้นเข้ากับปีต่อ ๆ ไป แต่วันลาสะสมกับวันลา
พักผ่อนในปีปัจจุบันจะต้องไม่เกิน ๒๐ วัน

ทางหน่วยงานของข้าพเจ้าได้ตีความ-
หมายว่า วันลาสะสม วันลาพักผ่อนปีปัจจุบัน
เก็บสะสมรวมกันไม่เกิน ๒๐ วัน ถ้าเกินก็ตัด
ทิ้งไปให้เหลือ ๒๐ วัน

ข้าพเจ้าใคร่ขอทราบว่าจะตีความหมายเช่นใดกันแน่ เพราะมีความหมายที่แตกต่างกันมาก ทำให้เจ้าหน้าที่กลัวจะถูกตัดไม่จำเป็นพักก็ต้องพัก เพื่อรักษาสีทริของตนเองมิให้สูญหายไป จึงใคร่ขอให้ท่านกรุณาตอบปัญหาด้วย เพื่อคลี่คลายปัญหาแก่เจ้าหน้าที่ผู้ไม่ทราบด้วย ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วยค่ะ

ตอบ

เรื่องการลาพักผ่อนนี้กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลา พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งในระเบียบดังกล่าวนี้กำหนดให้ในปีงบประมาณหนึ่ง (๑ ต.ค.ของปีหนึ่งถึง ๓๐ ก.ย.ของปีถัดไป) ข้าราชการสามารถลาพักผ่อนได้ ๑๐ วัน โดยไม่ถือเป็นวันลา ถ้าในปีใดไม่ได้ใช้สิทธิลา ก็สามารถสะสมวันลาพักผ่อนนั้นไปรวมกับปีต่อไปได้ แต่ทั้งนี้ วันลาพักผ่อนสะสม เมื่อรวมกับวันลาพักผ่อนประจำปีของปีต่อไปแล้วจะต้องไม่เกิน ๒๐ วัน กล่าวคือ เป็นวันลาประจำปี ๑๐ วัน และสะสมมาได้ ๑๐ วัน ส่วนผู้ที่ไม่ได้ใช้สิทธิลาแล้วเหลือสะสมไว้มากกว่า ๑๐ วัน เช่น ๑๓ วัน ดังตัวอย่างที่คุณยกมา ในปีต่อไปผู้นั้นก็สามารถนำวันลาพักผ่อนที่ยังไม่ได้ใช้ไปรวมกับวันลาพักผ่อนในปีต่อไปได้อีก ๑๐ วันเท่านั้น ส่วนอีก ๓ วันนั้นให้ตัดทิ้งไป ไม่ใช่เก็บไว้เพื่อไปรวมกับปีต่อไป อีกเพราะหากทำเช่นนั้น จะเป็นการใช้สิทธิที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของระเบียบดังกล่าว จึงเห็นว่าตามที่หน่วยงานของคุณดำเนินการนั้นถูกต้องแล้ว

เรื่อง การชดใช้ทุน

ถาม : คุณประเคียง เขียวสม

ข้าพเจ้ามีความสงสัยในกรณีเรื่องการชดใช้ทุนของพยาบาลเทคนิค หลังจากแต่งงานแล้ว จะขอย้ายตามสามีนี้จะต้องรอให้ครบกำหนด ๔ ปี ตามที่เคยมีสัญญากับทุน หรือว่าชดใช้ทุนครบ ๒ ปี แล้ว ก็สามารถขอย้ายติดตามสามีได้ ซึ่งขณะนี้ข้าพเจ้ามีความลำบากในการแยกกันอยู่กับครอบครัวมาก (สามี) ซึ่งมีบุตรด้วย ๑ คน ยิ่งเล็กมาก ๑ ขวบ

ตอบ

เรื่องการชดใช้ทุนตามที่ถามมานี้ คุณประเคียงจะต้องไปพิจารณาสัญญาที่คุณได้ทำไว้กับเจ้าของทุนว่าในสัญญาได้ระบุไว้ว่าคุณจะต้องทำงาน ณ โรงพยาบาลชุมพรทั้ง ๔ ปี หรือไม่ ถ้าในสัญญาระบุว่าคุณต้องทำงานที่โรงพยาบาลชุมพร คุณก็ไม่อาจขอย้ายตามสามีไปที่อื่นได้ เว้นแต่คุณจะได้รับอนุญาตจากเจ้าของทุนที่คุณทำสัญญาด้วย หรือคุณได้ชดใช้ทุนในรูปตัวเงินครบถ้วน กรณีเช่นนี้ก็จะมีผิดสัญญาการใช้ทุน แต่ถ้าในสัญญาที่คุณได้ทำกับเจ้าของทุนนั้นกำหนดแต่เพียงว่าคุณต้องรับราชการชดใช้ทุนที่คุณได้รับเป็นเวลา ๔ ปี เป็นต้น กรณีเช่นนี้คุณก็อาจขอย้ายติดตามสามีของคุณไปอยู่โรงพยาบาลของทางราชการในจังหวัดใด ๆ ก็ได้ โดยจะถือว่า คุณยังอยู่ในระหว่างการชดใช้ทุนดังกล่าวนี้

เรื่อง การรักษาราชการแทน และการรักษาการใน ตำแหน่ง

ถาม สมาชิกผู้หนึ่ง

กรมจะตั้งข้าราชการที่เห็นสมควรรักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองหรือรักษาการในตำแหน่งเลขานุการกรมไว้ล่วงหน้า เฉพาะวันเสาร์และอาทิตย์ที่ผู้อำนวยการกองหรือเลขานุการกรมไม่อยู่ (ไปต่างจังหวัด) ได้หรือไม่

ตอบ

การที่จะตั้งผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองหรือรักษาการในตำแหน่งเลขานุการกรมไว้ล่วงหน้าในวันเสาร์และอาทิตย์เพื่อปฏิบัติงานแทนผู้อำนวยการกองหรือเลขานุ

การกรมที่ไม่อยู่ (ไปต่างจังหวัด) ในวันเสาร์และอาทิตย์ได้หรือไม่ ก็อยู่ที่ว่าลักษณะงานของกองนั้นจำเป็นต้องทำในวันเสาร์และอาทิตย์หรือไม่ เช่น จะต้องมีการลงชื่อสั่งการในวันเสาร์และอาทิตย์งานถึงจะดำเนินการได้ หากงานเป็นลักษณะดังกล่าวกรมก็อาจแต่งตั้งข้าราชการเห็นสมควรรักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองไว้เป็นการล่วงหน้าครั้งละ ๑ คนได้ ส่วนในกรณีการแต่งตั้งผู้รักษาการในตำแหน่งเลขานุการกรมนั้นเป็นกรณีที่ต้องดำเนินการตามนัยมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติงานได้เป็นครั้งคราว กรณีเช่นนี้อธิปไตยก็อาจสั่งให้ข้าราชการที่เห็นสมควรรักษาการในตำแหน่งเลขานุการกรมก็ให้สั่งได้เป็นคราว ๆ ไป แต่ถ้าหน่วยงานดังกล่าวนี้ โดยปกติไม่ได้มาทำงานในวันเสาร์และอาทิตย์ การที่ผู้อำนวยการกอง หรือเลขานุการกรมไปต่างจังหวัดเฉพาะวันเสาร์และอาทิตย์ กรณีจึงไม่จำเป็นต้องสั่งให้ใครมารักษาราชการแทนหรือรักษาการในตำแหน่งนั้น ๆ ในวันดังกล่าวแต่อย่างใด

ก่อนปิดปก

กาลเวลาทำวัฏจักรให้ตัวเองไม่หยุดยั้ง
เราเดินทางมาถึงวันข้าราชการพลเรือน
อีกครั้งหนึ่ง?

หรือวันข้าราชการพลเรือนเดินทางมาถึง
เรา?

ใครจะเป็นคนตอบคำถามข้างบนนั้น
เราทำอะไรในวันข้าราชการพลเรือนบ้าง?
ชีวิตในวันนี้เต็มไปด้วยเครื่องหมายคำถาม
ในวันเวลาอันเป็นสิ่งสมมติ มนุษย์แสวงหาวาระ
อันเป็นจุดเริ่มต้น ไว้สำหรับจดจำรำลึกถึง
หรือเก็บไว้ใคร่ครองทบทวน มองย้อนกลับ
ไปสู่อดีต

เพื่อนำมาปรับปรุงปัจจุบัน หรืออย่างน้อยก็เพื่อ
รักษาสิ่งที่ตั้งงามในชีวิตเอาไว้

ขณะเดียวกัน วันเวลาก็สอนให้เรารู้จักวางแผน
สำหรับอนาคตเอาไว้ด้วย

ความเคลื่อนไหวในท่ามกลางสิ่งสมมติ
เหล่านี้ คือธรรมชาติแห่งสรรพสิ่ง ซึ่งมีชีวิต

แน่นอน ข้าราชการพลเรือนในวันนี้ก็อยู่ภายใต้
เงื่อนโซ่ของสังขธรรมดังกล่าวแล้วด้วย

มีเวลาสำหรับมองย้อนกลับ ไปสู่จุดเริ่มต้นของ
ชีวิตราชการบ้างไหม?

คืนวันที่ผ่านเลย ล่วงมาและจะผ่านไป-เราได้
สร้างสารัตถประโยชน์ไว้ให้กับภาคราชการมากน้อย
แค่ไหน

ทำงานเต็มมือแล้วหรือยัง

ทำงานสมกับคำขวัญที่ว่า “ข้าราชการคือ
บุคคลที่ทำงานให้ประชาชนชื่นใจ” แล้วหรือยัง
วันนี้จะผูกกันอย่างละเอียดอ่อนในแง่ทัศนคติ
จึงอยากจะตอกย้ำจิตสำนึกว่า - วันนี้คือวัน
สำหรับการเริ่มต้นที่จะปลูกฝังความรู้สึกที่ว่า ถึงเวลา
แล้วที่เราจะต้องสร้างสรรค์คุณธรรมแห่งการรับใช้
ประชาชน

เชื่อกันเถิด - บางทีวันพรุ่งนี้ก็เดินทางมาไม่ถึง
ถ้าไม่เริ่มต้นเสียวันนี้

กาลเวลาทำวัฏจักรต่อไปไม่หยุดยั้ง
สรรพสิ่งเคลื่อนไหวไปตามมรรคา
เรากำลังทำวารสารข้าราชการด้วย “ไฟ” ใน
หัวใจ

เพื่อความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะ
เป็นไปในทางที่ดีขึ้น

หวังว่าเราคงอยู่ในสายตาของท่าน
เมื่อถึงวันหนึ่งในเดือนพฤษภาคม

คณะบรรณาธิการ

๒๓ มีนาคม ๒๕๓๐